szemet (44), 3,5 cm = 12 sort kötünk. A munkát fejtető színnel folytatjuk, 2 sor sima, majd a következő sortól fogyasztunk, az 1., 2. sorban arányos elosztással 2 szemet, a 3. sortól soronként 4 szemet lefogyasztunk, végül a kötőtűkön megmaradó 8 szemet merkelőtűvel összefogjuk, és a fejtetőt összevarrjuk.

Száj: a munkarészből kihúzzuk az elütő színű szálat, a szájnyílás alsó szélén 14, a felső szélén 13 szem van, 4 tűre elosztjuk, s az arc színével azonos fonallal, körbehaladó sima szemű sorokkal folytatjuk a munkát. Az első sorban mindkét szájszögletben 3 szemet szaporítunk (33), 6 sima sort kötünk. A munkát piros színnel (szájbelső) folytatjuk, 6 sima sort kötünk. A következő sortól, soronként 4 szemet fogyasztva, a munkát befejezzük.

Orr: testszínű fonalból, 3-as kötőtűvel 1 szemre kezdjük megfordulás nélkül, a szemet 3 szemre szaporítjuk. A következő sorban a szemeket megduplázzuk, és 3 tűre elosztva, körbehaladó sorokkal folytatjuk a munkát. Ezután soronként minden tűkezdésnél 1 szemet szaporítunk (12), 5 sort kötünk, s végül a szemeket az arcközép megfelelő helyére varrjuk.

Szem: 3-as horgolótűvel 1 láncszemet horgolunk, visszaöltünk a 2. szemre: 8 rövidpálca, kb. 10 cm hosszú fonalat hagyva, elvágjuk a szálat, s ezzel körkörösen, a szélrészen haladva, az arcra varrjuk.

Fül: 3-as horgolótűvel 12 láncszemet horgolunk, visszaöltünk a 3. szemre, 10 egyráhajtásos pálcát horgolunk, megfordulunk, 2 láncszemmel magasítunk, 2×5 egybeöltött egyráhajtásos pálcával összefogjuk, fülkagyló formát készítünk.

Haj: egyenes vagy fejtett szálakból, rövid vagy hosszú fonaldarabokból hurkoljuk, varrjuk az „egyéniséget" kifejező frizurát.

Írjátok meg, hogy sikerült!

MELYIK ÉRTÉKESEBB? Használt vagy új képeslapot gyűjtsek? — kérdezi Molnár Attila (Hahót, Deák F. u. 155. — 8771). A napjainkban megjelenő képeslapok közül természetesen a fel nem használt lapok az értékesebbek. De például, ha hajóról küld valaki üdvözletet, értékesebb a képeslap, ha rajta van a hajó bélyegzője. És ha egy kiállításon adnak ki lapot, az is értékesebb, ha ott, a helyszínen lebélyegezték. De a „vérbeli" gyűjtők nem aszerint gyűjtik, hogy levelezőlapjukat megírták-e vagy sem. Van, aki városképeket, van aki történelmi tárgyú képeket, van, aki képzőművészeti reprodukciókat gyűjt. A képeslapok értékét az határozza meg, mikori kiadású (minél régebbi, annál értékesebb); mennyit adtak ki belőle (minél kevesebbet, annál többet ér); mit ábrázol (pl. történelmi jellegű, már lebontott épületeket, városrészeket ábrázoló képeslapok igen értékesek). Az újabb lapoknál pedig meghatározó: mennyire szépen kivitelezettek és mennyire épek.

ANGOLUL szeretne tanulni Makk Katalin Gencsapátiban (Kossuth u. 1. — 9721). Ha van magnód szerezz be nyelvlecke kazettákat, s figyeld a rádió és a televízió angol nyelvóráit. Érdeklődd meg, ki tud a környéketeken ezen a nyelven, s kérd meg az illetőt, vállalja el tanításodat. Nyelvkönyveket nagyobb könyvesboltokban lehet beszerezni. Biztosan találsz valamilyen megoldást, hogy elkezdhesd az angol tanulását, ha elég erős az elhatározásod.

RÉGI HAHOTÁT kér Molnár Marianna Bercelről (Ifjúság út 67. — 2687), és még sokan mások. Egy-két példánynak bizony mi is örülnénk, ha küldene valaki! Olyan kapós ez a kiadványunk, hogy még nekünk is alig marad belőle. Igyekezzetek a megjelenésekor hozzájutni az iskolában vagy az újságárusnál, mi, sajnos, nem tudunk küldeni régebbi számainkból.

FIGYELJETEK JOBBAN! Gyakran érkezik hozzánk olyan levél, amelyiken a szükséges kétforintos bélyeg helyett csak egyforintos van, sőt még bélyeg nélkül is feladtok időnként leveleket. Ellenőrizzétek a borítékon levő bélyeget, mielőtt bedobnátok a postaládába!

Határőröknél

A záhonyi úttörők eddig csak az utcákon láthatták a határőröket, szolgálatba menet vagy kimenő alkalmával. A közelmúltban viszont meghívást kaptak az úttörő-munkásőrök az új, korszerű határőrlaktanyába; ismerkedjenek meg közelebbről a határőrök életével, munkájával. Asztalos Gyula határőr őrmester elmondta, mi is az államhatár, s mit jelent annak őrizete. Az úttörők megtudták: nem könnyű a határőrök szolgálata, de nemes, szép hivatás. Ezt követően a gyerekek megnézték a körletet, feltűnt nekik a rend, a tisztaság és a katonák fegyelme. A legnagyobb sikere a Gördülj járőrkutyának volt. Szinte megérezte, hogy gyerekek között van, s ilyenkor illik egy kis játékos bemutatót rögtönöznie, erre noszogatta a „gazdit", Pásztor tizedest. Az úttörők több határőrrel elbeszélgettek, barátságot kötöttek velük, s hazafelé jövet többen kijelentették: „Ha megnövök, határőr leszek."

Szörényi Bertalan,
munkásőr, Záhony

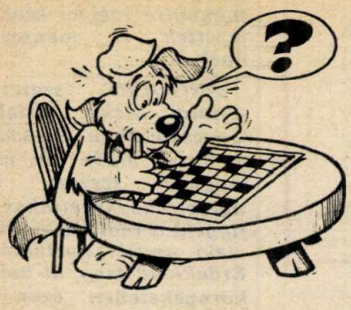

TÖPRENGŐ

MEGFORMÁLT ÁLLATOK

Rovatunkban olyan állatokat mutatunk be, amelyeket a régmúlt idők iparművészei formáltak meg koruk ízlésének megfelelően.

A rejtvények megfejtését lehetőleg **postai levelezőlapon küldd be.** Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: május 2. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

A 10. SZÁM MEGFEJTÉSEI

MIK EZEK? Gránátos jelvény, tölténytáska, Damjanich tábori sapkája. – HONVÉDEK: Az első világoskék ruhás: huszár. A második kávébarna atillás: tüzér. – BETŰREJTVÉNYEK: huszárság, alabárdos. – GYŐZTES CSATÁK: Tápióbicske, Branyiszkó, Vác. – MELYIKET HOVÁ? 25, 18, 7 – 17, 8, 19 – 14, 12, 13, 15, 11 – 5, 23, 9 – 21, 3, 1. – TALÁNYOS UTAZÁS: Budapesten szállt fel. Zugló, Üllő, Cegléd, Szolnok.

NYERTESEK

A 9. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Kiss Lajos, Bp. VIII.; Mungenast Renáta, Bp. X.; Nagypál Krisztina, Bp. XIV.; Varga Irma, Bp. VIII.; Völgyesi Tamás, Kaposfő, Donáth Levente, Hajdúszoboszló; Vőneki Zsolt, Szeged; Fehér Tamás, Almásfüzítő; Frolyó Enikő, Boglárlelle; Ragánszki Andrea, Tatabánya; Pogrányi Gabriella, Csikóstöttös; Kiss Gyula, Sülysáp; Tóth Anett, Ajka; Herczeg Edina, Kecskemét; Fekete Márta, Hajdúhadház; Káli Nándor, Boconád; Szőke Renáta, Völcsej; Pirka Beáta, Tatabánya; Lengyel Helga, Szombathely; Pálai Ágnes, Nagyatád.

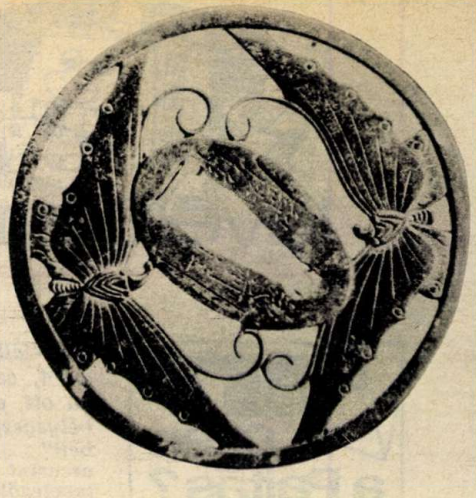

ÓRIÁSOK? Két tudós beszélget: A: „Úgy vélem, hogy ez a díszes markolatvédő Belső-Ázsiából származik, s egy ott élt, de már régen kipusztult óriás denevért ábrázol." – B: „Szó sincs róla! Ezek kis pillangók a markolatvédőn, amely a XVII. században, Japánban készült." Kinek van igaza?

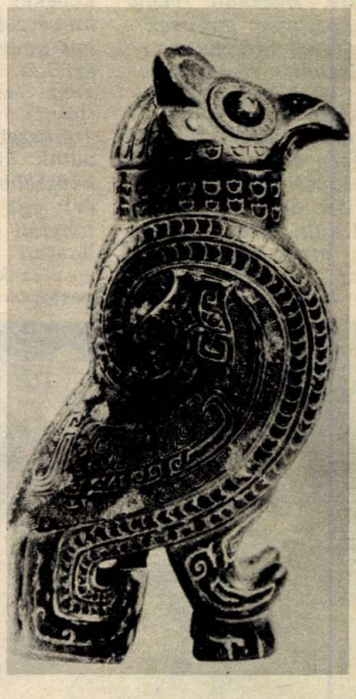

NEM NAGY BÖLCSESSÉG kell ahhoz, hogy valaki kimondja: ez az ókori kínai mestermű nem más, mint bagoly. De azt már kevesebben tudják, hogy mi célt szolgált.

A: csupán dísztárgy volt.

B: edény volt, amelyet étkezéskor használtak.

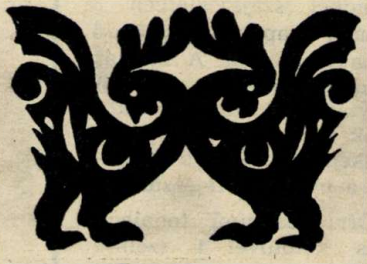

ÁLLATBŐRDÍSZ. Két viaskodó vadállatot ábrázol a kép. Vagy talán mégsem vadállatok ezek?

MIT CSINÁL? Az ókori Egyiptomból maradt ránk ez a tál, amelyen egy majom egy embert utánoz. Kit? A: táncost; B: muzsikust, aki kétágú fuvolán játszik.

A MŰVÉSZET ÉLETFÁJA REJTVÉNYSOROZAT NYERTESEI: FENDRIK ZSOLT, Zalaegerszeg, Berzsenyi út 22. – 8900; SZABÓ LÁSZLÓ, Sopron, Köztársaság út 3. – 9400; VÍZHÁNYÓ BORBÁLA, Kiskunfélegyháza, Arany J. u. 4. – 6100; BLASKOVICS ÁGNES, Söjtör, Deák F. u. 233. – 8897; MÚZEUMBARÁT SZAKKÖR, Perbál, Általános Iskola – 2074; HORVÁTH ZOLTÁN, Budapest, Ötszáztizenharmadik u. 14. – 1173.

A nyertesek értékes művészeti albumot kapnak.

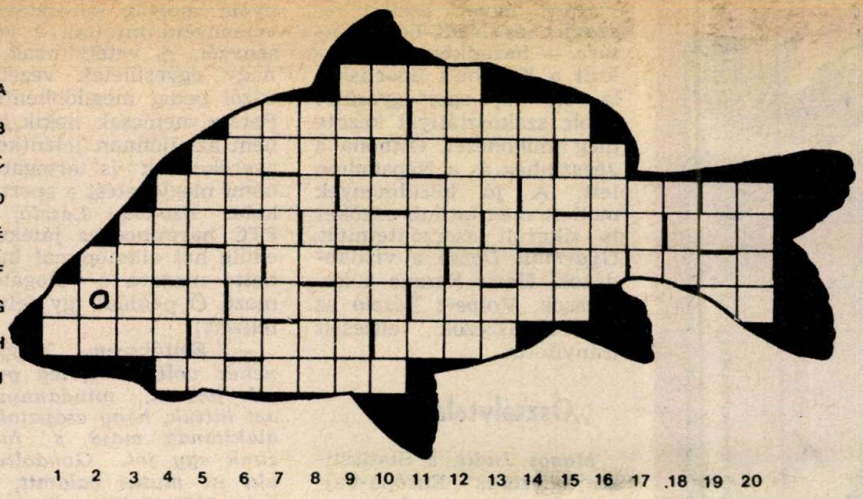

HALAK. Rejtvényünkben két kevésbé ismert hal nevét rejtettük el a 12/C és az 5/F sorokban.

VÍZSZINTES: A/9. Régen sokkal jobban szerették a dohányosok. B/6. A félig sült tésztát nevezik így népiesen. B/11. A pite jelzője is lehet. C/5. ... mutogatja (hiú természetű). C/10. Opera dalok. C/15. Azonos magánhangzók. D/4. Madár, németül (egy nyugatnémet politikus neve is). D/9. Arzén, foszfor, nitrogén és kálium vegyjele. D/14. A frissen sült kalácsra mondják. D/19. Közlekednek rajta. E/3. Tágas, nagy szoba. E/8. Visszafelé: Lenin lakott itt élete utolsó évében. E/13. Az egyik számtani műveletnél használt kifejezés (egy számot jelölünk vele). E/18. A boltban található. F/2. Például: a focisták segítőtársa. F/7. Európai főváros lakója, visszafelé. F/12. Ua. mint az E/13. F/13. Takarmánynövény visszafelé. G/3. Az uránium tartozéka! G/6. Például: egy család utolsó tagja, vagy egy állatfaj utolsó példánya. G/11. Dél-európai nép. H/1. Breki. H/5. Hunyadi is ezt viselte. H/10. Y. S. A. L. I/4. Egy népszerű hadnagy kiejtett neve.

FÜGGŐLEGES: 1/G. Háziállat. 2/E. Ez is háziállat. 4/D. V. E. U. 4/G. Valamit valahová tesz. 5/C. Híres írónk keresztneve. 5/F. Az Északi-tengerben élő, rombusz alakú hal. 6/B. Pest megyei község. 6/E. Gregorián egynemű betűi. 7/B. A boldogság egy része. 7/D. Arab uralkodó. 7/H. Biztatószó. 8/B. Gyönyörű kerti virág. 8/G. Budapesti gyár neve, rövidítve. 9/A. Kisfolyó. 9/F. Marokkói, svéd és belga autók jelzése. 10/A. Ilyen ló is van. 10/E. Összeroskadó. 11/A. A paradicsom része! 11/D. A földes útra mondják nyáron. 12/A. Alumínium vegyjele. 12/C. Sósvizet szerető hal. 13/B. Finom metélt tészta. 13/G. Katonai rendfokozat egy szótagja. 14/B. Ritka férfinév. 14/F. Utolsó betű. 15/B. Bokros növény, terméséből lekvárt főznek. 15/E. Z. T. Z. 16/C. Tűz esetén használják. 17/D. Egy betű híján oboa. 18/D. Komárom megye térképén Sári után következik. 19/D. A „tanár" szóhoz kapcsolódik. 20/D. Tejtermék.

HÁT EZ MI? Időszámításunk előtti V. századból maradt ránk ez a dísztárgy. Állat? Vagy valami más? Ha alaposan szemügyre veszed, biztosan rájössz a titok nyitjára.

VALAHONNAN ISMERŐS. Képünk egy útburkoló kőlapot ábrázol. Egy képzeletbeli állat, a kétfejű sas díszíti. Történelmünkben melyik uralkodóház címerében kapott helyett?

A: Árpád-ház, B: Anjou-ház, C: Habsburg-ház.

EZ KÖNNYŰ! Igen, ez szarvas. Aranyból készült, pajzsdísz volt időszámításunk előtti VII. században. Még azt is tudjuk róla, hogy cizellálással készült. Milyen módszer ez?

A: a hideg fémöntvényt kézi szerszámmal, aprólékos gonddal munkálják meg. B: a lassan kihűlő olvasztott fémet alakítják a kívánt formára.

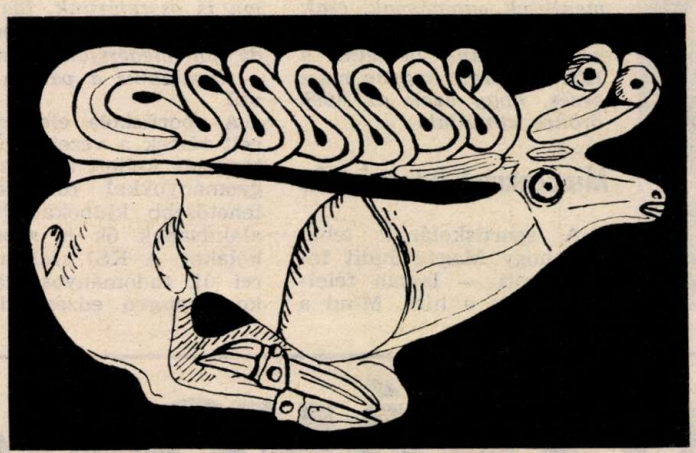

MICSODA MADARAK? „A XII. században szőtt bennünket egy spanyol takácsmester. Micsoda madarak ezek? – kérdezték tőle. Mind a kettő páva, a királyi udvar legszebb pávái – felelte, s mindjárt hozzá is tette: úgy hasonlítanak egymásra, mintha egy tojásból keltek volna ki!"

Lehetséges ez?

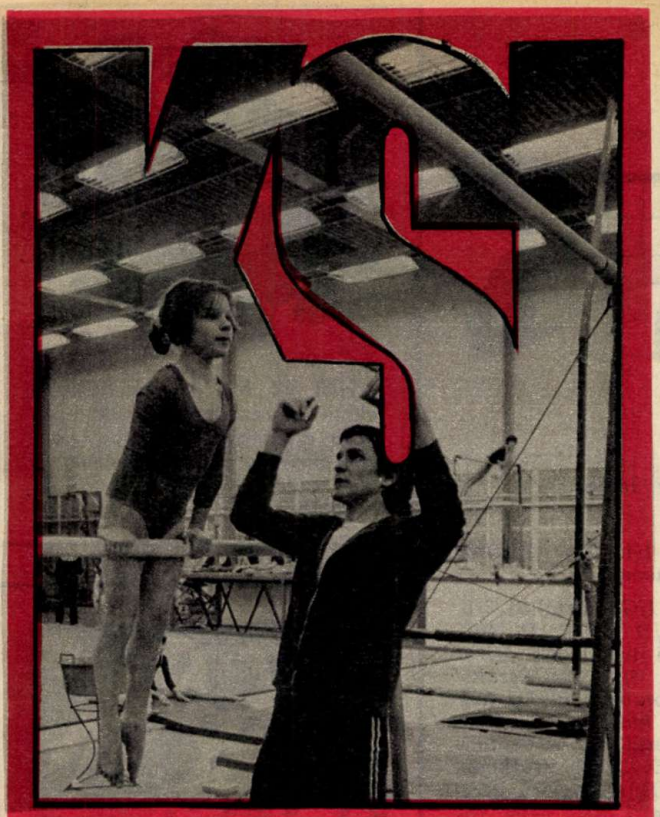

LEGENDA

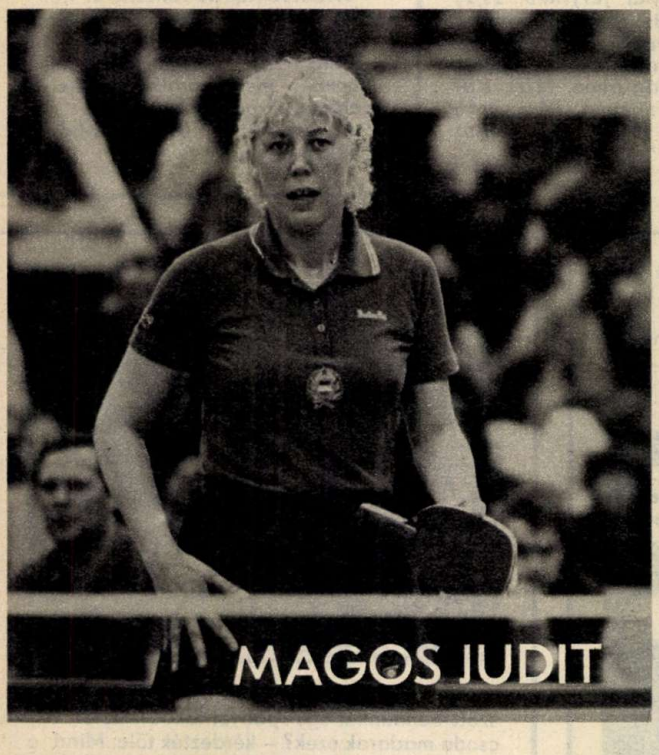

MAGOS JUDIT

Húsz évvel ezelőtt — szovjet és NDK-beli mintára — hazánkban megalakult a Központi Sportiskola. Az új sportegyesület nyolc szakosztállyal kezdte meg működését. Otthona a Jégszínház és a Népstadion lett. A jó körülmények mellett még kitűnő edzőket is sikerült szerződtetniük. *Gyarmati Dezső* a vízilabdázók, *Haris Ferenc* a kosarasok, *Volpert László* az asztaliteniszezők edzéseit irányította.

„Osztálytalálkozó"

Magos Judit, a Statisztika hatszoros Európa-bajnoknője is itt kezdett asztaliteniszezni. Így emlékezik a régi időkre:

— *Juhos József és Volpert László dolgozott akkor a szakosztálynál. Emlékszem, már úgy-ahogy tudtunk pingpongozni, amikor Magyarországra látogatott a japán válogatott. Ott szorongtunk mi is a nézőtéren, csodáltuk a játékukat, de különösen azt, hogy ezek a távolról érkezett versenyzők milyen furcsán fogják az ütőt. Tollszárfogással játszottak. Emlékszem, két nappal később már mi is megpróbáltuk így tartani az ütőt, kerestük a benne rejlő lehetőségeket, újdonságokat. Amikor eljött a következő verseny ideje, nagyot néztek az ellenfeleink. Persze győztünk. Lassan a KSI-nek félelmetes híre lett. Úgy tartották, legyőzhetetlenek vagyunk. Én egyébként azóta is így fogom az ütőt. Persze, nemcsak ezt kaptuk az egyesülettől, szerettük az edzőinket, barátokra találtunk ebben a közösségben. Ha valamiért hosszabb ideig nem tudtam edzésre menni, a végén már a bőgés kerülgetett. Minden szilveszterkor rendezünk osztálytalálkozót, ragyogó a hangulat, sokat mesélünk egymásnak, csak éppen egyetlen dologról nem szoktunk beszélni, a KSI-ről. Mert nagyon rossz érzés, hogy azok az évek örökre elmúltak.*

Mindenkinek jutott labda

A sportiskolának tehát — ahogy Magos Judit fogalmazott — lassan félelmetes lett a híre. Mind a nyolc sportág korosztályos versenyein taroltak a versenyzői. A vetélytársak, a nagy egyesületek vezetői, edzői pedig megdöbbentek. Persze, nemcsak nekik, hanem az újonnan jelentkező gyerekeknek is tartogatott némi meglepetést a sportiskola. *Szokolai László*, az FTC harmincéves játékosa eddig hét alkalommal húzhatta magára a válogatott mezt. Ő például így felvételizett:

— *Emlékszem, nagyon nehéz volt. Rengeteg gyerek jött el, mindannyian azt hittük, hogy csapatokat alakítanak majd, s focizunk egy jót. Gondoltuk, aki itt mutat valamit, az már KSI-játékosnak érezheti magát. Minden másképp alakult. Futnunk kellett, stopperral mérték az időeredményeinket, ezután kislabdadobás, távolugrás következett, s csak a legvégén játszhattunk egy kicsit, de úgy éreztük, ekkorra már eldőlt minden. Megfeleltem. Ökrös Sándor lett az edzőm, tulajdonképpen még ma is azokból a dolgokból, trükkökből élek, amit a keze alatt tanultam. Szóval egy ilyen felvétellel kezdődött, s az utána következő nyolc év alatt végig ezzel a következetességgel, módszerességgel folyt a munka. Labdánk volt bőven, mindenkinek jutott egy az edzésen. Télen a tornateremben gyakoroltunk, nyáron pedig edzőtáborba mentünk, ezek a táborozások különben a legszebb gyerekkori emlékeim. Azt tartottuk, ha egy KSI-játékos a pályára lép, annak akár a szívét is ki kell tennie a sikerért. Jól is ment a csapatunknak, különösen az első időben nyertünk többször aranyérmet. Talán csak a Fradiban volt nagyobb szó játszani. Sanyi bácsiék ügyeltek a jó hangulatra is. Itt kötöttem életre szóló barátságot Sarlós Andrással, ma is összejárunk. Igaz, ő az Újpesti Dózsába került, de jól megértjük egymást — legalábbis a pályán kívül.*

A sportiskola elé kettős célt tűztek a vezetők. Ösztönöznie kellett a nagy hagyományokkal rendelkező, tehetősebb klubokat, hogy alakítsanak ők is sportiskolákat. A KSI szakemberei új, tudományos alapokon nyugvó edzésmódsze-

AZ »ÖREG DIÁKOK«

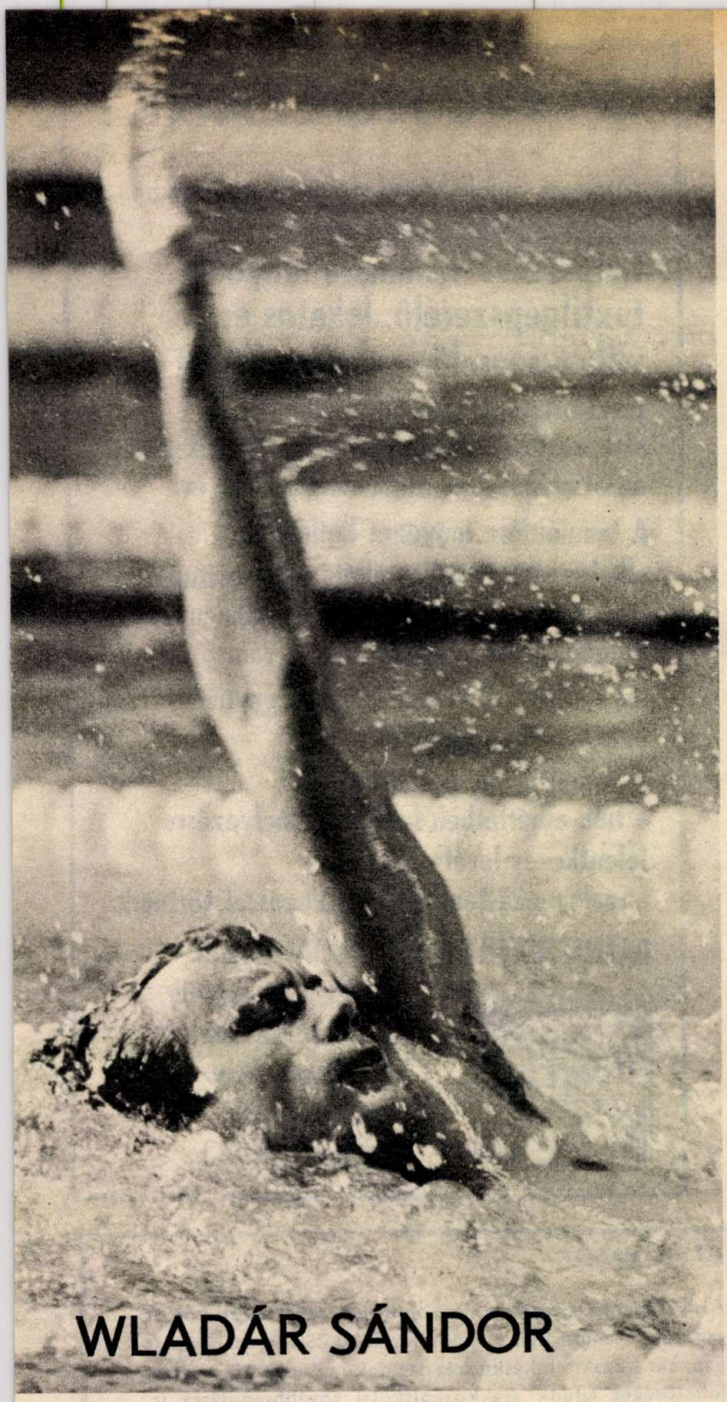

WLADÁR SÁNDOR

reket, kiválasztási formákat dolgoztak ki, s tapasztalataikat természetesen átadták a korszerű utánpótlás-neveléssel még csak kísérletező egyesületeknek. Másfelől törekedniük kellett arra, hogy kiemelkedő tudású, a nemzetközi porondon is sikerrel küzdő sportolókat neveljenek. Ezt a feladatot talán *Széchy Tamás*, az úszószakosztály vezető edzője teljesítette leginkább. Az ő tanítványa volt többek között *Wladár Sándor* olimpiai és kétszeres Európa-bajnok is, aki napjainkban már az Újpesti Dózsa színeiben folytatja pályafutását. Hatéves korában került a KSI-be.

— Eléggé sok barátom és osztálytársam úszott akkor valamelyik klubban. Természetes dolog volt, hogy már hencegésből is meséltük egymásnak, ki milyen edzéseken vesz részt. Végül is ezekből az elbeszélésekből korán kiderült, hogy mi többet vagyunk a medencében, gyökeresen másképp gyakorolunk. Egy biztos, a barátok, osztálytársak eredményei egyre inkább elmaradtak az enyémektől. Egyikük azt mondta, nekem a szünetben: „... nézd, nagy szerencséd van, a Széchynél belőled még olimpiai bajnok is lehet." Aztán sorra lemorzsolódtak ezek a srácok, esetleg elmentek öttusázni, vízilabdázni. A végén már nem bírták az úszással járó életmódot sem. Mi, a KSI-ben mindig azt hallottuk: ha megtanuljuk, hogyan kell élni a hétköznapokon, nagy versenyző lehet belőlünk. Egy pillanatra sem lazíthattunk, csak úsztunk, tanultunk és aludtunk. Mindent alávetettünk a felkészülésnek és a sikernek. Persze Széchynek oroszlánrésze van minden versenyzője sikereiben, ma, felnőtt fejjel már látom, hogy olyan edzésprogramot dolgozott ki, amelynek az alapjai a pszichológia, a szociológia, a biológia, a fizika alapjain nyugszanak. Hát ennyivel tartottunk mi előbbre annak idején.

Sinkovics Ferenc
Fotó: Záhonyi Iván

SZOKOLAI LÁSZLÓ

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttél arról, hogy milyen szakmát tanulj, akkor fogadd meg a tanácsunkat, jelentkezz **TEXTILKIKÉSZÍTŐ** szakmunkástanulónak. E szép szakma egyik ágát, a **TEXTILFESTŐ** és **-KIKÉSZÍTŐ** szakmát egyaránt ajánljuk **LÁNYOKNAK** és **FIÚKNAK**; másik ágát, a **TEXTILNYOMÓ** szakmát csak **FIÚKNAK.**

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160—600 Ft, társadalmi ösztöndíja 450—500 Ft között van havonta. Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk. Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás részben tanműhelyben, részben a vállalat gyáraiban történik. I. éves tanulóink 1500 Ft ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre — színes képekkel tarkított — részletes tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT
személyzeti és oktatási főosztály
Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. — 1036
Telefon: 687-834

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó
fonó-szövő szakmára lányokat, textilgépszerelő, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat
szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk. Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van.

Az utolsó évben már teljesítménybér! Szakmunkásvizsga után a lányok leányszállóban, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján „Szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA
személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: 1502 Budapest, Pf. 43.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST PATEX

Szereted a szép, művészi könyveket?

Vegyél részt alkotó megformálásukban, elkészítésükben!

A KOSSUTH NYOMDA, az igényes művészi könyvek műhelye az 1983—84-es oktatási évben is lehetőséget nyújt az ősi és megújult nyomdászmesterség elsajátításához

KÉZISZEDŐ
MAGASNYOMÓ
SÍKNYOMÓ
KÖNYVKÖTŐ

szakmákban, ahol a szakmunkástanuló-idő három év.

A nyomdászmesterséget az ipari tanulók a legkorszerűbb gépeket és technológiákat megismerve, nagy szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakoktatók segítségével sajátíthatják el.

JUTTATÁSOK:

A nyomdánkkal társadalmi tanulmányi szerződést kötött tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül 250 Ft ösztöndíjat kapnak. A szakmunkásképzés nagyfokú támogatása mellett lehetőséget adunk szakközépiskolai továbbtanulásra is. Művelődési, szórakozási lehetőség a könyvtárban és az ifjúsági klub rendezvényein.

Üdülés Balatonnál és Galyatetőn.
Sportolási lehetőségek.
Munkaruhát, továbbá 3 Ft térítés ellenében ebédet biztosítunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet szombat kivételével: naponta reggel 8 órától délután 3 óráig a **KOSSUTH NYOMDA** személyzeti és oktatási osztályán Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114.

Megközelíthető: metróval, a Kossuth Lajos téri állomástól 3 perc.

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1983—1984-es tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat fonó, szövő, kötő, fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Tanulmányi idő 3 év.

Ösztöndíj a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően, fonó- és szövőtanulóknak 350—700 Ft, kötő- és textilipari gépszerelő tanulóknak 150—550 Ft havonta.

Juttatások: vidéki fonó-, szövő- és kötőtanulóknak havi 500 Ft, budapesti tanulóknak 450 Ft, textilipari gépszerelő tanulóknak 250 Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk — a nyári szünidőre is. Kollégiumi elhelyezését minden vidéki tanulónak biztosítjuk teljes ellátással, munkaszüneti napokon is.

Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít.

Évente két alkalommal kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után a kereset 3500—4500 Ft.

Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk, havi 100—150 Ft-ért.

Továbbtanulásra lehetőséget adunk.

Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban.

Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

BUDAPRINT BUDAPEST

Cím:
PNYV Kelenföldi Textilgyár személyzeti-oktatási osztály, Budapest XI., Budafoki út 111—113. — 1117. Telefon: 868-955/191 mellék.

Pályaválasztók figyelem!

Jelentkezzetek
PAPIRIPARI szakmunkástanulónak!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták.
A legidőtállóbb a PAPÍR.
Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban rohamosan bővülnek.
FIATALOK!!!
CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint PAPÍRFELDOLGOZÓ SZAKMUNKÁSKÉPZÉS INDUL CSEPELEN.
Gyertek papíripari tanulónak. Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei.
Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.
Képzési idő: 3 év.
Az elméleti oktatás helye: az 50. sz. Ipari Szamunkásképzői Intézet (Csepel – Ba;áki F. u.)
A gyakorlati oktatás helye: a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:

- **tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (250–500 Ft), és tanulmányi ösztöndíj (130–600 Ft)**
- **térítésmentes ebéd**
- **teljes tanfelszerelés és ruházat**
- **ingyenes kirándulásokat szervezünk**
- **kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál**
- **tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000–2500 Ft jutalmat fizetünk**
- **ifjúsági klub, könyvtár**
- **sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében.**

Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya 1751 Budapest XXI., Duna u. 42. Telefon: 279-620/301, 535, 518 mellék

PV CSEPELI PAPÍRGYÁRA

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK FIGYELEM!

Kőműves, ács-állványozó, bádogos-tetőfedő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, vízvezeték- és készülékszerelő, központi fűtés-, csőhálózat-szerelő, épületasztalos, fapadlózó, műanyagburkoló, hidegburkoló, szobafestő-mázoló szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 15—17-ik életévüket 1983-ban betöltik és a 8. általánost elvégezték, illetve akik jelenleg a 8. osztály tanulói.

Vidékieknek a tanulmányi időre TÉRÍTÉSMENTESEN TANULÓOTTHONT, KOLLÉGIUMOT, napi 3 Ft ellenében teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget biztosítunk.

Továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíj-kiegészítést, valamint **KŐMŰVES, ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ SZAKMUNKÁSTANULÓKNAK** 500 Ft, a többi szakmában 250 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosítunk, amit szerződésben rögzítünk.

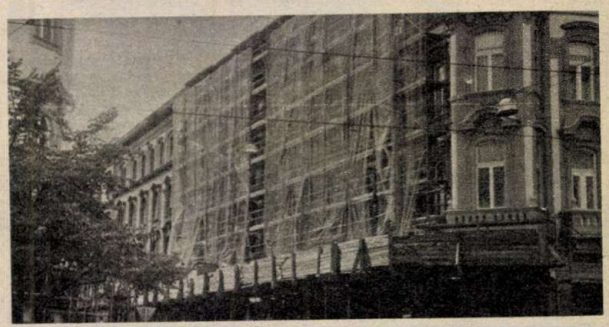

Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST.

Pontos címünk:
FŐV. 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT szakoktatási csoport.

Budapest XIII., Lehel út 10/a.
Telefon: 494-300/121 mellék.

alkotókör

Egy élmény, egy érzés, egy hangulat elég ahhoz, hogy tollat ragadj, elővedd az ecsetet, a vésőt vagy a gyurmát és alkoss. Megjeleníthetsz akármit a környezetedből, az élményeidből. A szerkesztőségünkbe elküldött legsikerültebb alkotásokat továbbra is bemutatjuk.

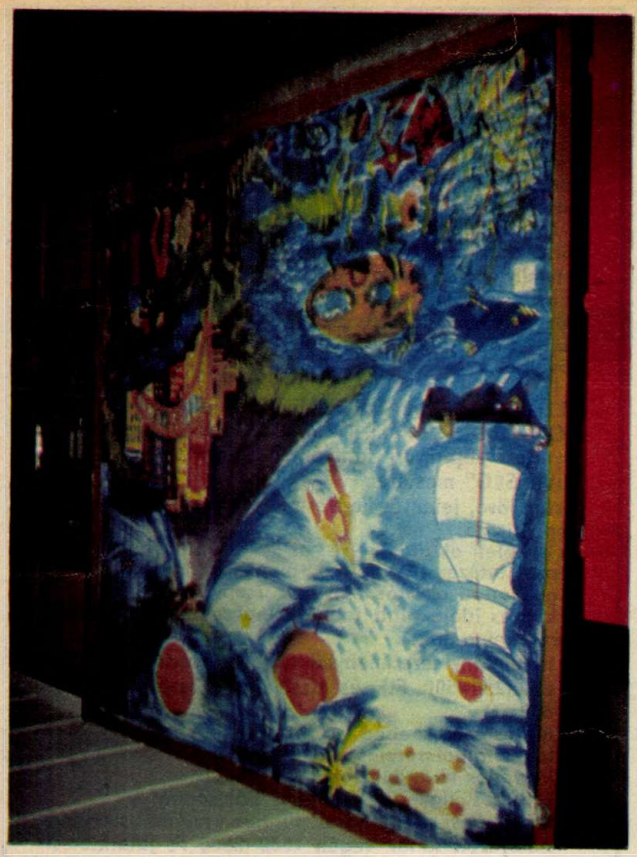

DIÁKOK FESTETTÉK A SZOMBATHELYI JOSKAR OLA ISKOLA FALFESTMÉNYÉT.. A RAJZSZAKKÖRÖSÖK KOVACS ENDRÉNÉ IRÁNYÍTÁSÁVAL KÉSZÍTETTÉK EL MŰVÜKET

A BEJÁRATI FALFESTMÉNY TÉMÁJA: A SÁRKÁNYEREGETÉS. A GYEREKEK SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÁRKÁNYAIKAT ÖRÖKÍTETTÉK MEG A FESTMÉNYEN

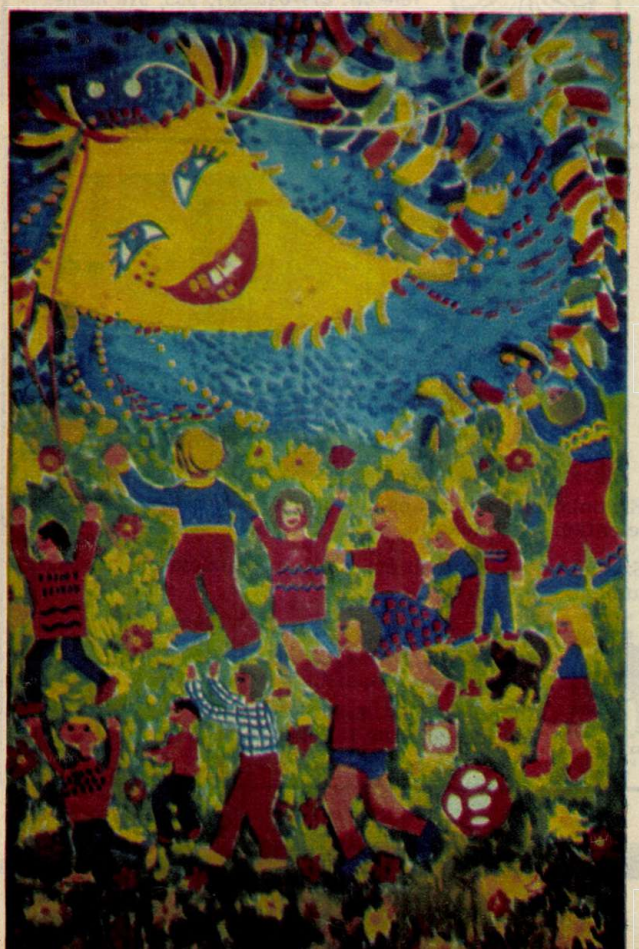

AZ ASZFALTRAJZOLÁS ÉS A JÁTÉKKÉSZÍTÉS IS A SZAKKÖRI MUNKA RÉSZE, ÍGY AZTÁN SZÁRNYALHAT A FANTÁZIA IS

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat felveszünk az 1983–84-es tanévre fonó és szövő, fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

FELSŐ KORHATÁR: 15 ÉV. TANULÓIDŐ: 3 ÉV

TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ: 500 FT

TANULMÁNYI ÖSZTÖNDÍJ: EREDMÉNYTŐL FÜGGŐEN 350–550 FT

ÖSZTÖNDÍJ-KIEGÉSZÍTÉS: 190 FT. TELJES ELLÁTÁS ÉS ELHELYEZÉS KOLLÉGIUMBAN HAVI 210 FT-ÉRT, TANKÖNYV ÉS MUNKARUHA DÍJMENTESEN. SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN A HAVI KERESETI LEHETŐSÉG 4000 FT-TÓL 4500 FT-IG.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától 16 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV MAGYAR PAMUTIPAR
személyzeti és oktatási osztály
Budapest, Lahner Gy. u. 30. 1046

Telefon: 693-111/115-ös mellék vagy 693-847.

JÓL JÁRSZ,
HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT
SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3200–6000 Ft-ig mehet!

Az 1983 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény: díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 5 Ft-ért napi háromszori étkezés, havonta 500 Ft szociális ösztöndíj, 320–700 Ft tanulmányi ösztöndíj. Válassz gyáregységeink közül!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

Lőrinci gyára

Budapest, Gyömrői út 85–91. – 1183;

Újpesti Cérnagyár
Budapest, Váci út 91. – 1044;

Kaposvári gyár Kaposvár, Jutai u. 6. – 7400;

Miskolci gyár
Miskolc, József Attila u. 21. – 3527;

Váci gyár Vác, Vám u. 1. – 2600.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán. Kérésre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.

HOZZÁNK JÖSSZ? JÓL JÁRSZ!

PAMUTTEXTILIPARI VÁLLALAT PATEX BUDAPEST

Az 1983–84-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett lányokat szövőnek, fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410–620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A szakmunkásvizsga után szövő munkakörben bérbesorolástól függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8–15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár Budapest XIII., Fáy u. 81–83. – 1135

HIRDETÉS

ALASZKAI ARANYRÖGÖK 14

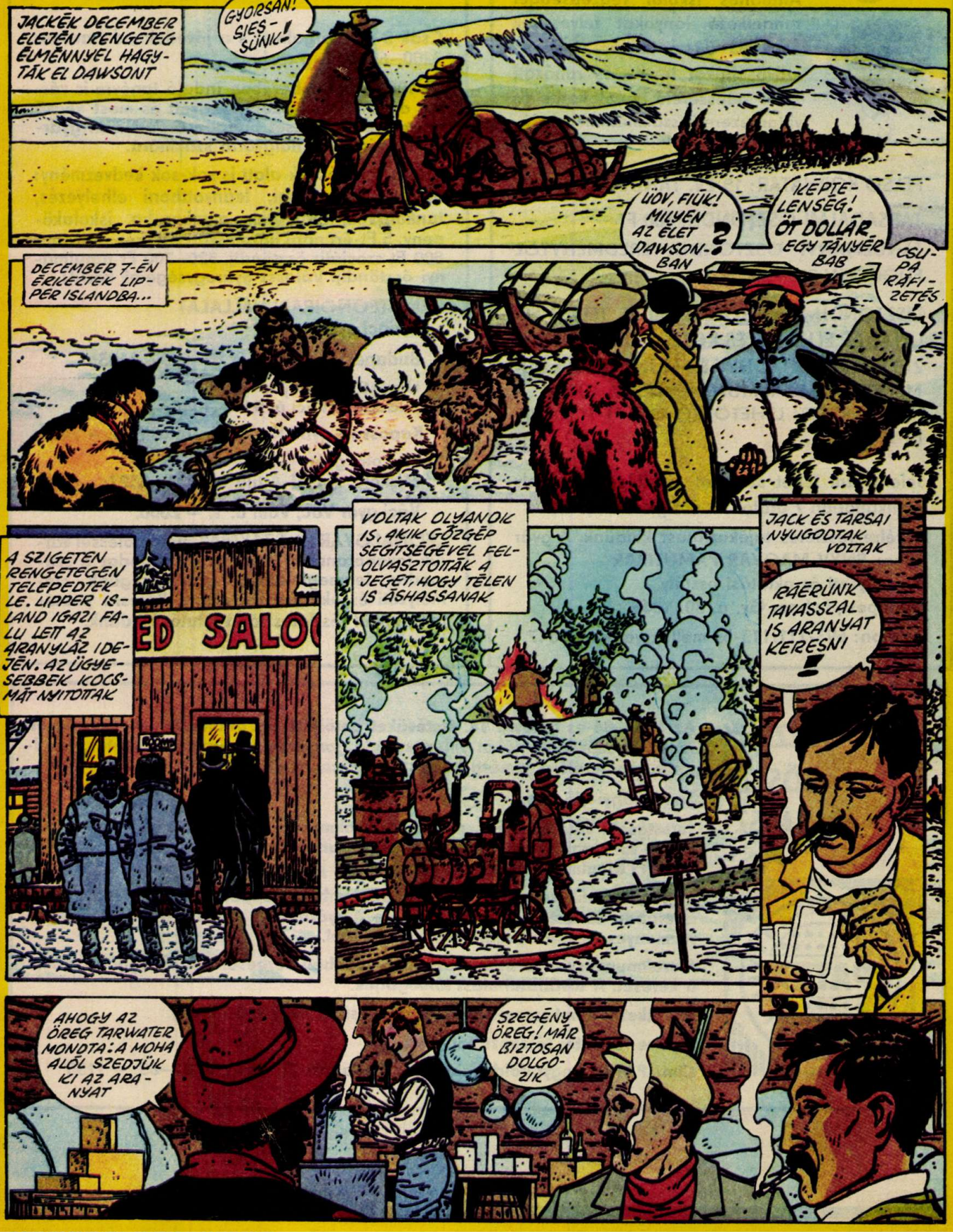

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

FOLYTATJUK

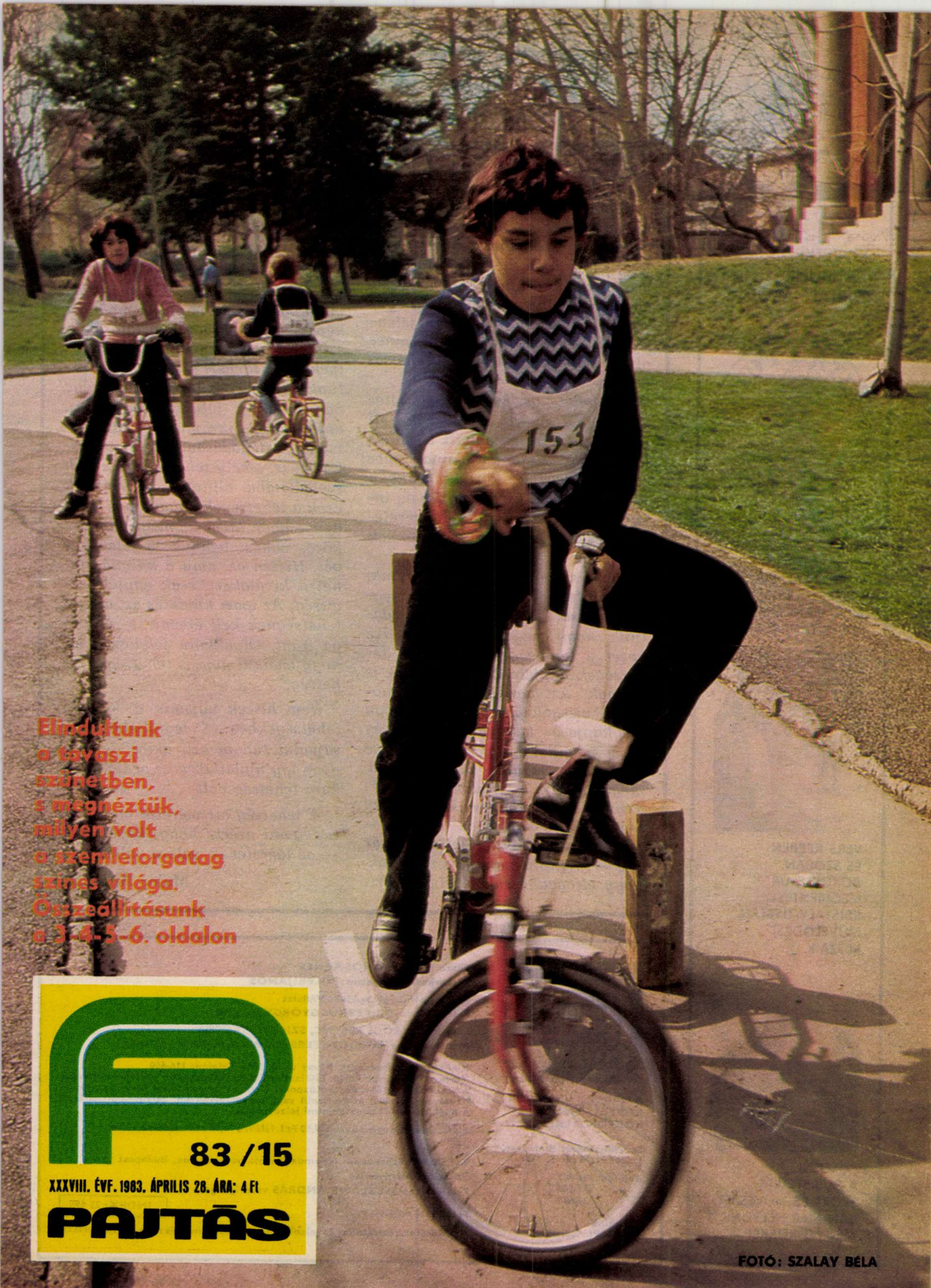

Elindultunk a tavaszi szünetben, s megnéztük, milyen volt a szemleforgatag színes világa. Összeállításunk a 3-4-5-6. oldalon

83/15

XXXVIII. ÉVF. 1983. ÁPRILIS 28. ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

JÚNIUSBAN PAJTÁS-FUTÁS, ISMÉT A MARGITSZIGETEN. A SZORGALMAS FELKÉSZÜLÉST MONSPART SAROLTA SEGÍTI TANÁCSAIVAL.

VERS KÉPBEN ÉS SZÓBAN. BOROBUDUR MEGMENTÉSE. KRISTÁLY-TISZTÁN. MŰVELŐDÉSI-MOZAIK.

PÓTOLNI A SZERETETET. SPORT ÉS MŰVÉSZET. VAN MÁR HELYÜNK. MEGYEI KÖRKÉP.

margó

TEHETSÉG

Elgondolkodtatok-e már azon, mit is rejt ez a szó: tehetség? Jómagam sokszor törtem már a fejem, s hol ilyen, hol meg olyan álláspontra jutottam. Merthogy — gondolom néha — a tehetség egyszeri és megismételhetetlen jelenség. Máskor meg úgy vélem: nincs olyan ember, aki ne lenne tehetséges.

Meglehet, a két megállapítás nem mond ellent egymásnak. Mi több, egyszerre és együtt is mindkettő igaz. Valóban vannak mozarti tehetségek: korunk azonban nem az effajta kiválóságoknak, inkább a hivatásuk tudását-szeretetét vérükben hordó embereknek kedvez.

Nem is azon kell lovagolnunk, hogyan fest a fogalom pontos meghatározása! Inkább az a feladatunk, hogy megvizsgáljuk: merre vezet a tehetségek útja. Mert tehetségek napjainkban is, nálunk is vannak. Az már azonban komolyabb vizsgálódást igényel; hogy megkapja-e valamennyi tehetség az őt megillető figyelmet? Akad-e tanár vagy szülő, aki meglátja, megérzi azt a „valami többet", amiről mai „kedves ismerősünk" beszél. S ha van ilyen ember — mint Szalma László Ballagó tanár ura —, nyitott-e annyira világunk, hogy elfogadhassuk Karinthy Frigyes megállapítását: a tehetségnek külön törvénye van.

Akarva-akaratlanul tehetséges emberek — gyerekek és felnőttek — lépnek színetek elé mai számunkból. Hiszen egyfajta módon a képességek kibontakoztatásának színterei azok a versenyek, amelyeknek a tavaszi szünetben lehettünk részesei. Különös képessége van annak a faluközösségnek is, amely évről évre munkálkodik önmaga gazdagodásán. S az az orvoscsapat is, amely tehetségét életünk szolgálatába állította. Különfélék ezek a tehetségek, ahogy más minden ember arca is, mégis, találni közös vonást bennük: a felelősséget. Hiszen az, amit a külvilág tehet a kiválókért, csak egyféle segítség. Az igazi küldetés az, amit a tehetségnek kell éreznie — önmaga iránt. Olyakkora felelősség ez, hogy enélkül nem is tehetség a tehetség.

Nem hiszek ugyanis a kallódó tehetségekben. S legföljebb csak sajnálni tudom azt, akiről lemondóan így nyilatkoznak: pedig mekkora tehetség volt . . .

A tehetség ott méretik meg: mit tud tenni azért, hogy képességét — az ígéretet — valóra váltsa.

Major Árvácska

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

83.0800 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

INDEX: 25 695

HU ISSN 0030-9583

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

SZEMLE-FORGATAG

A TAVASZI SZÜNET A VERSENYEK ÉVADJA. ELINDULTUNK MI IS A SZEMLEFORGATAGBAN, HOGY NYOLC VERSENY NYOLC HELYSZÍNÉRŐL HÍRADÁST HOZZUNK

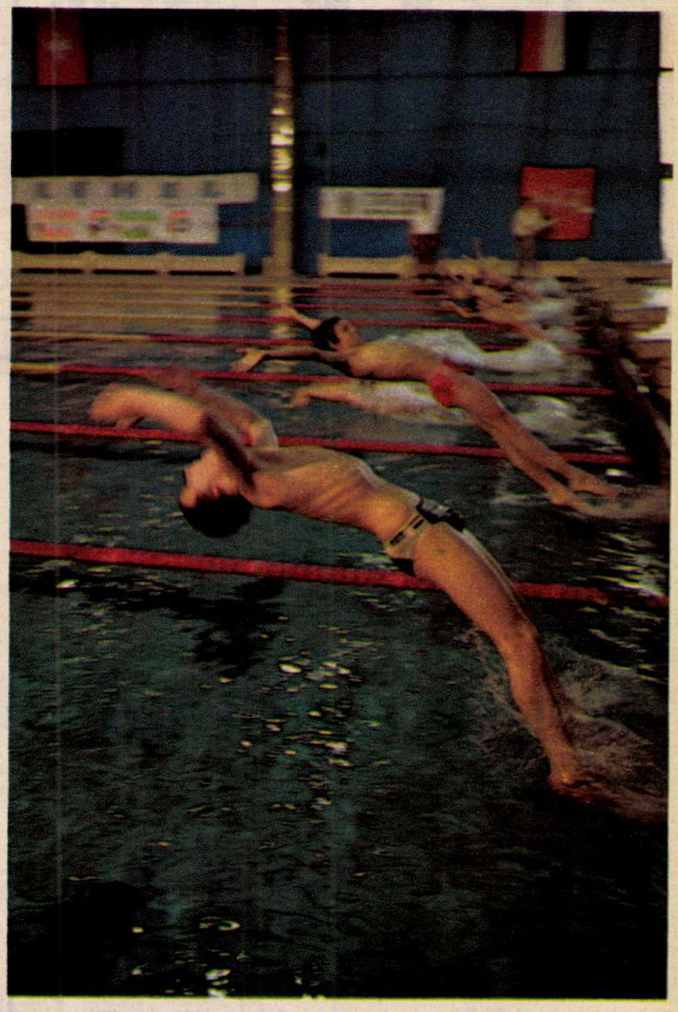

AZ ANYAGOKAT KÉSZÍTETTÉK: CSER GÁBOR, GAÁL ZOLTÁN, KARASZ LAJOS, KONCZ DEZSŐ, KÖPECZI EDIT, MAJOR ÁRVÁCSKA, SINKOVICS FERENC, SZALAY BÉLA, V. PAIZS GÁBOR, WAGNER MARGIT

KEMENCE-KÓSTOLÓ

– Még ilyet, ennyi pékinast sem láttam soha! – csapta össze a kezét a kenyérgyár idősebb szakmunkása. – Nekem aztán mondhatják, hogy baj van az utánpótlással...

A gyár vezetői is szerették volna, ha a hetvenkét fehér köpenybe, péksapkába öltözött gyerek a munkaerővel igencsak szorongatott helyzetben levő szakmában helyezkedett volna el. Csakhogy a vendégek többsége – nyolcadikosok lévén – már túl volt a pályaválasztás gondjain. Az ország minden részéből Pécsett összesereglett „péklegények" az úttörő-technikusok országos döntőjére érkeztek Baranya fővárosába.

A feladatokat ezúttal a kenyérgyártás „titkaiból" a Janus Pannonius Tudományegyetem tanárképző karának műszaki tanszéke állította össze. Tizennégy éve a vetélkedő innen indult útjára, s az akkori ötletből ma országos versenyeket rendeznek.

Első nap még csak kóstolóféle volt az üzem munkájából. Második napon már korábban, harmadszorra pedig hajnali ötkor szólt a vekker és hatkor már munkába is állt mindenki egy-egy kiflit vagy perecet formálgatva. Legszívesebben a majom is bekapott volna egy kiflit. Mármint az a bábu, amelyet a bajai Szilvás Edit kapott ajándékba a baranyaiaktól. Edit volt az egyetlen lány az úttörő-technikusok mezőnyében.

– Kísérleti iskolába járok – mondta. – Míg másutt varrnak a gyakorlati órákon, addig nálunk technikát tanítanak a lányoknak is. Otthon, a családban mindegyikünk szeret elektromos szerelésekkel foglalkozni, de főleg anyut érdekli a technika!

Csapatversenyben a budapesti 38. számú József Attila Úttörőcsapat, egyéniben pedig Vida Róbert (Szabolcs-Szatmár megye) lett a győztes.

A SZÓKINCS ARANYAT ÉRT

Jó nagyot sóhajtottak, amikor kijöttek a teremből.

— Ezen is túl vagyunk — mondta a nagykőrösi Godó Benita.

Ekkor még csak az első akadályt hagyták maguk mögött az orosz nyelv barátai. A verseny ugyanis öt részből állt, a csapatoknak a társalgáson kívül a hallás utáni megértésben, a műsorkészítésben, az írásos feladatokban, majd a Csillebércről készített bemutató-ismertető programjukban is ki kellett tenni magukért.

— A verseny nehezebb, mint a tavalyi — hallottuk az ifivezetők megjegyzéseit. Arra panaszkodtak, hogy idén a „bemagolt" szövegekkel „bukni" lehetett. Itt már alapos nyelvtani ismeretekre, bő szókincsre volt szüksége mindenkinek. Ötletek kellettek, amelyekkel például érdekes, az élő nyelvben használt fordulatok tették hitelessé a társalgási gya-

A CSELES CSELLÓS

Az úgy kezdődött, hogy Király Géza ötödik osztályos tanuló Miskolcon lekésett az autóbuszról. A történet pedig úgy folytatódott, hogy ugyanő társait megelőzve érkezett meg Vácra, a IV. Országos Úttörő Vonószenekari Fesztiválra. Hogy csinálta? Maradjon az ő titka. Cselló-ügyben viszont nyilatkoznia kellett:

— Három éve lehetett, hogy Batha Péterné, a zenetanárunk behozott egy csellót az órára. Meg-

korlatot. Az írásos feladatot kivéve, mindenütt beszélgetni kellett, könnyedén, felszabadultan, mintha mindenki régi barátjának mesélne el egy történetet. Minden gyakorlat, feladat összefüggött a táborral. Nem csoda, hiszen az orosz nyelvi verseny most ünnepelte huszadik, Csillebérc pedig harmincötödik születésnapját.

Az egységes tantervű iskolák kategóriájában az egri 1. számú Gyakorló Iskola, a tagozatos iskolák közül a várpalotai 2. számú Általános Iskola csapata lett a győztes, egyéniben Lóránt Anna (Budapest) nyert.

TÁNCOLÓ UJJAK

Leninvárosban a 14. alkalommal rendezték meg a Lenin Ifjú Távírásza országos rádiós bajnokságot. Számokat és betűket „adtak-vettek", mérték az egy perc alatt teljesített mennyiséget. A nevek itt jelekké váltak. A budapesti Németh Ágit, ha valaki ezután keresné, a HA5KKZ – hívójelen találja meg a XV. kerületi úttörőházban.

Győztesek. Lányok. Németh Ágnes (Budapest). Fiúk. Ibrányi Tibor (Békés megye). A lányok csapatversenyét Budapest, a fiúkét Békés megye nyerte.

mutatta a hangszert, játszott rajta egy szomorú dallamot és én akkor elhatároztam: csellista leszek! Három éve csellózom, hetente kétszer van órám, naponta gyakorolok. Nem akarok zenész lenni, lehet, gépészmérnök leszek, mint a szüleim. De az, hogy tudok egy hangszeren játszani, az nem válik káromra.

Mintha csak a miskolci csellista szavait erősítette volna meg Balázs Árpád zeneszerző véleménye: a gyerekkorban megszeretett-megtanult zenélés egy életen át elkísér. De legalábbis a középiskoláig: a nyolcadikból kikerülve ugyanis megszakad az addig létté vált közös zenélés. Kevés az olyan bemutatkozási lehetőség, mint amit ezúttal Vác nyújtott 19 megye és a főváros 17 zenekarának. Pedig úgy kellene, hogy az általánosból kikerülő ügyes kezű zenészek folytassák a közös muzsikálást felnőttebb fejjel is. Hisz csak akkor valósulhat meg Kodály Zoltán álma: hazánk éneklő, muzsikáló ország legyen!

KONCENTRÁLÁS KÉT KERÉKEN

Gondoltad-e, hogy a kerékpárhoz és a kismotorhoz a csend társul?! Pedig bármilyen meglepő is: csend fogadott bennünket Kecskeméten. A résztvevők — a megyék és a főváros 8—8 tagú csapatai — ezúttal ugyanis nem a gyorsaságra törekedtek, hanem koncentráltak.

— Az ember, kivált ha vidéki, hozzánő a kerékpárhoz — mondta két ügyességi futam között a rácalmási Illés Mihály. — Magam szinte előbb tanultam meg biciklizni, mint járni. Mégis, a versenyen az ember rájön, hogy nem elég csak tekerni a pedált! Tudni kell, hogy mi van a KRESZ-ben, hogy mit kell csinálni, ha nyolcast kap a kerék?

Fekete Erika Hevesvezekényből érkezett. A három női motoros egyike volt.

— Dacból ültem először motorra — árulta el a hevesi gimnazista. — A fiúk mindig kinevettek. Elhatároztam, hogy megmutatom: jó motoros lesz belőlem! Itt az országos döntőn aztán kiderült: van még mit tanulnom!

A versenynek egyébként ritka a jutalma: a legjobb nyolc motoros Kairóba utazik májusban, a kerékpárosok pedig az NDK-ban versenyeznek augusztusban. Horvát István, az OKBT helyi mindenese viszont nagyobb tanulságot mondott:

— Ezzel a versennyel is szeretnénk bizonyítani, hogy a kerékpárnak és a kismotornak lesz jövője.

Kecskemét azt mutatta: talán már jelene is van.

A XXI. Nemzetközi Iskola Kupa kairói döntőjének résztvevői: Kiss Tünde (Bács-Kiskun megye) és Kelemen Ferenc (Baranya) kerékpár. Lehoczki Péter (Komárom) és Balogh István (Pest) kismotor. KGST IV. Ifjúsági Közlekedésbiztonsági Verseny döntőjére utazik az NDK-ba: Müller Márta (Fejér). Göcze Judit (Fejér) és Simon Ágnes (Baranya), Kiss János (Fejér), Sütő Jenő (Tolna), Szilágyi Zoltán (Komárom) és Nagy Zsolt (Heves) — kerékpárosok.

AZ ÉV ÚTTÖRŐ SPORTOLÓI

Aki gratulál: Hargitay András világbajnok. Aki fogadja: Kemény Ákos, akinek a legtöbb esélye van arra, hogy világhírű elődje nyomába lépjen

CSAPATOK: nyíregyházi 4. sz. Általános Iskola labdarúgó-csapata; veszprémi Báthory István Általános Iskola kézilabda-csapata; budapesti Mester utcai Általános Iskola fiú tornacsapata; kiskunlacházi általános iskola leány atlétacsapata; csurgói általános iskola leány kézilabda-csapata; soproni Munkásőr úti Általános Iskola leány kosárlabda-csapata.

Művelődési Minisztérium különdíja: gyulai 1. sz. Általános Iskola leány úszócsapata.

OTSH különdíja: Debreceni Városi Sportiskola cselgáncs csapata.

EGYÉNI:

LÁNYOK. Mészáros Erika atléta (Győr, Móra Ferenc Általános Iskola), Garay Karin sífutó (Budapest, Kovács László Általános Iskola), Ormos Edit úszó (Nyíregyháza, 4. sz. Általános Iskola), Mádi Ildikó sakkozó (Tapolca, 4. sz. Ál-

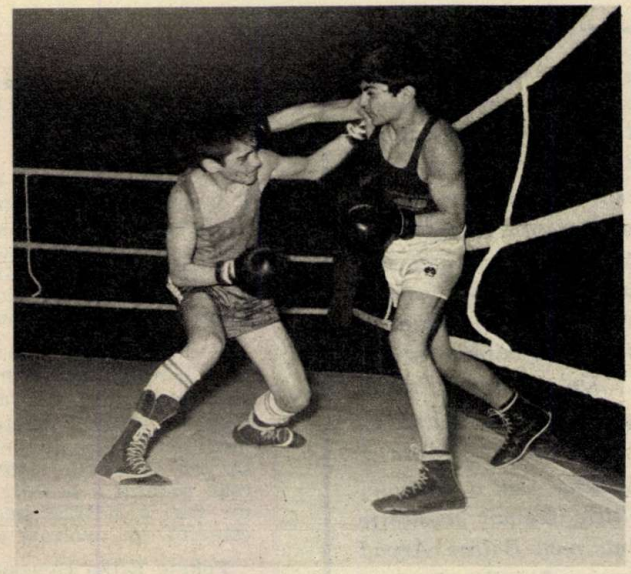

KIVÍVOTT ÖTÖS

Szikrát vetnek a pengék. Komolyak, elszántak a tekintetek. Valóban az úttörő-olimpián vagyunk? Sehol egy kamaszos grimasz, csak vívók vannak. Mert a tét...

Jakab Lászlónak három tanítványa jutott be a kard döntőbe. Fia, Péter tavaly második lett. Most nyert.

— Szeptember óta az olimpia volt műsoron: majd így, meg úgy kell vívni — mondta. — Nyert. Fél évig megint csak ez lesz a téma. Olyan élményt ad Nagykanizsa, amely nem mérhető más versenyek légköréhez.

— Nekem testnevelésből egy ötöst jelent a döntőbe jutásom — újságolta a pécsi Berkes Bea. És ez csak egy volt a megbecsülés formái közül. Akadt, akinek igazgatója gratulált, más a győzelmével csapatújságba került. Pedig nem „pontszerző" viadalt nyert. „Csak" — úttörőt.

Győztesek: női tőr: Mincza Ildikó (Budapest). Férfi tőr: Ipacs László (Budapest). Kard: Jakab Péter (Budapest). Szerkesztőségünk által a legjobb vidéki versenyzőnek felajánlott díjat Németh Judit (Körmend) vehette át. A Fabik kupát a magyar úttörő „A" válogatott nyerte.

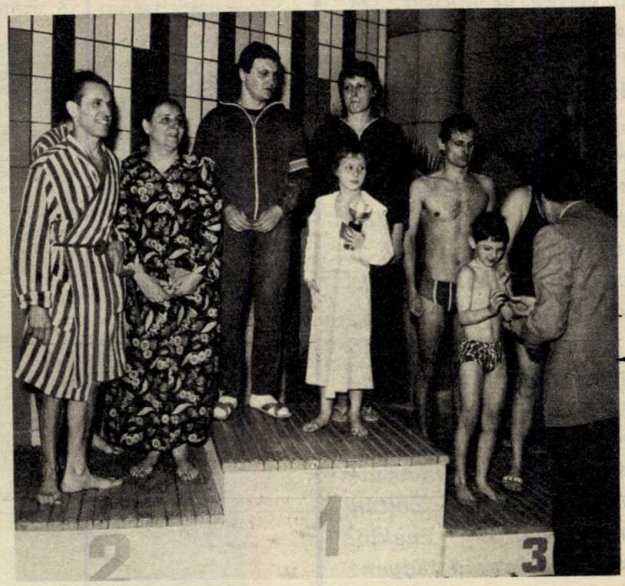

talános Iskola), Csőke Andrea atléta (Kecskemét, Leninvárosi Általános Iskola), Szalai Gyöngyi vívó (Veszprém, 3. sz. Általános Iskola).

FIÚK. Kemény Ákos úszó (Dunaújváros, Vasvári Pál Általános Iskola), Nyári Zsolt vitorlázó (Székesfehérvár, Béke téri Általános Iskola), Holló Csaba kajakozó (Leninváros, 4. sz. Általános Iskola), Herczeg István atléta (Kecskemét, Tóth László Általános Iskola), Vitsek Iván asztaliteniszező (Budapest, Sütő utcai Általános Iskola), Tart Zoltán szánkózó (Hajdúsámson, Általános Iskola).

Az „év úttörő sportolói" a megyei úttörőelnökségek és iskolák javaslata alapján választották meg. Az év úttörő sportolói a Magyar Úttörők Szövetsége, a Művelődési Minisztérium, az OTSH és a Pajtás szerkesztőségének díjait kapták.

KESZTYŰS KÉZZEL

Győztesek. Kispapírsúly: Szabó Károly (Parasznya). Papírsúly: Sárközi József (Kisterenye). Kislégsúly: Szegedi Attila (Sárospatak). Légsúly: Szalma Attila (Budapest). Harmatsúly: Sohonyai Zoltán (Sásd). Pehelysúly: Bakurecz Károly (Sásd). Könnyűsúly: Kálé Zoltán (Budapest). Kisváltósúly: Botos Albin (Salgótarján). Váltósúly: Konkoly István (Kecskemét). Nagyváltósúly: Oláh Pál (Salgótarján). Középsúly: Farkas András (Budapest). Nagyközépsúly: Keszi Csaba (Budapest). Félnehézsúly: Nagy Attila (Hatvan). Nehézsúly: Mészégető Csaba (Tata). Szupernehézsúly: Kókai Ferenc (Kecskemét).

A viadal legtechnikásabb versenyzője Konkoly István (Kecskemét), a legharcosabb ökölvívó pedig Sohonyai Zoltán (Sásd) volt.

ARANY ÜST

A mesés szépségű dunaújvárosi fedett uszodában az idei tavaszi szünetben is megrendezték az Arany Üst versenyt. A már hagyományos, játékos verseny-vetélkedőn ezúttal is rajtkőre léptek külföldi úszók és — hazai szülők. Úgy tűnik, a rendezőknek sikerült egy régi vágyat, álmot megvalósítaniuk: a gyerekek és a szülők együttes sportolását. A vidám, remek hangulatú sportesemény feltehetően egyre több családnak csinál kedvet a közös úszkáláshoz. Jó lenne, ha más sportágak vezetői is bekukkantanának jövőre a dunaújvárosi uszodába, s meglesnék, hogyan is kell ezt csinálni.

Szentjakabpuszta az úttörőtáborozás bölcsője. Itt vertek sátrat annak idején a Marxok

KARTALI KIRÁNDULÁS

Emlékeztünk.

Az országos úttörőtörténeti bizottság ünnepi ülésén arra az áprilisra emlékeztünk, amikor is Budapesten, a Rottenbiller utcában megalakult egy maroknyi csapat, amelynek tagjai úttörőknek nevezték magukat. Úttörőknek, akik szebbet, jobbat akarnak, akik között — mint ahogy ők mondták — „mindenki valaki".

Rájuk emlékeztünk. Rájuk? Mondjuk inkább így: velük emlékeztünk. Mert hiszen a 64 évvel ezelőtt alakult Marx Úttörőcsapat tagjai közül öten még eljöttek az ünnepi ülésre. A mai úttörők úttörői ők: Bánáti Sándor, Flóris Sándorné, Schanzer Ernő, Surány Pál és Tabáni Béla.

Egy ilyen emlékező ülésen a történész előadó rendszerint a már elsárgult újságok, az alig olvasható, halvány iratok adataira hivatkozik. Itt most jó emlékezettel bíró, élő „dokumentumok" is voltak, akik élményekkel, emlékekkel bizonyították Svéd László történész szavait.

Az igazi élménybeszámolóra valójában csak az emlékülést követő kiránduláson került sor. Autóbuszunk először Szentjakabpusztán állt meg. Ez a romantika helye volt. Itt verték fel ugyanis táborozósátraikat a Marxok. Kartal következett ezután: az első úttörő társadalmi munka színhelye, ahol zöldborsót szedtek.

Kartal és Szentjakabpuszta ma már történelmi hely. Évről évre mind több úttörő látogatja meg, hogy tiszteleghessen elődei emléke előtt.

F. J.

Fotó: Nagi Péter

A kartali iskolában múzeum őrzi az 1919-es úttörők tetteit

Svéd László méltatta a Marx-csapat érdemeit

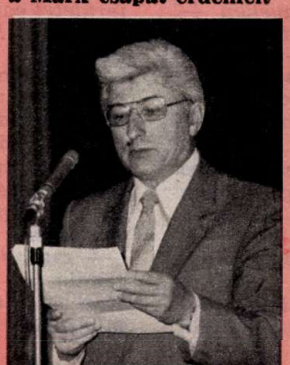

Szerszámokkal felfegyverkezve indul munkába a csapat

Van mit eltakarítani az ABC áruház előtt

ÖRÖMFORRÁS

Előrebocsátom, egy valamit nem tudok igazán érzékeltetni: a hangulatot. Ahogyan kipirulnak az arcok, megcsillannak a szemek, meglibbennek a hajfürtök. Ahogyan lendül a lapát, nekiiramodik a talicska, repül a tégla egyik kézből a másikba. Azt a pillanatot nem lehet írásban visszaadni, amikor először csak csendes, belülről szóló dudorászás kívánkozik az ember ajkára munka közben, majd hirtelen fel kell röppennie, hangosan szárnyalnia a jókedvű énekszónak.

Érezted már?

Pénzt pótló jó szándék

— *Ezt a folyosót édesapám meszelte ki* — mutat körbe *Guczhy Bea*, s rögtön le is kapar egy kis falra kenődött sárfoltot.

— *Évek óta mindent mi csinálunk az iskolában és a környéken* — egészíti ki *Rády Jánosné, Marika* néni, a veresegyházi *1937-es számú Táncsics Mihály Úttörőcsapat* vezetője. — *S ebbe a „mi"-be beletartoznak a gyerekek, a szüleik és természetesen a tanárok. Festünk, mázolunk, villanyt szerelünk, ha kell, s a gyerekek pedig valóban úgy vigyáznak az épületre, mintha a sajátjuk lenne.*

— *Hát persze!* — kapcsolódik a beszélgetésbe *Herr Angi.* — *Hiszen mi magunk takarítunk, minden héten más osztály végzi társadalmi munkában. S ha valaki tudja, hogy ő maga szedi össze a szemetet, az biztos, hogy nem hányja szét!*

Társadalmi munka. Ebben a közösségben — nemcsak az iskolában, hanem egész Veresegyházán — többet hallottuk emlegetni ezt a fogalmat, mint bárhol másutt. Az itt élők átérezték, hogy saját környezetükért ők maguk tehetnek a legtöbbet. S ha nem is jut mindenre elegendő pénz, a hiányt lehet pótolni egy kis jó szándékkal. Így épült fel a korszerű orvosi rendelő, az óriási ABC-áruház — rekordidő: fél év alatt az úttörőtábor, s így épül hamarosan az iskola új szárnya is.

— *Minden társadalmi munkaakció élén a tanácselnökünk, Pásztor Béla áll: mindig a munka nehezét vállalja. Én magam is lapátoltam a talicskájába* — dicsekszik *Gontarz Balázs*, a nyolcadikos Dakota őrs tagja —, *amikor az áruház előtti területet egyengettük.*

— *Én is!* — kottyan közbe *Serfőző Ági.* Pedig belőle nem nézni ki, hogy elbírja a lapátot. Kérdésemre felnevet:

— *Kiválasztottam egy kisebb, kézhez álló szerszámot, azzal tudok bánni. S olyan jó érzés, hogy ahányszor bevásárolni megyek, látom: az én munkám eredménye is a szép környék.*

— *Az úttörőtábort is mi hoztuk rendbe* — sorolja tovább *Forgács Kati* és *Birizda Ági.* — *Festettük a faházakat, fákat ültettünk köréjük, függönyöket varrtunk az ablakokra. Ez utóbbit különösen szívesen csináltam* — mondja Kati —, *hiszen varrónőnek készülök.*

— *Én a leendő szakmámat ugyan nem gyakorolhatom — repülőgépszerelő akarok lenni —, mégis örömmel vettem ki részemet mindenből: a járdaépítésből, ásásból, lapátolásból, gereblyézésből, még a betonozásból is* — toldja meg a felsorolást *Pajor Zsolt.*

A munka nem robot

„Örömmel", „szívesen", „jó érzéssel" — csak úgy záporoznak ezek a kifejezések beszélgetőtársaim: az Olimpia, a Viking, a Hiúz, a Dakota és a Vuk őrs tagjainak szájából.

— Miért szerettek ennyire dolgozni?

A válaszokon nem is kell gondolkodniuk, a feleletekből hamar összeáll a kép:

— *Először is, jó együtt lenni. Eszébe sem jut az embernek, hogy ő most „dolgozik", így egyáltalán nem fárasztó, nem robot. Vidámak vagyunk, elviccelődünk közben, s hipp-hopp, meg is van.*

— *Másodszor: remek érzés, hogy számítanak ránk, gyerekekre. Van feladatunk, s amit megcsinálunk, az a miénk. Itt van például az úttörőtábor. Az őrsök közötti versenyben legjobb helyen végzőknek saját faház jár a táborban, saját*

A „búvóhelyen" mindig zajos az élet. A diákok a faházat ajándékba kapták

Húzd meg jobban, menjen a munka . . .

kulccsal. Úgy rendezzük be, ahogy akarjuk. Itt tarthatjuk a megbeszéléseket, őrsgyűléseket. Igazi búvóhely.

— Egyébként is érdemes részt venni a közösségi munkában. Aki például tíz óra társadalmi munkát végez, harminc kilogramm hulladékot összegyűjt és legalább négyese van magatartásból, az kedvezményesen mehet a nyári úttörőtáborunkba. Idén Boglárlellére készülünk, s már most több mint százötven gyerek kiérdemelte a kedvezményt. Valószínűleg olyanok be sem férnek majd a keretbe, akik nem teljesítették ezeket a feltételeket.

— Ebben az évben lesz még egy csodás újítás: hasonló feltételek teljesítése után ingyenes strandbelépőt kapunk, télre pedig arcképes igazolványt a művelődési ház rendezvényeire.

Csábító kedvezmények, s hogy a gyerekek nem csupán ezekért vállalják a munkát, igazolja felsorolásuk sorrendje. De vajon mindenki részt vállal a közösből vagy csak a leglelkesebbekkel hozott össze sorsom?

Még szebben, még jobban

— A gyerekek legnagyobb része szeret együtt dolgozni, és ugyanúgy gondolkodnak, ahogy mi — bizonygatják beszélgetőtársaim. *— Kevés akad, aki kihúzza magát a munka alól, s még kevesebb, aki kárt is okoz. Sajnos, ilyen is van. Két évvel ezelőtt a nyolcadikosok például felépítettek egy kis melegedőházat a szánkózódombon. Olyan kedves kis kuckó, lehetett benne teát főzni, egy kicsit megpihenni. Idén pedig valakik betörték az ablakokat, megrongálták a házikót.*

— Én nem is értem, hogy tehettek ilyet. Hogyan nem értik meg, milyen érzés az, hogy ez a mi házunk? . . . — s Kati, aki elmesélte a történetet, olyan bánatosan kérdez, mintha nem is elődei, saját munkáját is veszni látná.

„Még szebben, még jobban!" — díszeleg a jelmondat a csapatfalon. S bizonyosan nem azok romboltak, akik ennek szellemében munkálkodnak környezetük építésén, szépítésén. Ők megbecsülik mások munkáját is.

Montskó Éva
Fotó: Szalay Béla

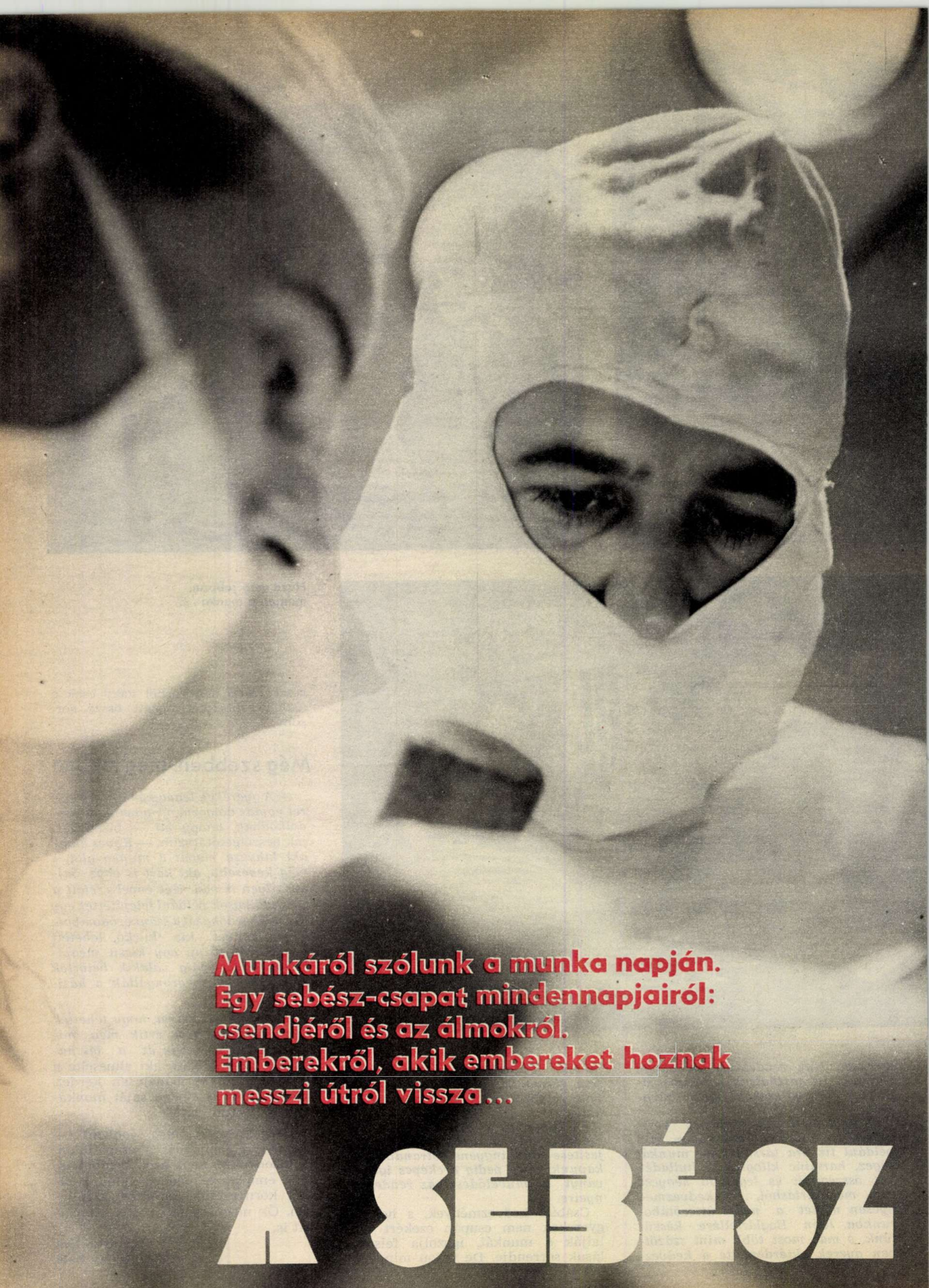

**Munkáról szólunk a munka napján.
Egy sebész-csapat mindennapjairól:
csendjéről és az álmokról.
Emberekről, akik embereket hoznak
messzi útról vissza…**

A SEBÉSZ

A Professzor:
dr. Szécsény Andor, a klinika igazgatója,
Ő vezeti a „csapatot"
az I. Sebészeti Klinikán

Ha egyszer megírom a munka dicséretét, néhány orvosról szólok majd.

Sebészek valahányan.

Olyanok ők az orvosok között, mint a szólista a zenekarban: rájuk figyel a közönség. Legyintenek: ez csak a látszat. A sebész fogja a szikét, de minden mozdulat egy folyamat része. Egyik elkezdi, a másik folytatja, s a sebész legfeljebb annyival több, hogy ő áll a lánc végén.

*

Ha majd megírom az orvosok dicséretét, csapatokról írok.

A budapesti I. Sebészeti Klinika gárdájáról; vidám csapat.

– Van ebben védekezés is – mondják. – Másképp ezt a munkát nem is lehetne csinálni.

Vidám ember a Professzor is. Ha egyáltalán annak lehet nevezni negyven év bölcsességét. Azt a negyvenet, amióta dr. Szécsény Andor dolgozik. Benne a kilencet: azóta igazgatja a klinikát. Amolyan nagyapa-forma ember: nem is titkolja, valóban az. Milyen az unoka? – kérdezem. Arcán meleg mosoly fut át. Milyen lehet egy unoka? Tündér.

A Professzor egyébként nevezetes ember: csoportjával vese- és májátültetéseket végez. Munkásságáért nemrégiben – négy orvostársával együtt – Állami Díjat kapott.

– Kell az effajta elismerés?

– Nem tagadom, jólesik a kitüntetés is, a közvélemény figyelme is. Csak hát az orvos eredménye nem az ilyen sikereken méretik meg. Az egyetlen próbakő a gyakorlat, a siker pedig abban mutatkozik meg, mennyivel vittük előbbre a szakmát.

– Hogyan lett orvos?

– Protekcióval. Persze, nem naggyal, éppen csak akkorával, hogy bekerülhettem az egyetemre. Meglehet, ezért is vallom: a jó értelmű segítség, ha tehetséget szolgál, nem vethető meg.

– Ön tehetséges volt?

– Ezt az ember ne maga ítélje meg. Professzorom azt mondta: látott valamit bennem. Ez még utólag is jólesett.

– Megmondja a tanítványainak, ha tehetségesek?

– Nem mondani – éreztetni kell. S nem is a dicsérő szóból, hanem abból a feladatból, amit tehetségükhöz mérten kapnak.

– Mit szeret Professzor úr, a hivatásán kívül?

– A csendet.

*

Mert a csend is hozzá tartozik a munka dicséretéhez.

Az öröm csendje, amikor jó belenézni a másik szemébe. Meg a tehetetlenségé, amikor elkerülik egymás tekintetét.

– Szokás dicsérni az orvosok között? – kérdezem Horányi János tanársegédet.

– Előbb jön a bíráló szó, mint a dicséret, és ez így is van rendjén. Valójában az ember önmaga tudja, mit csinált jól, és ha rontott, hol hibázott. De ha a műtőből kifelé jövet az embert a másik hátba vágja, az felér egy dicsérettel.

– Hisz a szervátültetések sikerében?

– Ha nem hinnék, nem csinálnám. Csak hát bármily sokat is haladunk előre, még mindig keveset tudunk. De hiszem, hogy naponta többet tanulunk.

– Álmodott már a műtéteivel, doktor úr?

– Álmodtam.

*

Ha majd megírom a szakma dicséretét, az álmokról is kell írnom. A doktor úr álmát, meg a másik orvos nemálmodását is: mielőtt álmodna, álmából mindig fölriad.

És megírom majd a betegek álmát is, akiket Darvas Katalin altatóorvos érzéstelenít, altat. Picike ember. Professzora azt mondja róla: nagy tehetség. Zongoraművésznek készült. A közepes zongorista fölösleges. Közepes orvosra mindig szükség van – mondja.

– Tud még zongorázni?

– Meg se találnám már a billentyűket. De a zenét szeretem. Elmegyek egy hangversenyre, vagy fölteszek egy lemezt – ez az én kikapcsolódásom.

– Ki lehet kapcsolódni ebből a munkából?

– Soha. Még akkor is, ha az ember nem akarja hazavinni a klinika gondjait, magában hordja. És a család már nem is szól, ha hétvégén, ünnepnapon az ember elindul. Csak úgy: megnézni, mi van a klinikán.

Jut eszembe: az altatóorvos az utolsó ember, aki szavával a messzi útra indítja a beteget. S az első, akinek az álomból ébredő meghallja hangját. Erre még nem is gondolt, azt mondja, és arcáról felrebben a mosoly.

Hálás vagyok magamnak, hogy szeméből, ha csak egy pillanatra is, elzavartam a megbújó sötét felhőt.

Major Árvácska
Fotó: Wagner Margit

-CSAPAT

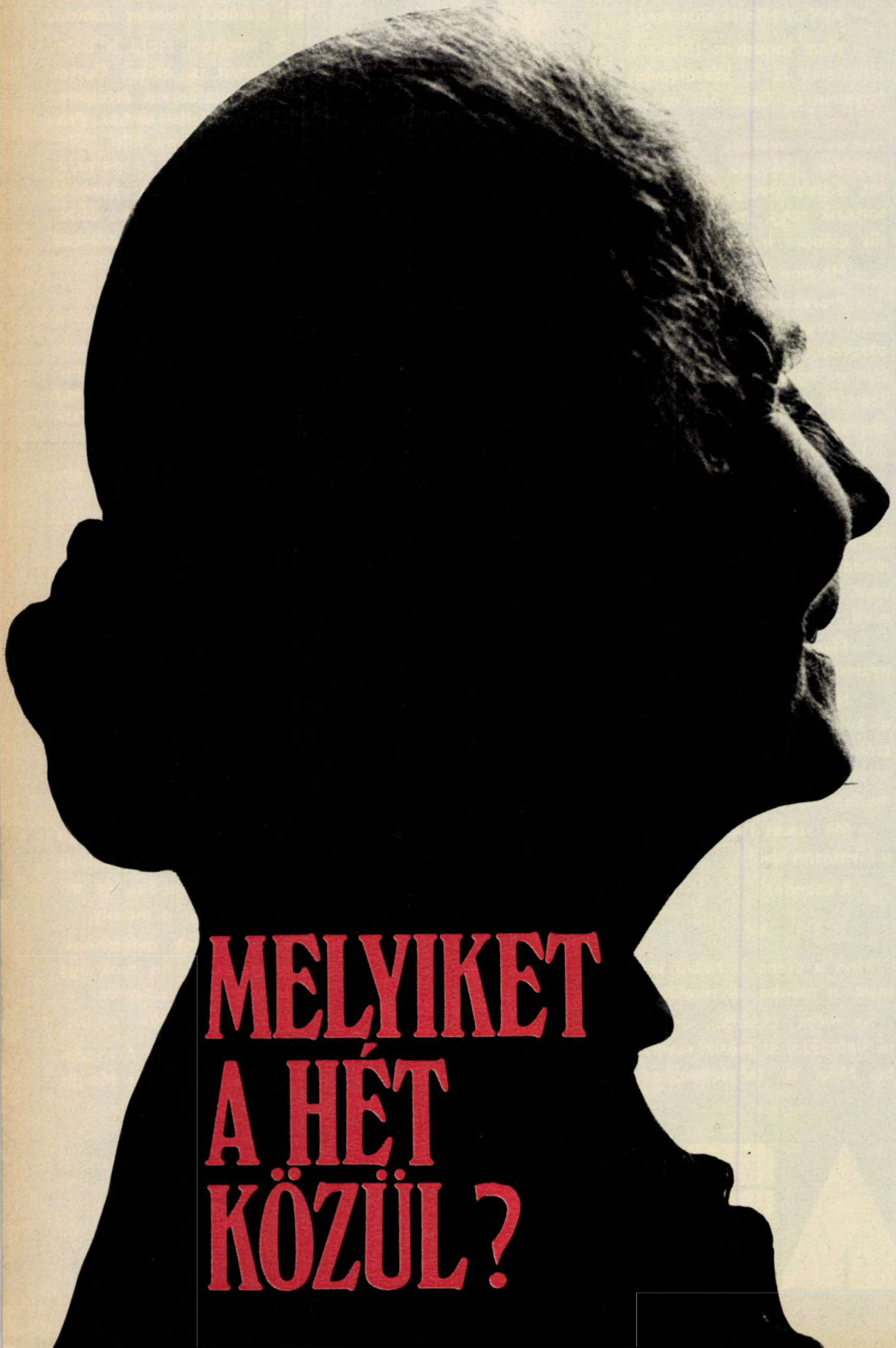

MELYIKET A HÉT KÖZÜL?

Arra kérem, meséljen magáról. Anyák napja alkalmából szeretnék írni róla. — Jól van — mondja kedves mosollyal.

TAMÁSKÁVAL kezdem. Belőle agy- és idegsebész lett. Ő született elsőnek, ezért benne alakult ki talán legjobban, de mindenesetre legelőször a gondoskodás. Tudja, ahol hét gyerek él egy családban, ott a szülőnek már csak példaadó, irányító szerep jut. A gyerekek egymást nevelik. Tamás volt a család gyerekközösségének a karmestere. Minden gyerek tisztséget viselt. Egyik volt a padlós, azt tartotta tisztán a parkettát, a másik a bevásárló, a harmadik a szakács, a negyedik a fűtő... Szóval Tamás fogta össze őket. Önzetlen volt, mindig túl sokat adott önmagából a többieknek. Korrepetált idegen gyerekeket matematikából. Pénzt hozott a házhoz. Egyszer meg — hogy örültünk! — kinőtt kis ruhákat hozott. 1945-ben majdnem meghalt vérhasban. Az utolsó pillanatban kaptam meg az oltóanyagot. Mennyit szaladgáltam érte! Tamáskám, azt hiszem, ma is túldolgozza magát! — csóválja a fejét amolyan ejnye-ejnye mosollyal dr. Pentelényi Lászlóné.

*

LÁSZLÓ volt a fűtő az etázsfűtéses lakásban. Geológus lett belőle, a vulkánkutatás a hobbija. Határozott, szigorú, érdes, erős egyéniség. Céljai vannak és a céljaiért megküzd tűzön-vízen keresztül. Takarékos, bejárja a világot, él-hal a munkájáért. Nemsokára Kubába megy hosszabb időre egy földfelszín kutató KGST-csoport vezetőjeként. Öt nyelven beszél, egyébként mind a hét gyerekem beszél legalább három nyelvet. Lászlónak huszonegy éves korában adtam egy pofont, mert tiszteletlen hangon beszélt velem és azt nem szeretem. Nem is illik hozzá, ő jószívű, udvarias, kedves... Csak nősülne már meg!

*

MARIANNE az egyetlen lány a hét gyerek között. Szép, szerény, eszes kislány volt. Folyton műtéteket hajtott végre Tamással együtt a mackókon és a babákon. Marianne anyáskodó volt a hat fiúval, de nem engedtem, hogy kiszolgálja őket. Nyáron átadtam neki a konyhát. Már egész kislány korában jól főzött kilenc főre. Marianne is orvos lett, rákkutató.

Én is az szerettem volna lenni, de apám azt mondta, nem való lányoknak. Nehezen engedte azt is, hogy nyelveket tanuljak, de végül is Angliába mehettem egy családhoz — fizetségért — nyelvet tanulni. Németül tudtam már, az angolt ott, annál a családnál tanultam meg. Kis hátizsákkal, benne elemózsia, bicska, sapka, kardigán, esőkabát — kerékpáron be is jártam az országot. No, ez túlzás, de három hétig kerekeztem. Franciául is az őshazában tanultam. Még gyorsírni is megtanultam ezeken a nyelveken! Jaj, de elkanyarodtunk! Szóval Marianne: egész nagy lány volt, amikor először kapott lányos cipőt. Mindig a fiúk kinőtt cipőjében járt. Egyszer hatvannyolc embert hívtunk meg egy házibuliba. Még a bútorokat is kihordtuk, hogy elférjünk. Igazán ellenőrizhettem, kikkel barátkoznak a gyerekeim!

*

JENŐ ostrombébi. A soproni kórházban született 1944. december 18-án.

Balról jobbra: Tamás, László, Marianne, Jenő, Péter, Pál, Antal

Éppen bombáztak, Jenő első útja a pincébe vezetett, oda vittek bennünket, ahonnan nem sokkal előtte szállították el a sebesült katonákat. Fertőzést kaptam, gyerekágyi lázat, azt éreztem, könnyebb lenne meghalni mint élni. Aztán meggyógyultam, és ott a kórházban majdnem örökbe fogadtam egy újszülött kislányt, akinek meghalt a szülésben az édesanyja. A férjem is beleegyezett. Tudta, hogy én sok gyerekre vágyom. De aztán nem sikerült, igen kevés volt az ennivalónk, én is gyönge voltam, mint a harmat. A kislányt a kórház vette a gondjaiba. Vajon mi lehet vele?... Jenő nagyszívű ember lett, ma egy vállalat jogásza. Jogász volt az apja, a nagyapja, az én apám és a nagyapám is. A férjem mindig mondta, hogy Jenőt én nagyon elkényeztettem. Pedig nem, mind a hetet egyformán szeretem, csak hát ő — ostrombébi. Hogy rabság-e a hét gyerek? Dehogy! Nekem soha nem voltak korlátaim. Pár évig tartott csak a pelenkakorszak! Én minden évben elutaztam valahová. Kanadában voltam háromszor, Svájcban többször is, szeretem Angliát, Franciaországot, Spanyolországot... Moszkvába és Leningrádba Péter fiam vitt el saját költségén...

*

PÉTER fiam mérnök, Mongóliában volt tizennégy hónapig, ott gyűjtött pénzt az én leningrádi utamra. Péter jógázik is, csak látná, miket csinál! Könyvből tanulta. A többiek rászóltak, nem szabad ezt a jógát akkora szenvedéllyel csinálni. Én meg helyeseltem: csináld csak, mindenki csinálja azt, amihez kedve van! Persze csak a kötelesség mellett. A férjem sokszor hangsúlyozta, hogy minden embernek van kötelessége, a felnőtté a munka, a gyereké a tanulás. Minden este ki kellett rakni a füzeteket, ellenőrizte a leckéket, ha csúnya volt vagy hibás, újra csináltatta. Mindegyik gyerekünk kitűnő tanuló volt...

A férjem a legnagyobb példa előttük. Becsületes, szorgalmas, türelmes, szigorú ember volt. Dolgozott az íróasztalánál, körülötte zsongott a sok gyerek, tökéletesen tudott koncentrálni a maga munkájára. Mégis, ha valamelyik fals hangot fogott a hegedűn vagy a zongorán, azonnal szólt: ismételd meg, mert ez rossz volt! A zene szeretetét, értését mindenekelőtt tőle tanulták meg a gyerekek.

*

PÁL elektromérnök, de mert nem kapott izgalmas mérnöki feladatokat, elment matematikát tanítani — középiskolába. Megszállottja a tanításnak. Hegedűn játszik és elsős korában zenedarabot írt. Ért a porcelánokhoz, a csempékhez... Amikor megszületett, súlyos betegséget kapott. Három hónapig csukamájolajos élesztőben feküdt és naponta anyavért kapott a vénájába — persze, hogy tőlem. Pál a legkisebb, „csak" száznyolcvanöt centi.

Tudja, hogy milyen sokat segítenek az embernek a gyereknevelésben? Kaptam kitüntetéseket, anyasági érdemrend bronz és ezüst fokozatot is. Bárhol is mondtam ezt, kinyíltak a kapuk meg a szívek. De ha nem mondtam is... Amikor a férjem meghalt, már mind a hét gyerek nagy volt, tanultak, nekem is dolgozni kellett, olyan helyet kerestem, ahol éjszaka végezhetem a munkám. Az OTP totóértékelését javasolták. Nem volt üres hely, amíg nem mondtam, hogy nekem éjjel kell dolgoznom, mert nappal hét gyerekre... Tizenhat évig voltam ott...

*

ANTAL? Amikor született, majdnem elpatkoltam. A hat gyerek gondja, a férjem strumaműtétje... Iszonyú fáradt voltam. Vért kaptam és... megint fiú. Antal a földtani intézetben dolgozik és nappali egyetemre jár. Most kezdte el tanulni a tibeti nyelvet is. Süteményt süt — tessék venni belőle, finom sajtos. Nemrégen eltartási szerződést kötött egy nénivel, akire főz, takarít... Antal is nagyon beteg volt néhány éve. Agyvelőgyulladása volt. Lemondtak róla az orvosok is. Marianne akkor orvosi egyetemre járt, éjszaka ott volt az ágyánál — ügyeletet tartott. Laci fiam vidéki kiszállásról rohant haza, ott voltunk mindannyian... Meggyógyult! Ugye milyen csodálatos?

Kérem, hogy most már önmagáról is mondjon valamit.

— Hát eddig nem magamról beszéltem? Én a gyerekeimben élek.

Szigeti Piroska

Fotó: Karasz Lajos

A Pentelényi septett. Szerepeltek az 1963-as Ki mit tudon, meghívást kaptak a BBC-től... A muzsika szeretetét elsősorban édesapjuktól örökölték

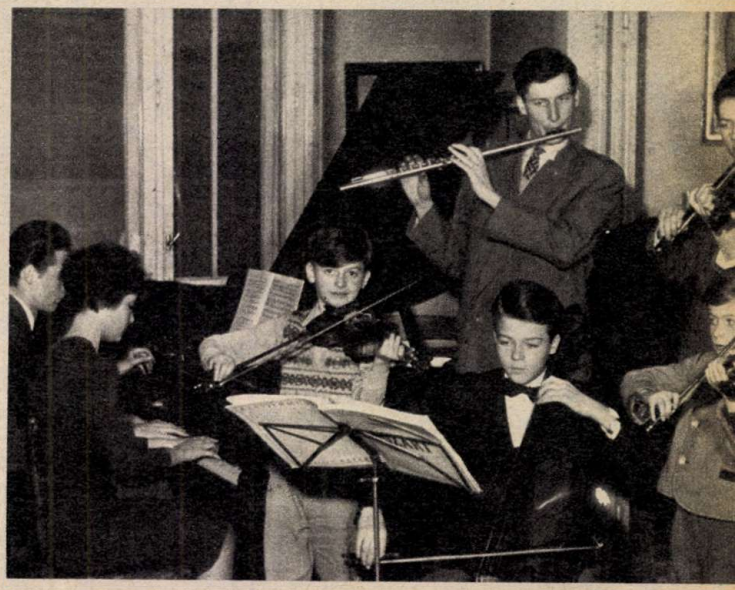

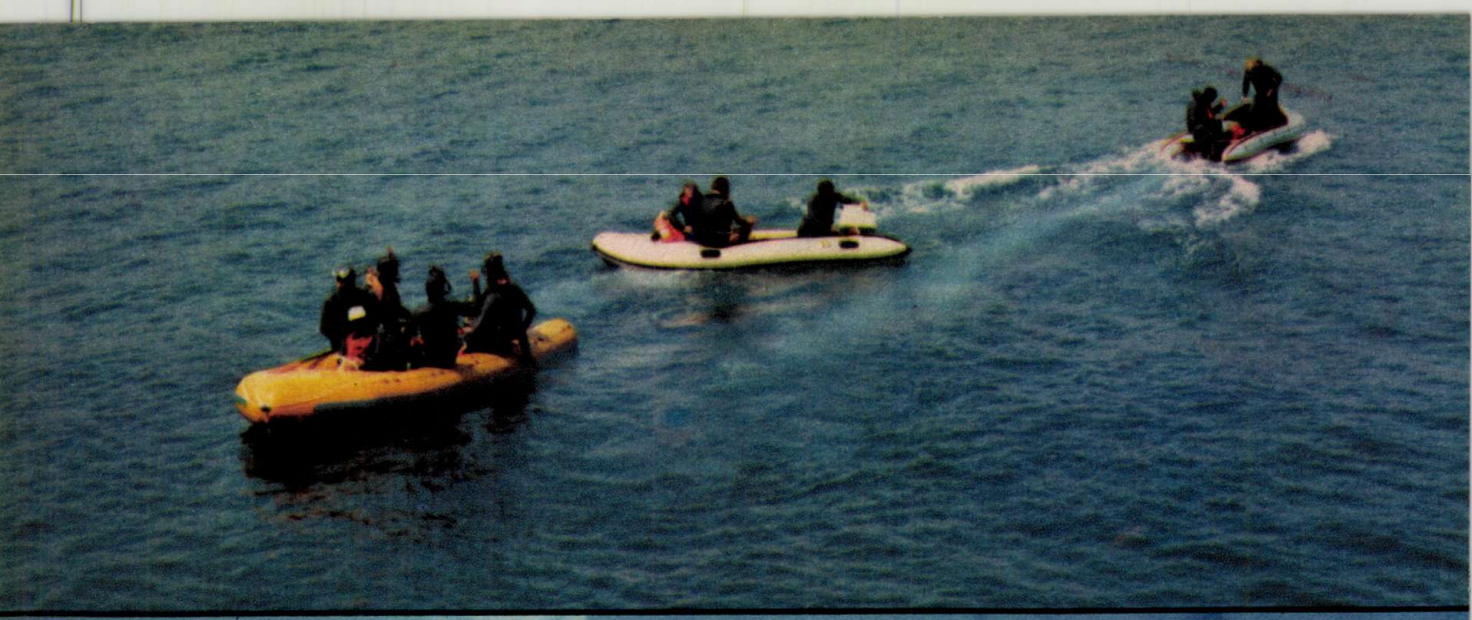

A Magyar Televízió víz alatti
forgatócsoportja az elmúlt évben a Karib-tengeren
forgatott egy hatvanperces víz alatti filmet.
A búvár-filmesek vezetője,
Pásztor Ferenc sorozatot írt lapunknak.

5x5 KUBÁRÓL

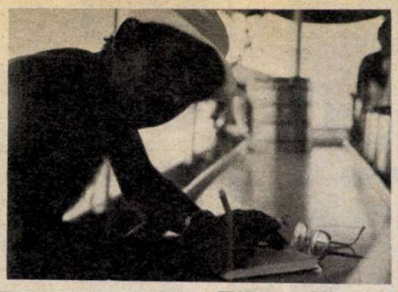

1. A „VÍZKERESZTSÉG"

Gyerekkoromban, talán tízéves lehettem, amikor a kezembe került *Stevenson* híres regénye, a *Kincses sziget*. Nem akarom elmesélni a történetet. Gyerekkoromban csak álmodoztam, felnőttebben kacérkodtam a gondolattal: jó lenne egyszer odamenni! Milyen izgalmas lenne felfedezni, hogyan férnek össze a mesék a valósággal.

Két bronztábla

Vannak álmok, amik beteljesednek. 1982. október 10-én megálltam Kuba nyugati partjaitól kétszáz kilométerre — az Ifjúság Szigetétől kétórányi hajóútra — egy korallzátony homokos partján. Két bronztáblát láttam. Egyiken az áll, hogy *Cristobal Colon — Kolumbusz Kristóf* — 1494. július 3-án itt lépett másodízben Amerika partjára. A másik tábla azt hirdeti, hogy Stevenson regénye itt játszódott. A Karib-tengernek ez a szeszélyes, ezernyi zátonnyal tarkított térsége ihlette a híres regény megírására.

A zátonytól ötven méterre horgonyzott a Cayo Largo — Hosszú part — nevű hajónk. Elkísért bennünket erre az útra két havannai búvár, két szigeten lakó búvár, egy hajóskapitány, egy matróz és egy szakács. Először ketten szálltunk partra. Dr. Pénzes Bethen tudós barátom és jómagam. Egy felfújható motorcsónakkal közlekedtünk.

Vajon lehettek itt kalózok? Csatázhattak itt spanyol tengerészek és őslakó indiánok? A néhány hektárnyi kiterjedésű zátonyt benőtte a nád, a pálma és a mangrove. Olyan sűrű a keménylevelű cserje, hogy átlátni is nehéz. Mi tagadás, bozótvágó kés nélkül tíz lépést sem tudtunk előre haladni. Vissza a hajóra. Ráérünk. Van időnk. Majd felfedezzük még, milyen is egy zátony, ahol a kalózok élethalálharcot vívtak a kincsekért.

A hatodik kontinens

Bennünket jobban izgatott egy másfajta kincs. Azért jöttünk ide a sok száz aprócska sziget közé, a Karib-tenger védett öblébe, hogy a víz alatti világ, az ember által alig látott csodáit, kincseit filmezzük. A fedélzeten nagy a nyüzsgés. Három operatőr készíti a vízmentes tokba zárt kamerákat, *Stenszky Gyula, Kátai Balázs* és a fiam: *ifjabb Pásztor Ferenc*. A rendező, *Rockenbauer Pál* a búvárkészülékkel bajlódik. *Faludi Sándor* hangmérnök egy víz alatt is használható mikrofont hozott. Mindannyian kíváncsiak vagyunk, vajon van-e hangjuk a halaknak. Bizonyára megtudjuk majd. *Péterfay Attila* gyártásvezető ezúttal kishajó vezető, búvársegítő, aggregátorkezelő, tolmács és orvos egy személyben. *Dr. Pénzes Bethen* halcsapdákat készít, akváriumot ragasztgat.

A hajó fedélzete ezúttal egy stúdióhoz, egy műhelyhez, vásárhoz hasonlít. Mindenki készülődik. Búvárruhák, sűrített levegős palackok, kamerák, lámpák, búváruszonyok és szerteguruló narancsok, nyitott ládák, összegubancolódott kötelek, műszerek a fedélzet minden zugában. Csend van. A hajómotor leállt, a horgony valahol a mélyben.

A titkok barlangja

A fedélzeten mindenki izgatott. A kapitány nem. Ül a kormány mellett, hatalmas szivarjából karikákat ereget. Szél se rebben. Szó szerint — ugrásra készen állunk. Mindenkinél minden rendben van. A készülékek működnek. A mentőmellények felcsatolva. Kés, mélységmérő, óra, ólomöv — rendben. A merülés helyszíne, a sajátos „vízkeresztség" földrajzi neve: *Paradiso*. A halak és a korallok paradicsoma. A mélység nem jelentős. Mindössze tizenöthúsz méter. Helyenként negyvenötven méter. A közelben egy barlangot is találhatunk, a neve: *Misterium!* A titkok barlangja.

A parancsnok: *Julio Calderin*. Kubai búvármester. A másik kubai *Tomas Capote*, a havannai Nemzeti Akvárium igazgatója. Kitűnő búvár. Akkor még nem tudtam. Most már tudom.

Rajt. Ugrunk. Pezseg körülöttünk a víz.

Három másodperc, négy. A fülünk megszokta a nyomást. Hallom a nyomáscsökkentők sivító, szörtyögő hangját. Látom magam körül Ferit, Balázst, Sanyócát (Faludi Sanyi!). Ők már öreg búvárok. Ereszkednek lefelé a többiek is, Attila, Gyula, Julio, Tomas Roki még a felszínen lebeg. Szoktatja magát. Bethen a csónakban ül, biztosít.

A víz alatti világnak sajátságos hangja van. Hallani véljük, hogyan dobban a szívünk, hogyan áramlik a vér ereinkben. Talán a feszült figyelem kelti ezt az érzetet? Ezúttal sok mindenre kell figyelni. A korallok százai között van néhány goromba is. Egyiknek a csípése olyan, mint a csaláné. Ha hozzáérünk, valósággal megéget. Tűzkorall a neve. Vannak „szelíd", „nyílt" ragadozó halak, a barrakudák. Másfél, kétméteresek, de soha nem támadnak. Én azt mondom, tisztelik az embert. Vannak buta ragadozók, például a cápa-félék. Majdnem vakok, félnek. Kerülik az embert. Rendszerint a megsebzett élőlényeket falják fel. Vannak ebben a vízben murénák is. Alattomosak, lesből csapnak ki barlang-rejtekükből. Ezektől a kubai búvárok is tartanak. Azt mondják, szívesebben találkoznak tíz cápával, mint egy lesipuskás murénával.

Egy robbanás

Milyen a Paradiso? Hiába mondom most, hogy gyönyörű. Semmit nem mondtam. Talán a fényképek visszaadnak egy picit abból a szépségből, amit ezen az első merülésen láttunk.

Julio úgy dönt, a csapat hadra fogható. Néhány kézmozdulattal tudtomra adja, hogy egy kicsit lejjebb megyünk, megnézzük a Titkok barlangját. Elindulunk. Elöl Julio, én a nyomában. A többiek utánunk, a sort Tomas zárja. A mélységmérőm harmincnyolc métert mutat. Egyszer csak előttem egy üreg, tintakék sötétség. Egy barlang. A falon mindenütt káprázatos színek és alakzatok, csigák, korallok, szivacsok, zsákállatok és milliónyi apró korallhal, kalászkahal, sügérek, angyalhalak. Úgy tűnt, éjjeli álmukban leptük meg a barlang lakóit. Jó távol egy világoskék foltot látok. Ott a kijárat! Voltam már barlangban, pillantottam már így a kijárat felé, s mindig felgyorsítottam ilyenkor. Ez a tudat alatti menekülési reflex. Most nem. Lassítok. A többiek is. Gondoltam, gyönyörködjünk még. Egy perc telt el, vagy több? Ilyen helyzetben csődöt mond az ember időérzéke. Rá kell nézni az órára. Julio int, menni kell. A barlang kijárata alatt egy szakadék tátong. Hatszáz méter mély az alja.

Indulnánk a felszín felé. Tőlem tíz méterre egy dörrenés. Feri kezében felrobbant az egyik akkumulátoros lámpa. A vízben szinte súlytalan tartály a felszínen huszonnyolc kiló. Az üveg porrá robbant. Ez annyit jelent, hogy Feri testsúlya huszonnyolc kilóval megnövekedett. A súly húzza lefelé. A mélység hatszáz méter. Hatvan méternél lejjebb merülni életveszélyes . . .

Pásztor Ferenc
Fotó: ifj. Pásztor Ferenc
(Folytatjuk)

Odalenn izgalmas tengervilág,
odafenn, a hajón izgatott készülődés.
Tomas Capote-ról később kiderült:
ő a legjobb búvár (lent).
Jobbra: merülés előtt
ifj. Pásztor Ferenc.
Középen: a tévé stábja és a fotós:

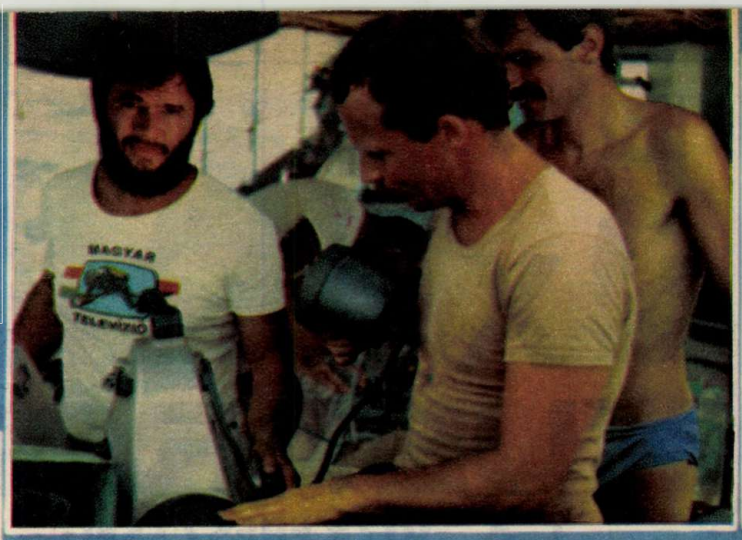

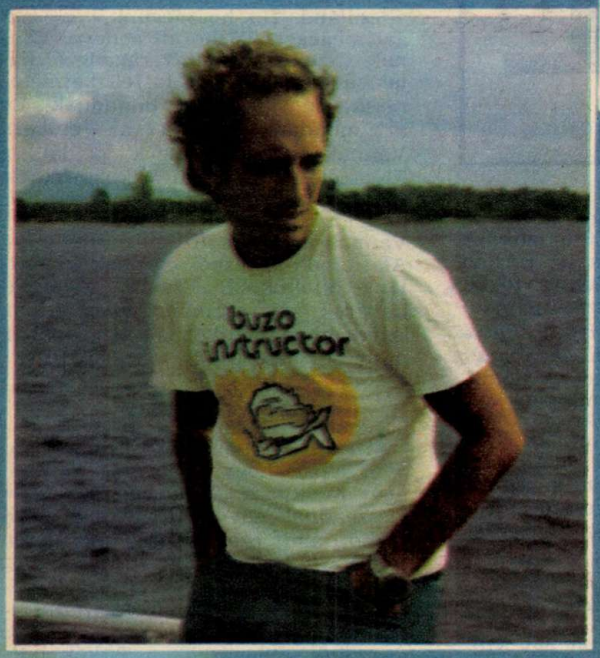

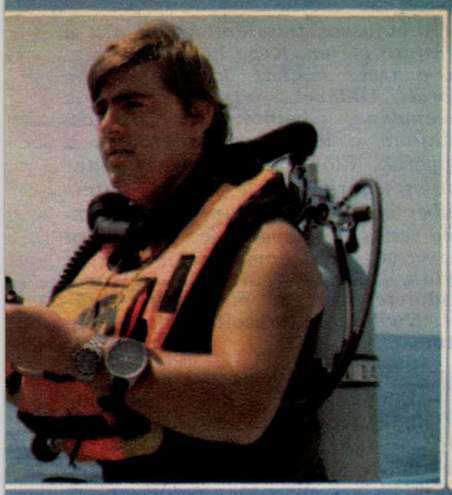

5x5 KUBÁRÓL

ELÉRNI A LEHETETLENT

(A bajuszos fiatalember bordó nadrágot és piros-fehér-zöld csíkos mezt viselt. Fölállt a nekifutópálya elejére; a vörös tartán ott, ahol a szem előtt összefut a láthatár, homokgödörbe torkollott. Fölállt, kezét megszokott mozdulattal maga mellé emelte, kézfeje ökölbe szorult. Fölnézett a lelátóra. Odafönn, a tribünökön nyolcezer ember tapsba kezdett.)

— Mit jelent neked Nagymaros?

— A szülőfalumat. Ott születtem, ott élnek szüleim. A Dunát, meg a visegrádi hegyeket: gyermekkorom nagy kalandja ez a vidék.

— És Ballagó tanár úr?

— Ballagó tanár úr fedezett fel. Jó sportos iskola volt a nagymarosi. Hasonló sportos közösségre találtam később a Petőfi gimnáziumban is. Nálunk, a suliban mindenki sportolt valamit. Magam kéziztem, tornáztam, talán nem is rosszul. De Ballagó tanár úr meglátta bennem az atlétát. Debrecenben már hatvan méteren és távolban indultam. Megnyertem a távolugrást. 1972-ben történt.

— Akkor dőlt el, hogy atléta leszel?

— Igen. Pontosabban: akkor döntötték el sorsomat szüleim és Ballagó tanár úr.

— Soha nem érezted úgy, hogy rosszul döntöttek?

— Soha. Ők megláttak bennem valamit, valami többet és azt akarták, hogy kijöjjön belőlem ez a képesség. Az ő döntésük tehát helyes volt, és ha akadtak is keserűbb pillanatai pályafutásomnak, azokért csak magam vagyok felelős.

— Voltak ilyen pillanatok?

— Voltak. Nem a sikertelenségekre, a vereségekre gondolok. Hanem, hogy időnként megtelítődik az ember ezzel az egésszel: az edzésekkel, ugrásokkal, a naponta visszaköszönő arcokkal. Volt már úgy, hogy arra gondoltam: abbahagyom. Aztán persze az ember föláll a nekifutó elejére és elfelejt minden keserűséget.

(A bajuszos fiatalember ott állt a nekifutó elején. Kezeit könyékbe húzva a teste mellett, kézfeje ökölbe szorult. Öklével, mintha zenekart vezényelne, beintette a ritmust. Odafönn a lelátón összeverődtek a tenyerek. Előbb lassan, majd ütemesen, egyre gyorsabban. A fiatalember bordó nadrágban, piros-fehér-zöld csíkos mezben a horizontot nézte: ott, ahol homokgödörbe fut a tartán. Kezével, lábával, szívével lendületet vett és megkezdte futását. Nyolcezren tapsolták ki lépte ritmusát.)

— Sikerember vagy?

— Ellenkezőleg: a kudarcoké. Akadnak emberek, akiknek lételemük a siker. Érdekes, engem a jó eredmény, a győzelem elaltat. Egy-egy kisiklás viszont gondolkodásra késztet: mit kell másképp csinálnom?

— Ezt el tudod dönteni önmagad?

— El kell tudni dönteni. Az ember egy idő után, kivált, ha sportoló, tudja mit tud és mit nem. Én például tisztában vagyok vele, hogy erős, lendületes vagyok, jó a nekifutásom. Ami rossz: a technikám.

— Van példaképed?

— Nincs. Azaz: időnként mindig akad valaki, akihez mérem magam. Persze, nincs is olyan ember, akitől ne lehetne valamit tanulni. De végül is a sportban — és másutt is — az ember önmaga. Ezért a mércét is saját képességeihez kell emelni.

(Nyolcezer ember ritmust tapsolt, odalenn, a tartánon a bajuszos fiatalember ritmust-lépett. Nekifutása erőteljes volt, lécfogása pontos. Ugrását nyolcezer másik „ugrása" kísérte: együtt szálltak, ő és a nyolcezer, nyolc méteren át. Fölugrott a homokból, kezét az égre lendítette. Odafönn, a lelátón nyolcezer ember a nevét kiabálta. Szalma László Európa-bajnok lett.)

— Boldog vagy?

— Ha boldogság az, hogy egyszerűen jól vagyok, akkor igen.

— Azt mondtad: húsz centit jelentett a közönség.

— Az aranyérmet. Igazából nem voltam formában. Ha másutt rendezik ezt a fedettpályás EB-t, talán dobogós se vagyok. De most ott volt, nyolcezer ember, aki értem szurkolt.

— Hány centi nálad a „plafon"?

— Nem centiméterekben mérem a vágyaimat. Az edzésnaplóm borítójára az van fölírva: „Aki nem a lehetetlent célozza meg, a lehetségest sem éri el." Én el akarom érni a lehetetlent.

— Tanári diplomád van. Milyen testnevelőnek képzeled el magad?

— Olyannak, akinek van szeme meglátni a tehetséget, de aki hagyja játszani gyerekeit. Aki tudja: diákkorban nem az eredmény, a minél több képesség megszerzése a cél. Még akkor is, ha a bajnokok neve mellett nem az ő neve áll. Olyan testnevelő lennék, aki tudja: a sport öröm, s csak addig sport, amíg napi örömet ád.

Major Árvácska
Fotó: Szalay Béla

PAJTÁS

SZALMA LÁSZLÓ

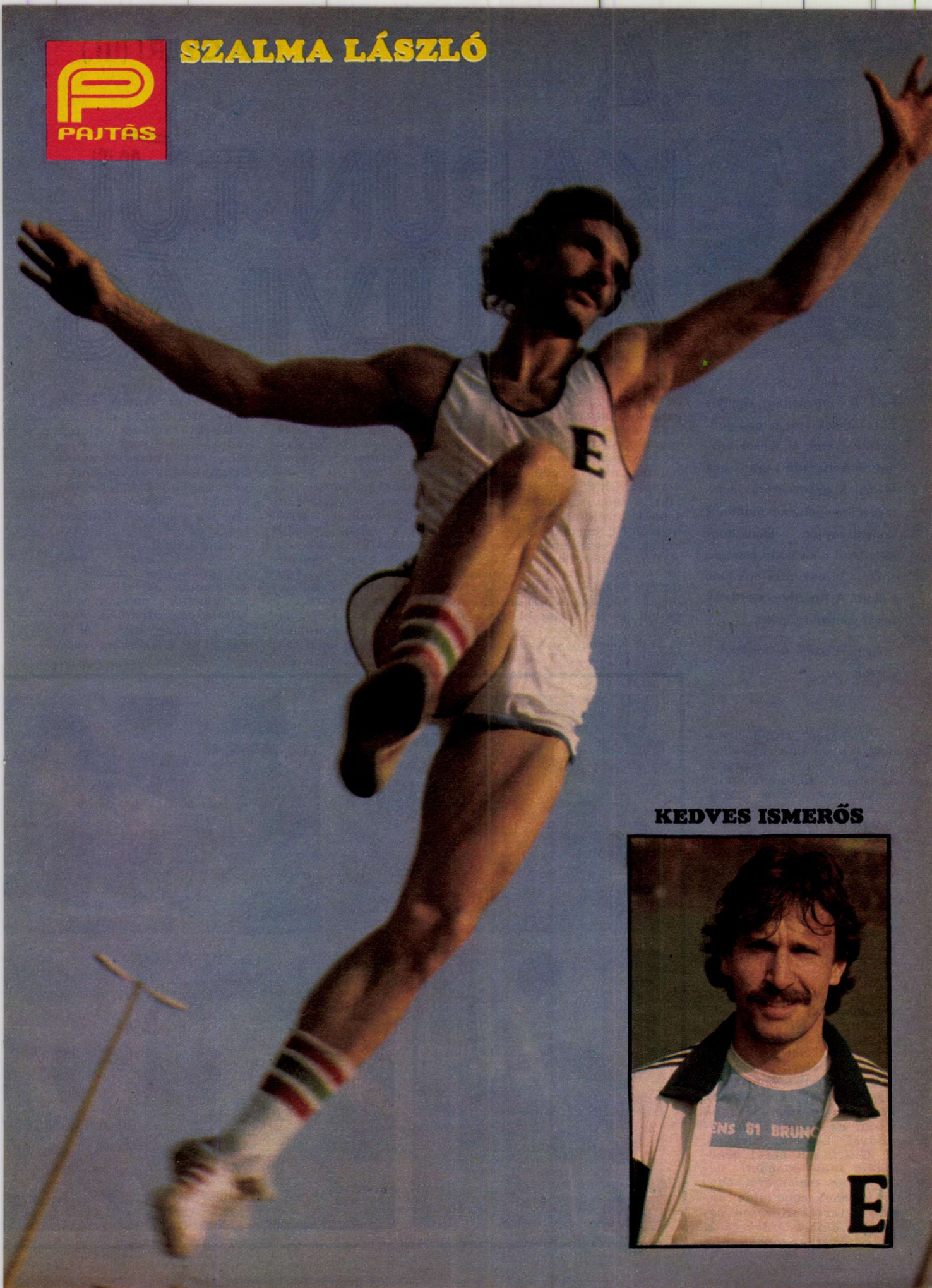

KEDVES ISMERŐS

A GYERI (III.)

A KAPUN TÚL A KÜLVILÁG

Fót. A hatvannégy holdas birtokon sok száz állami gondozott gyerek él. Lakói egymás között csak „gyeri"-nek hívják. A gyermekváros nemrégen ünnepelte huszonötödik születésnapját. Elindultunk felfedezni a kívülálló számára sokszor bizony bizarrnak tűnő világát. A riportban szereplők nevét megváltoztattuk.

Az életutak, a történetek igazak.

A nehezen „ébredő" neonok fényei már az alkonyatot jelzik. Vacsoránál az ebédlő zajosabb, mint reggel vagy délben volt. A mozgalmas napot summázva van miről beszélgetni. Siet mindenki az evéssel, pakolással. Mintha haza igyekeznének.

A kollégiumba igyekvők is csak néhány pillanatra állnak meg szót váltani. Sorra becsukódnak az ajtók. Féltett titkok, dédelgetett vágyak oldódnak fel az esti beszélgetésen.

— *Keveset beszélünk arról, ami volt* — mondja *H. Aladár.* — *Kíváncsiságból az újoncokat megkérdezzük addigi életükről. Csak akkor mesélnek, ha akarnak. Az állami gondozottság mindannyiunknak fáj. Feleslegesen nem kínzunk senkit az emlékek bolygatásával. Legjobb barátom. H. Guszti két évvel bekerülése után mondott néhány szót családjáról. Család! Lehet egyáltalán annak nevezni? Kevesen vagyunk, akiket érdekel, ki az anyánk, az apánk. Én dühöt érzek, ha néha eszembe jutnak.*

Az előtérben székek zörögnek. Az ügyeletes takarít. Kezében úgy jár a partvis, mint a gép. Kezdődik a film! — üvölti valaki a televízió mellől. A fotelok pillanatok alatt megtelnek, hárman is fészkelődnek egyiken-másikon. A film romantikus: csodálatos tájak, harc a jó ügyért, tiszta szerelem. A hősnő meghal. A társaság csalódott. *H. Virág* elsírja magát.

— *A legnagyobb pofonokat akkor kapjuk majd, amikor kilépünk a gyermekvárosból. Én is beleharaptam már az „alma savanyú oldalába". Nyáron otthon voltam. A srácok azt mondták: vonzó vagyok. Akadt udvarlóm is bőven. Szerelmes lettem. Mindent, mindent odaadtam a fiúnak. Talán éppen ez volt a baj. Nem értette meg, hogy én egyszerre láttam benne az apámat, testvéremet, a gyerekemet, a szerelmemet. Végül azt mondta, hogy nem kellek neki. Intézeti lány vagyok és az ilyen még lophat is!*

Kisebb lopások előfordulnak a gyermekvárosban, nem tagadja senki. Mégis megalázó, amikor a községi bolt eladói összesúgnak: „Vigyázzatok, intézetiek jönnek!" Mintha a lopás és az állami gondozottság együtt járna.

— *Mindannyian ettől rettegünk* — meséli a nyolcadikos *G. András.* — *A szünetben munkát vállaltam egy üzemben. Rendesen dolgoztunk. A munkások is elismerően cset-*

tintettek: ez igen! Így volt ez egészen addig, amíg el nem tűnt az öltözőszekrényből egy táskarádió. Körül sem néztek, már engem vettek elő. Cigány vagyok, meg állami gondozott. El sem szégyellték magukat, amikor kiderült, hogy egyik munkatársuk volt a bűnös. Többé nem mentem oda.

Három gyors lépés előre, aztán egy gyors visszsza. Az „előre" annyit jelent, hogy a fóti gyerekek általában nyitottabbak, barátságosabbak, mint azok, akik az óvatosságot otthonról hozzák. A hátra, a visszahőkölés pedig az állandó bizalmatlanság mindenki iránt.

Legtöbben letagadják, hogy állami gondozottak. Félnek a falakon kívüli világ előítéleteitől. Az emberek pedig nem nézik ugyanazzal a szemmel az intézetieket, mint a családból jötteket. Akit addig szerettek, azt meggyűlölik, ha fény derül titkolt múltjára.

— Nem tudom honnan jönnek rá, hogy itt vagyunk — dohog *Z. Rozália. — Mintha ránk lenne írva intézeti számunk. Jobban öltözünk, mint sok egyke. A csöveseket, poppereket és csuda tudja még kiket, megszokták már. Ránk az utca másik oldaláról is ujjal mutogatnak. Borzalmas érzés, legszívesebben visszaszaladnék, elbújnék a falak mögé.*

Az éjszakás nevelő még egyszer körbejár a hálókban. Az utolsók még végigcsattognak a mosdón, vállukra terített törölközővel. A kicsiknél a cipők katonásan sorakoznak a folyosón. A nagyok elnyomják a csikket.

Fél tíz van, villanyoltás. *T. Tivadar* álmában most is a parkban sétál. Leül a padra és nézi a fát: derékba tört. Göcsörtös, száraz ágait már nem lehet megmenteni. Tavasszal aztán meglódul az egész erdő. Vékony ágak nyúlnak szinte szemmel látható gyorsasággal az ég felé. A kettétörött fa is új hajtásokat hoz. Halványzöld lombjával feltápászkodik a földről.

Szöveg, fotó: **Koncz Dezső**

SORS-TÜKÖR

Elárulok egy kulisszatitkot.

Sokat vitatkozunk cikkekről a szerkesztőségben, de a sok vita közt a legtöbb fejtörést a nehezebb sorsú – hivatalos fogalommal: a veszélyeztetett – gyerekekről szóló írások okozzák. Magunk is nehezen döntjük el: írjunk-e róluk? S ha írunk, azon töprenkedünk: a nehéz sorsokból mi tartozik a külvilágra? Mikor már vélnénk: vannak esetek, helyzetek, sorsok és történetek, amiről jobb lenne hallgatni, ti döntötök helyettünk. Az ilyen cikkeknek ugyanis a legtöbb témát megelőzően, legnagyobb az olvasótábora. S nem csupán az olvasóké, hanem a levelezőké is. Az olyasfajta cikkek, mint a Válási „árvák", a Levéltitok, vagy éppen a most befejeződött „Gyeri"-sorozat után biztosan számíthatunk postánk hirtelen megnövekedésére.

A levélírók nem egyszerűen cikkeinket értékelik. Véleménynyilvánításukkal – akarva-akaratlanul – saját sorsuk elé tartanak tükröt. Olyan életek is sorolódnak elénk ezekből a levelekből, amelyekre ugyancsak ráillik a hivatalos fogalom: veszélyeztetett. Mert ugyan mi másnak lehetne nevezni azt a gyereket, akit ugyan nem vernek napjában agyba-főbe, de a családban, iskolában nincs kihez egy jó szót szólnia? Vagy egészséges nevelésnek tartanátok-e azt a – sajnos, gyakori – módszert, ahol dicséret és fegyelmezés szó szerint aprópénzre váltódik, az elismerő szavak, értő hangú beszélgetések helyett?

Statisztikák bizonyítják: hivatalosan százezerre tehető a gyermekotthonban nevelkedő, segítségre szorulók száma. Ők azok, akiket – csúnya szóval – „föltérképeztek", akikről tudnak, akik állami segítséget kapnak. S bár a gyermekotthon vagy az intézet soha nem pótolhatja az igazi család biztonságát, mégis: sokuknak a „kapun innen" több jut, mint jutna „kívül", a szétzüllött családban. A százezer mellett azonban van egy másik szám, amelynek nagyságát a szakértők is csak becsülni tudják. Azoknak a száma, akikről feltételezzük: anyagi helyzetüket, művelődési lehetőségeiket, életkörülményeiket nézve őket is bizton sorolhatnánk a veszélyeztetettek közé.

Sokan vannak, köztetek vannak.

Meglehet, ruhájukat megmosolyogjátok, pedig tényleg nincs jobb öltözetük. Az is lehet: külsőre nem különböznek tőletek, farmert hordanak és dzsekit, csak éppen hozzátok képest olyan – mások. Sokszor szórakozottak, elmélázók vagy éppen ugratásra könnyen elpirulók. Visszahúzódók és csöndesek, máskor meg nagyon is hangosak: verekedéssel, zajjal palástolják kisebbségi érzésüket. Társaságból kiszorulók (nem tudom, megfigyelted-e: ők mindig egyedül sétálnak a folyosón), s ha valaki szól hozzájuk, a jó szóra is legtöbbször furcsán felelnek.

Pedig szólni kell hozzájuk. Nem sajnálkozón és nem leereszkedőn – nyílt szívvel és barátsággal kell megtenni az első lépést. Megtudni tőlük: ha vannak titkaik – miért titkolják, s örömeiket (mert bizonyára azok is vannak), miért nem osztják meg másokkal?

Visszakérdezhetnétek: ennyiből állna az egész? Ilyen apró dolgokkal akár el is lehetne törölni a „veszélyeztetett" fogalmat? Bizonyára nem. Ahogy a nehéz sorsú gyerekek életének alakításán munkálkodó szervezeteink – köztük a KISZ és az Úttörőszövetség – sem elsősorban tőletek várják a megoldást.

Segítséget azonban joggal kérnek. Hisz ahogy éppen a Levéltitok című cikkünkre válaszoló egyik lány írta: gyereket igazán csak a másik gyerek érthet meg.

M. Á.

HOZZÁNK JÖSSZ? JÓL JÁRSZ!

Az 1983–84-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett lányokat szövőnek, fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410–620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A szakmunkásvizsga után szövő munkakörben bérbesorolástól függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8–15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár Budapest XIII., Fáy u. 81–83. – 1135

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Általános iskolát végzett, 15 évesnél nem idősebb fiúkat, lányokat felveszünk az 1983/84-es tanévre, hároméves képzésre. **LÁNYOKAT:** fonó, szövő, textilfestő-kikészítő szakmunkástanulónak, tanulmányi ösztöndíj: **410 Ft-tól 750 Ft-ig. FIÚKAT:** textilnyomó, textilfestő-kikészítő, textilipari gépszerelő szakmunkástanulónak, tanulmányi ösztöndíj: **350 Ft-tól 790 Ft-ig. EGYÉB JUTTATÁSOK:** a textilfestő-kikészítő, textilnyomó és a textilipari gépszerelő szakmunkástanulók az első évben 1500 Ft szociális juttatásban; a vidéki tanulók havi 500 Ft, a budapesti tanulók havi 450 Ft társadalmi ösztöndíjban részesülnek. Havi 90 Ft térítés ellenében napi háromszori étkezést, a vidéki tanulók részére havi 120 Ft-ért kollégiumi elhelyezést biztosítunk. A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség; havi kereset: 3500—4400 Ft. Jelentkezni lehet a személyzeti-szociálpolitikai önálló osztályon személyesen vagy levél útján, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától délután 3 óráig.

CÍM:

KISPESTI TEXTILGYÁR személyzeti-szociálpolitikai önálló osztály Budapest XIII., Fáy u. 2. — 1184 Telefon: 273-711

FELHÍVÁS!

Általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várjuk a PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT-hoz építőipari szakmunkástanulónak az 1983/84-es tanévre, az alábbi szakmákra: *AUTÓSZERELŐ, KÖZPONTI FŰTÉS- és CSŐHÁLÓZAT-SZERELŐ, VÍZVEZETÉK- és KÉSZÜLÉKSZERELŐ, ÉPÍTŐGÉP-SZERELŐ, VAS- és FÉMSZERKEZETI LAKATOS, ÉPÜLETVILLAMOSSÁGI SZERELŐ (VILLANYSZERELŐ), ÉPÜLETASZTALOS, MAGASÉPÍTŐ-IPARI ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ, SZOBAFESTŐ-MÁZOLÓ (TAPÉTÁZÓ), VÍZSZIGETELŐ, ÉPÜLETBURKOLÓ, KŐMŰVES, PADLÓBURKOLÓ, VASBETONSZERELŐ, BÁDOGOS, MŰKÖVES.*

Vidékiek részére kollégiumot (autószerelő szakma kivételével), valamint teljes ellátást biztosítunk. Megjegyzés: magasépítő-ipari ács-állványozó, kőműves, vízszigetelő, vasbetonkészítő szakmák esetén 200,— Ft ösztöndíj-kiegészítést fizetünk. Jelentkezés: írásban a vállalat személyzeti és oktatási osztályán, Budapest XXI., Kiss János altábornagy u. 19—21. — 1751. Személyesen a szakoktatási csoportnál, Budapest XXI., II. Rákóczi F. u. 197. (Megközelíthető: a Boráros tértől gyorsvasúttal a végállomásig, onnan a 38/B jelű autóbusszal a 3. megálló.)

HIRDETÉS

„A LEHETETLEN KÉRDÉSEKRE AZONNAL VÁLASZOLUNK, DE A CSODÁKRA EGY-KÉT HETET VÁRNI KELL!"

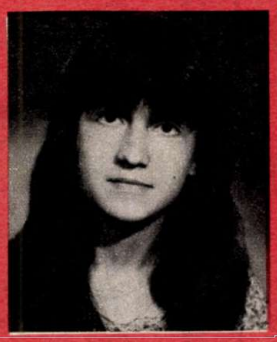

Németh Mária

Hegedűs Nóra

Macskák című rockmusical a Madách Színházban

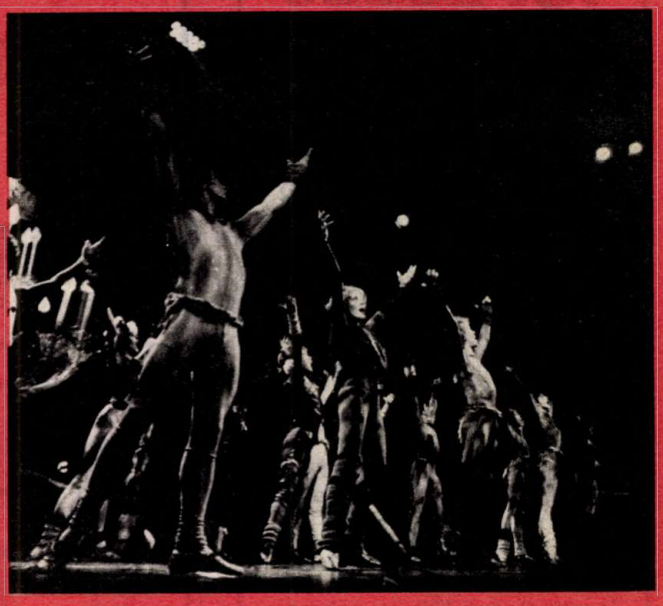

Heti pop-klub összeállításunk a rockszínházakról, a rockfilmekről és a rock-musical-ekről szól. Nagyon sokan érdeklődnek ezek iránt a műfajok iránt, többek között *Németh Mária*, Sarkadkeresztúrról és *Hegedűs Nóra* Budapestről.

A hatvanas évek közepére kell visszanyúlni, ha eredetüket keressük. Akkor, amikor nemcsak a beatzene szólt bődületes hangerővel, hanem egy egész nemzedék. És természetesen írók, költők, zeneszerzők, filmrendezők is tagjai voltak ennek a korosztálynak. Mindegyikük a saját területén próbálta kifejezni a beatkorszak érzésvilágát. Ezért azután nem is keltett különösebb meglepetést, amikor megjelentek műveikkel a színpadon és a filmvásznon. A műfaj alapköve, — az örök minta — a West side story volt. Lázadás, útkeresés, lírai hangulatok sok zenével. Ennek a hangulatát később — már a diszkó virágzása idején — a *Szombat esti láz* hozta vissza, amikor a bandákba verődött fiatalok a diszkózenét használták fel érzelmeik kifejezésére. Csak egy tragédia tudta ráébreszteni őket az élet egyéb szépségeire.

Ennek a zenének a két klasszikusa, a *Hair* és a *Jézus Krisztus Szupersztár*. Az előbbi zenéjét *Calt McDermot* szerezte, míg a másikét *L. Webber*. Mindkét mű a korszak jelenségeinek, a háború, a kábítószer elleni harc, a hippizmus témáinak ifjúsági színpadra ültetett változata lett. Sokat vitatkozunk, hogy melyik mű rockopera és melyik rockmusical. Lényegében azonos műfajt jelentenek, de ha mégis ketté akarnánk választani őket, akkor amelyikben több a prózai betét, az a musical *(Hair)*, amelyikben pedig több a zene, az a rockopera *(Szupersztár)*. A Hairt már láthattuk Magyarországon és a Jézus Krisztus Szupersztárt még ebben az évben bemutatják a mozik. Az alapművek sikere után egyre-másra születtek hasonló kezdeményezések. Az *Evita*, a *Who* együttes *Tommy*ja és *Quadropheniája* tartoznak ebbe a kategóriába. A Rockszínház jóvoltából az Evitát és a West side storyt már láthattátok. A Madách Színház pedig nemrég mutatta be *Webber—Eliot Macskák* című művét, amelyben különböző macskákat különböző emberi tulajdonságokkal ruháznak fel. Ezek a darabok nagyon kemény színészi felkészülést — úgynevezett totális színházi stílust — követelnek, hiszen végig kell énekelni, táncolni, beszélni az egész előadást. Ezért nem véletlen, hogy mindig a legkiválóbb színészek vitték sikerre a szerzők elképzeléseit. Ezek a sikerek a legbeszédesebb bizonyítékai annak a ténynek, hogy szükség van a művészetben a századvég e kifejezési formájára. A színházi sikerek után jöttek a filmsikerek. Sajnos, csak jó néhány évre a színpadi bemutatók után. Ennek okai különböző jogdíjproblémák voltak.

Hogy népszerű legyen egy ilyen film, segíthet egy új zenei divathullám is, mint a Szombat esti láznál a diszkó, vagy az *Üvegtörők*nél az újhullám. Azonban a folytatások már nem olyan sikeresek. Például a *Grease I—II.* (Pomádé) népszerűsége csak a fantasztikus reklámhadjáratnak köszönhető — no meg néhány slágerlistás dalnak. Talán ezeknek a színpad- és filmsikereknek köszönhető, hogy a rockzene elismert művészi ág napjainkban. Érdemes rá odafigyelni — már nektek is.

POP-REJTVÉNY

Mi a színész neve és melyik filmnek volt a főszereplője a cikkünkben felsoroltak közül?

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: május 9. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

A 11. SZÁM MEGFEJTÉSEI

ÁBRÁS MATEK: 133+217 = 350 + 15 – 12 = 353. HÁNY ÓRA: A pontos időt a 3-as számú óra mutatja. A 2-es siet, a 4-es késik, az 1-es áll. – KAKUKKTOJÁS: Antal Imre, gubanc, Kaláka (együttes). Kakukktojás: gubanc, mert nem szerepel a tévében. – KATONA REGULA: Kinizsi Pál (Nagyvázsony). CSAK KETTŐ: az 5-ös és a 12-es. – IKERHÁZAK: a második fiúnak van igaza. – TIZENKILENCESEK: . . . csillagosok, katonák. Somogy megye. – LEVÉLRÉSZLET: Nem ismeri a fővárost. 1960-ban még nem épült fel az Erzsébet-híd. A budai oldalon készült a fénykép.

NYERTESEK

A 10. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Egri Gabriella, Bp. XIII.; Horváth Zoltán, Bp. XVII.; Szirti Bea, Bp. II.; Várkonyi Balázs, Bp. III.; Nyeste Andrea, Nyíregyháza; Fekete Helga, Várpalota-Kádárta; Soós Edina, Jobbágyi; Vágföldi Anna, Csány; Hüse Kálmán, Tiszafüred; Piukovics Róbert, Baja; Mustos Andrea, Ózd; Főző Ivett, Sopron; Horváth Ágnes, Békéscsaba; Bedő Anita, Siófok; Demeter László, Százhalombatta; Nyúli Krisztina, Székesfehérvár; Schaffer Ági, Oroszlány; Csatlós Zoltán, Vásárosnamény; Rácz-Kovács Mónika, Pécs; Varga Attila, Szeged.

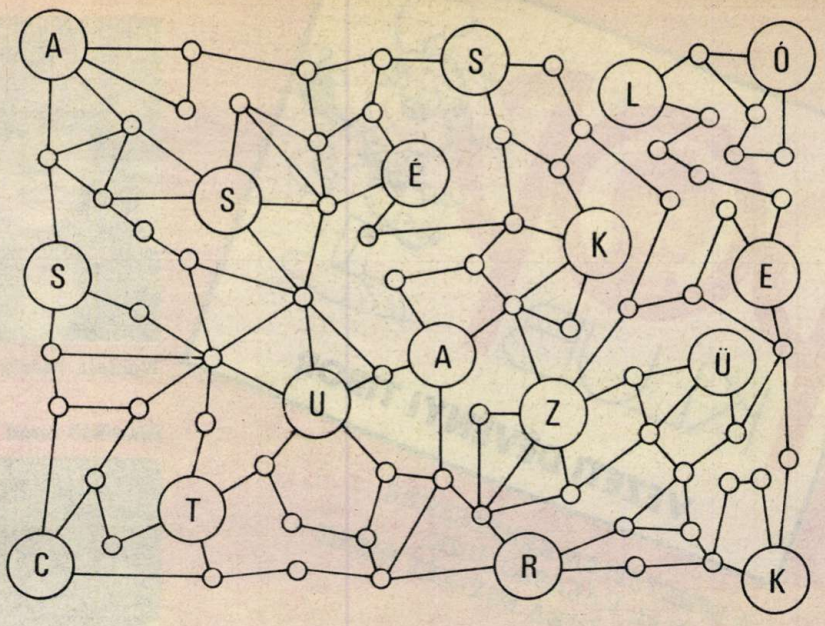

BETŰRŐL BETŰRE. A bal alsó sarokban levő „C"-betűtől indulj el. Útközben csak minden ötödik lépéssel érinthetsz újabb betűt. Az utakat keresztezni nem lehet és mindegyik úton csak egyszer mehetsz végig. Ha a jó utat választod, akkor egy igen népszerű ifjúsági regény címét kapod megfejtésül.

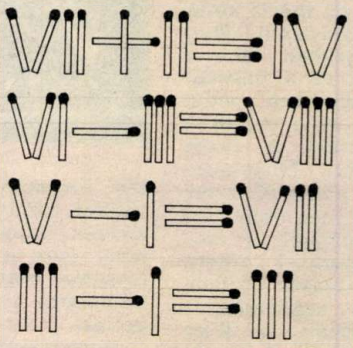

GYUFAREJTVÉNY. A gyufákból kirakott sorok számtanilag hibásak. Ha minden sorban valamelyik gyufaszálat felemeled a helyéről és ugyanabban a sorban más helyre teszed, a sorok számtanilag helyessé válnak. Mik a helyes eredmények?

A1	C3	E5
G2	I4	K6
M7	09	?
AZ	BV	CU
DT	ES	FR
GP	HO	?

EZ MÁR LOGIKA. Az ábrában a betűk és a számok bizonyos logikai sorrendben követik egymást. Keresd meg a logikai összefüggéseket és írd be a kérdőjelek helyére a hiányzó betűket és számot.

VELED IS MEGTÖRTÉNIK. Vajon mi? A két betűrejtvényből megtudhatod.

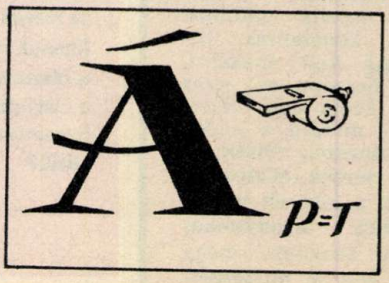

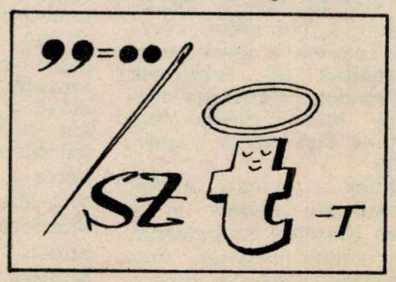

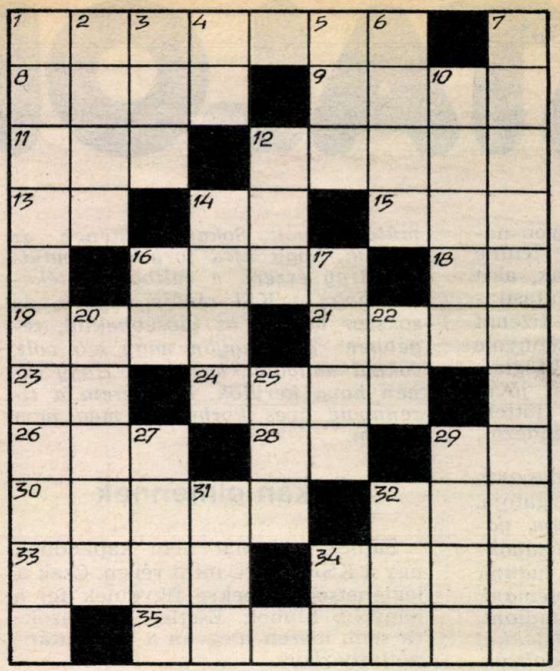

ÉLŐVILÁG. A vízszintes 1. és a függőleges 1. sorokban egy vízimadár és egy gyógynövény neve olvasható. E két sor megfejtését kell beküldeni.

VÍZSZINTES: 1. Vízimadár, felkunkorodó csőrrel. 8. Fordítva megy! 9. Vuk is ez. 11. Ürséta elején tartunk! 12. Kapkodva, nehezen lélegzik. 13. Ételízesítő. 14. Te meg én. 15. Menyasszony. 16. Becézett férfinév. 18. Orbán Tomi. 19. Lehet boros, befőttes... 21. „Becézett" gól. 23. Római hatos. 24. Termést takarít be. 26. Fejetlen vita! 28... lap, vendéglői olvasmány. 29. Vépi Péter. 30. Finom sült tészta. 32. Ital. 33. Esőn állsz. 34. Öltöget. 35.... tolláról, embert barátjáról.

FÜGGŐLEGES. 1. Piros... fontos gyógynövény. 2. Szökellő. 3. Kukucskál. 4. Lám. 5. Ária, amelynek leintette a karmester a végét! 6. Habár. 7. Nyaranta túlzsúfolt, belföldi és külföldi nyaralók lepik el. 10. Dumál a varjú. 12. Szovjet teherautó típus. 14. Ön. 16. Alulra. 17. A statisztika nyersanyaga. 20. Bátor, hős. 22. Kocsikerék alá való. 25. Szűk lyuk. 27. A paksi erőművet működteti. 29. Női név. 31. Elakad az eleje! 32. Törülközővel fésülködik. 34. Párja a -ve.

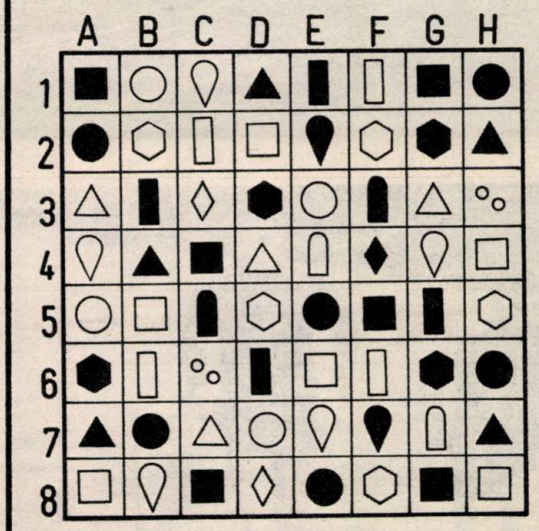

JÓ SZEM KELL HOZZÁ. Melyik két egyforma ábra áll egymáshoz legközelebb?

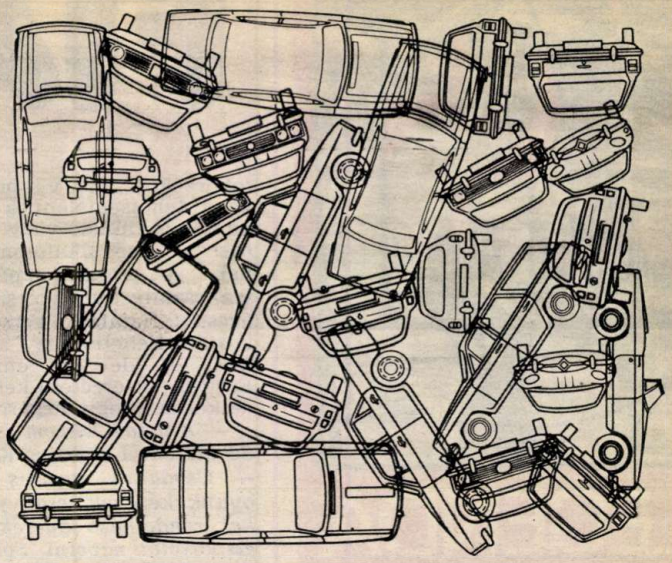

ENNYI AUTÓ! Nem, nem karambol ez, csupán egy kis töprengésre való feladat. Vajon hány autót látsz a képen? 1: 17-et, X: 27-et, 2: 34-et. (Tippelés után számold meg!)

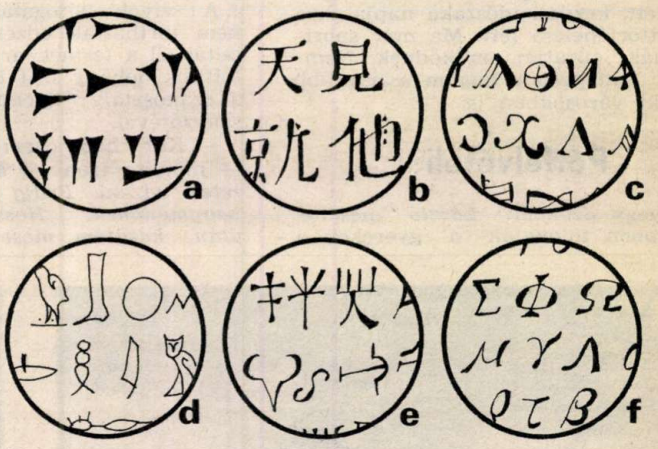

KIK ÍRHATTÁK? Régi kőtáblákról való feliratok láthatók itt. Az alábbiakban közöljük, hogy melyik milyen írás, természetesen a sorrendet összekevertük. Párosítsd a betűket és a számokat. **1. MAGYAR ROVÁSÍRÁS, 2. EGYIPTOMI HIEROGLIF JELEK, 3. KÍNAI SZÓJELÍRÁS, 4. KRÉTAI SZÓTAGÍRÁS, 5. MEZOPOTÁMIAI ÉKÍRÁS, 6. GÖRÖG BETŰÍRÁS.**

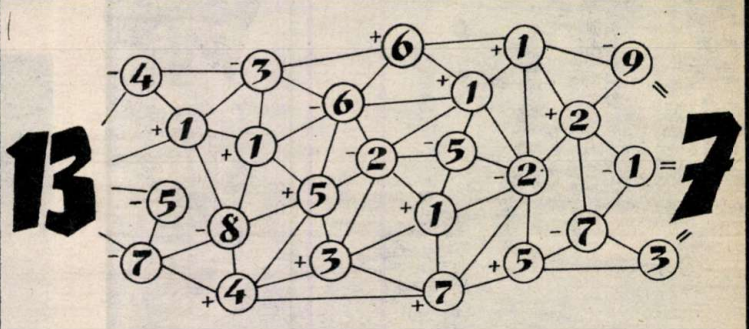

BABONA? A logikusan gondolkodó ember nem hisz a babonában, de játéknak elfogadhatja azt, hogy a „szerencsétlen" 13-asból „szerencsés" 7-est csinál. Egy kis türelem kell hozzá csupán.

FIATALOK

Elszaladtak az évek. Fennállásának huszadik évfordulóját ünnepelte a közelmúltban a Központi Sportiskola. A Jégszínház dicsőségtől övezett, kezdeti időszaka napjainkra sporttörténelem lett. Ma már sportiskolák tucatjai működnek. Nemcsak Budapesten, hanem a nagyobb vidéki városokban is.

Pótfelvételi?!

Ahogy *Szokolai László* mesélte, régebben tolongtak a gyerekek a toborzókon. Ma viszont nagyon-nagyon tehetségtelennek kell lennie annak a fiúnak vagy lánynak, akit már az első alkalommal elutasítanak. A jelenleg működő tizenöt szakosztály ezernyolcszáz, tizennyolc évesnél fiatalabb versenyzőt foglalkoztat. Lehetne ez a szám jóval több is, de hát ennyien jöttek. Esetleg pótfelvételit kellene rendezni, de kérdés, hogy megéri-e?

— *Aligha hiszem* — válaszolta *Szemerédi László*, a KSI igazgatója. — *Csodákra ugyanis mi sem vagyunk képesek, csak jó adottságokkal rendelkező gyerekekből tudunk élsportolót nevelni. Sok problémánk van, kinőttük már a Népstadiont, több szakosztály teremgondokkal küzd. A pályákon nagy a zsúfoltság. Persze, ha több tehetséges versenyzőnk lenne és kiemelkedő eredményeket produkálnánk, az más helyzetet teremtene, kierőszakolhatnánk bizonyos változásokat.*

A vívók látogatásunkkor éppen nem tarthattak edzést. Mások foglalták el a termet, az ajtó előtt váltottunk néhány szót *Kirilov Irénnel*, a szakosztály tizennégy éves versenyzőjével.

— *Kár, hogy nem mehetünk be* — mondta Irén —, *én nagyon szeretek edzeni. Pedig nem számítok nagymenőnek. Hosszú kihagyás után kezdtem most újra, vakbélműtétem volt. Sokat segítenek az edzőim, hogy újra formába lendüljek. Úgy érzem, a suliban értékelik, hogy a KSI vívója vagyok, de sokszor hallom az idősebbektől, régebben ez nagyon nagy szó volt, sokkal nagyobb, mint ma. Hogy innen hova kerülök, ha elérem a tizennyolc éves korhatárt, még nem tudom.*

Sokan elmennek

Sajnos, ma már nem kapkodnak úgy a KSI-sekért, mint régen. Csak a legtehetségesebbekre figyelnek fel a nagyobb klubok. Esetleg még azokra sem, hiszen megvan a saját utánpótlásbázisuk.

— *Csak az a tizennyolc éves korhatár ne lenne* — bosszankodik *Végh Antal*, a mini kosarasok egyik legtehetségesebb játékosa. Edzőmeccsre készülnek, körénk gyűlnek a többiek is. — *Akkor ugyanis el kell mennünk* — magyaráz tovább Anti, akinek hat éve van még a KSI-ben. — *Végül is itt tanultunk meg mindannyian kosarazni, jó lenne, ha maradhatnánk. Csak persze ahhoz kellene egy felnőtt csapat is.*

Pálinkás Józsefné, a női tornászok edzője. Valamikor maga is itt kezdett, itt is fejezte be pályafutását.

— *A mi időnkben egyszerűen ta-*

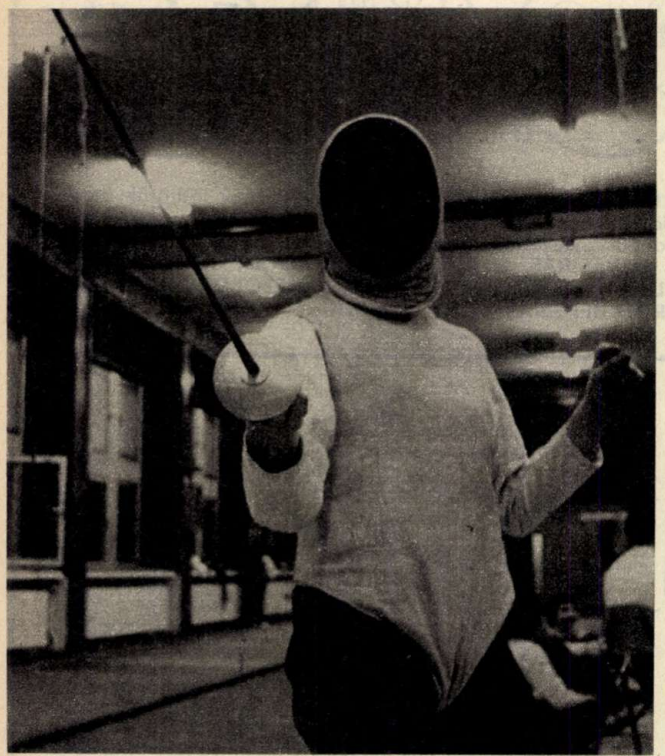

Régebben nagyobb dicsőség volt a KSI-ben sportolni, mint napjainkban — vélekedik egy vívó

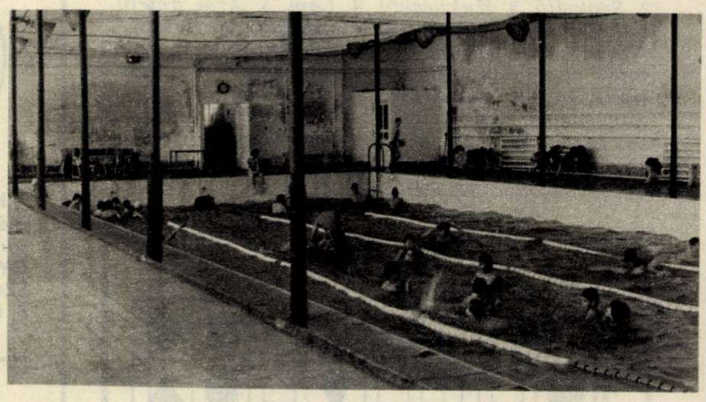

A klub nehéz körülmények között tudja fogadni tanítványait

KLUBJA

roltunk a különböző bajnokságokon — meséli a testnevelési főiskolán végzett edzőnő. — *Ma nem ilyen rózsás a helyzet. Igaz, vannak tehetséges versenyzőink, de az egyeduralmunkat nem tudtuk megtartani. Persze hívtak már engem is más egyesületbe, de egyelőre visszautasítottam az ajánlatokat. Pedig van, ahol legalább ezer forinttal több fizetést kapnék. A KSI mára már valóban a fiatalok klubja lett. Fiatalok a versenyzők és fiatalok az edzők. Igaz, egy pályáját kezdő edzőnek pontosan ez a klub felelne meg a legjobban, hiszen itt szabad kezet kap, szinte úgy kísérletezik, ahogy akar. De hát sokan vállalják inkább a másodedzői beosztást és a vele járó nagyobb fizetést egy másik, tehetősebb egyesületben. Engem csak a gyerekek tartanak itt, azok a lányok, akik kezdettől fogva a kezem alatt nevelkedtek, meg a saját emlékeim. Hogy meddig, azt nem tudom.*

Tanfolyamok

Csisztu Zsuzsa tizenhárom éves, ifjúsági válogatott tornász. Nagyon komoly céljai vannak, szeretne egyszer az olimpián is szerepelni.

— *Hetente hétszer tartunk edzést* — magyarázza a törékeny alkatú Zsuzsa. — *Ha vinni akarjuk valamire, akkor bírnunk kell. Kijárnak a szüleim is a versenyekre, hajtanak, biztatnak. Természetesen nem engedik, hogy a tanulást elhanyagoljam. Kitűnő tanuló vagyok, nem tudom még, hogy mi leszek. Jól kell választanom, mert egy tornásznő pályája gyorsan végetér. Itt tizennyolc éves korában már veteránnak számít az ember. Hogy visszajönnék-e a KSI-be edzőnek? Ezen még nem gondolkoztam.*

— *Nekünk meglehetősen rossz anyagi lehetőségeink vannak, ennél jobbra nem számíthatunk* — magyarázza az igazgató. — *Így sajnos nagyon nehéz a legjobb, legértékesebb szakembereket megtartanunk, korán elköszönnek tőlünk. Most igyekszünk a város külső kerületeiben bázisiskolákat keresni magunknak. A toborzókon majd az odajáró gyerekek közül válogatunk. Talán beindíthatjuk majd a tanfolyamrendszert, ez enyhíthet a gondjainkon.*

Szép emlékek és merész tervek között köszöntött a húszéves jubileum a Központi Sportiskolára. „A KSI-ben játszom" — ez azért még most is jól hangzik. Reméljük, néhány évvel később még jobban fog csengeni.

Sinkovics Ferenc
Fotó: Karasz Lajos

Valamikor tolongtak a felvételiken, ma már minden sportágban kevesen vannak

Volt, aki itt kezdte és itt is fejezte be pályafutását

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó

fonó-szövő szakmára lányokat, textilgépszerelő, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat

szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk. Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van.

Az utolsó évben már teljesítménybér! Szakmunkásvizsga után a lányok leányszállóban, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján „Szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA
személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: 1502 Budapest, Pf. 43.

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat felveszünk az 1983–84-es tanévre fonó és szövő, fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

FELSŐ KORHATÁR: 15 ÉV. TANULÓIDŐ: 3 ÉV

TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ: 500 FT

TANULMÁNYI ÖSZTÖNDÍJ: EREDMÉNYTŐL FÜGGŐEN 350–550 FT

ÖSZTÖNDÍJ-KIEGÉSZÍTÉS: 190 FT. TELJES ELLÁTÁS ÉS ELHELYEZÉS KOLLÉGIUMBAN HAVI 210 FT-ÉRT, TANKÖNYV ÉS MUNKARUHA DÍJMENTESEN. SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN A HAVI KERESETI LEHETŐSÉG 4000 FT-TÓL 4500 FT-IG.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától 16 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály Budapest, Lahner Gy. u. 30. 1046

Telefon: 693-111/115-ös mellék vagy 693-847.

Szereted a szép, művészi könyveket?

Vegyél részt alkotó megformálásukban, elkészítésükben!

A KOSSUTH NYOMDA, az igényes művészi könyvek műhelye az 1983—84-es oktatási évben is lehetőséget nyújt az ősi és megújult nyomdászmesterség elsajátításához

KÉZISZEDŐ
MAGASNYOMÓ
SÍKNYOMÓ
KÖNYVKÖTŐ

szakmákban, ahol a szakmunkástanuló-idő három év.

A nyomdászmesterséget az ipari tanulók a legkorszerűbb gépeket és technológiákat megismerve, nagy szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakoktatók segítségével sajátíthatják el.

JUTTATÁSOK:

A nyomdánkkal társadalmi tanulmányi szerződést kötött tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül 250 Ft ösztöndíjat kapnak. A szakmunkásképzés nagyfokú támogatása mellett lehetőséget adunk szakközépiskolai továbbtanulásra is. Művelődési, szórakozási lehetőség a könyvtárban és az ifjúsági klub rendezvényein.

Üdülés Balatonnál és Galyatetőn.
Sportolási lehetőségek.
Munkaruhát, továbbá 3 Ft térítés ellenében ebédet biztosítunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet szombat kivételével: naponta reggel 8 órától délután 3 óráig a **KOSSUTH NYOMDA** személyzeti és oktatási osztályán Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114.

Megközelíthető: metróval, a Kossuth Lajos téri állomástól 3 perc.

VÁRUNK BENNETEKET AZ ÉPÍTŐIPARBA!

Tanuljatok olyan szakmát, amellyel felnőttkorban megkönnyítitek saját otthonotok megteremtését. Ehhez nyújt segítséget a Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat, amely az 1983–84-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra:

KŐMŰVES, KŐFARAGÓ, ÉPÜLETBURKOLÓ, ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ, SZOBAFESTŐ-MÁZOLÓ (TAPÉTÁZÓ), FAPADLÓZÓ ÉS MŰANYAGBURKOLÓ, ÉPÜLETASZTALOS, ÉPÜLETLAKATOS, ÉPÜLETVILLAMOSSÁGI SZERELŐ, GÁZVEZETÉK- ÉS KÉSZÜLÉKSZERELŐ, BÁDOGOS.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték és a 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év, felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. A vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezés biztosításával. Havi 250–500 Ft-ig társadalmi ösztöndíjat is fizetünk a tanulmányi ösztöndíjon kívül.

Jelentkezni, érdeklődni lehet a személyzeti osztályon (Budapest IX., Hámán Kató u. 3–5.) vagy a tanulóotthonban (Budapest VIII., Bláthy Ottó u. 6–8.).

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett lányok és fiúk!

Az 1983—1984-es tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves lányokat és fiúkat. Lányokat fonó, fiúkat textilgépszerelő, villanyszerelő, lakatos szakmákra szerződtetünk szakmunkástanulónak.

Felvételi vizsga nincs. A tanulóidő 3 év.

A tanulóidő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.

Juttatásaink:

a fonó szakmunkástanulók részére: teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5 forint térítésért. Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére: kollégiumi elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha.

Ezenkívül megilleti a tanulót tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől függően) **350—750 Ft-ig**, valamint szociális ösztöndíj, havi **500 Ft**, függetlenül a tanulmányi eredménytől. A többi szakmunkástanuló részére: ösztöndíj **500 Ft**, kollégiumi elhelyezés, napi 3 Ft-ért biztosítunk ebédet (az iskolai napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban).

A harmadik évben a fiúk és lányok részére jó tanulmányi eredmény elérése esetén **90%-os teljesítmény térítést fizetünk!**

Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után a fonó szakmában 2300—5500 Ft-ig, a többi szakmában bérbesorolási kategóriától függően alakul.

Kérésedre részletes tájékoztatónkat postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a továbbtanulási jelentkezési lapra kérjük írd rá, hogy fonó, textilgépszerelő vagy villanyszerelő, lakatos szakmára jelentkezel a PFV Lőrinci Gyárba.

A jelentkezési lapot a **PFV Lőrinci Gyár, személyzeti és oktatási osztálya, Budapest XVIII. Gyömrői út 85—91. — 1183** címre kell küldeni.

Jöjj hozzánk, várjuk a jelentkezésedet!

CSAK 3 ÉV SZORGALOM

s a jövedelmed havonta 3200–6000 Ft-ig mehet!

Az 1983 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény: díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 5 Ft-ért napi háromszori étkezés; havonta 500 Ft szociális ösztöndíj, 320–700 Ft tanulmányi ösztöndíj.

Válassz gyáregységeink közül!
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

- **Lőrinci gyára**
  Budapest, Gyömrői út 85–91. – 1183;
- **Újpesti Cérnagyár**
  Budapest, Váci út 91. – 1044;
- **Kaposvári gyár**
  Kaposvár, Jutai u. 6. – 7400;
- **Miskolci gyár**
  Miskolc, József Attila u. 21. – 3527;
- **Váci gyár**
  Vác, Vám u. 1. – 2600.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.

EGYNÁ

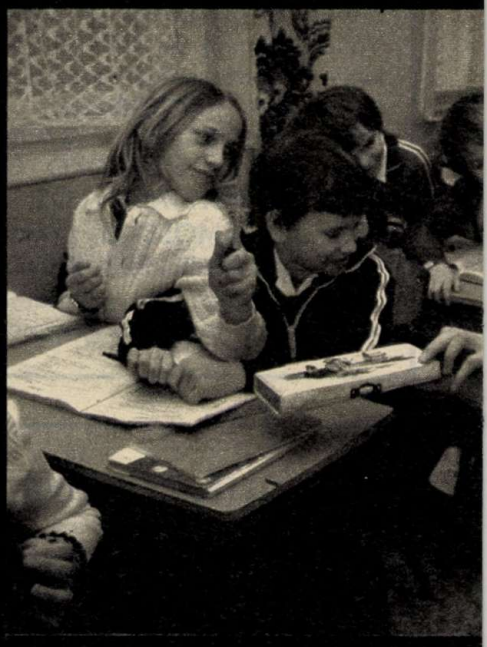

ZAGYVA TANÁR ÚR
MEGLEHETŐSEN „ÉLELMESNEK"
BIZONYULT A KÉMIAÓRÁN . . .

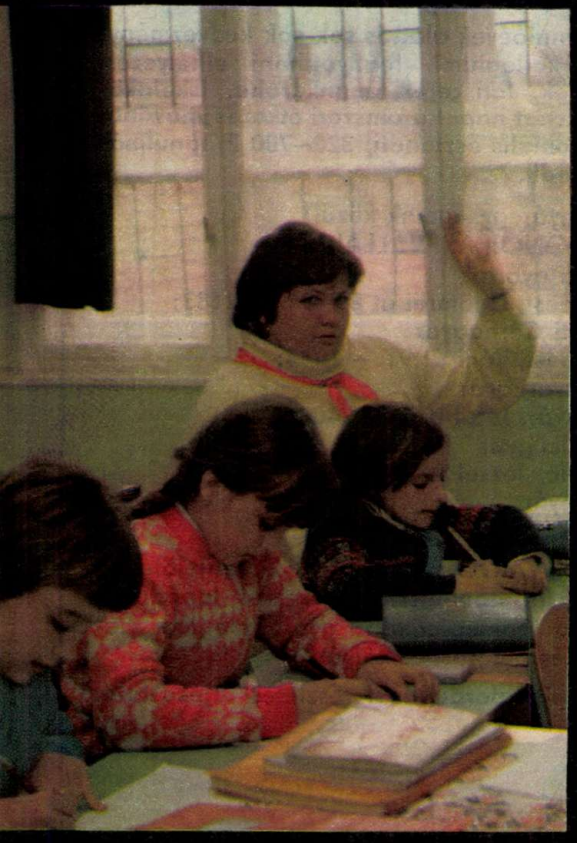

ANIKÓ NÉNI MAGABIZTOSSÁGÁBÓL
LÁTSZIK, HOGY KIFOGÁSTALANUL
FELKÉSZÜLT MATEKBÓL

NEMES ISTVÁNNÉ IGAZGATÓ
AZ ASZTAL INNENSŐ OLDALÁN.
SZERENCSÉRE A „HELYETTESE" NEM LÁTSZIK TÚL SZIGORÚNAK

POS »KIRÁLYSÁG«

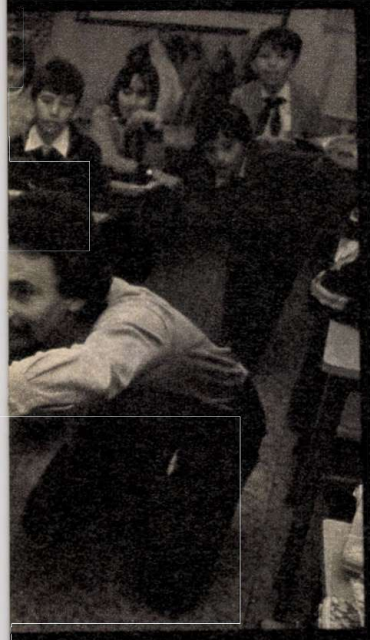

CZAMBA GYÖRGY CSAPATVEZETŐ NÉHÁNY ÉVE MÉG RUTINOSABBAN KÖVETTE EL CSÍNYJEIT

Kinyílt az ajtó, az iskola igazgatóhelyettese surrant be a tanterembe. A padja felé óvatoskodott, amikor felharsant a hatodikos Hubert Erzsike hangja:

– Késünk?... Késünk?...

A tanárnő megtorpant. Mentegetőzni kezdett:

– Elromlott az óránk. Elaludtam.

– Elromlott? Elaludtunk? Ha még egyszer ilyen kifogással jön ide, nem tudom, mit csinálok – csattant fel Erzsike hangja.

A tanárnő a táskájában kotorászott, hogy előkeresse a szükséges tankönyvet, de csak egy játéknyúl akadt a kezébe. Amíg a többiek énekeltek, ő a nyulat nyaggatta, kattogtatta.

– Ilyen zajban nem lehet tanulni, csak megkergülni – kelt ki magából Erzsike.

Az egyes száműzött

Még mielőtt bárki hitetlenkedni kezdene, elárulom, hogy a biharnagybajomi iskolában öt éve minden április elsején a tanulók kezébe kerül a hatalom. Még az igazgatói széket is elfoglalják.

Az idén Nemes Istvánné igazgatónőtől a nyolcadikos Nemes Tamás – aki csak névrokona – vette át az iskola irányítását. Pontosabban az épület díszkulcsát. Azonnal közhírré tétette:

– A felnőttek váljanak diákokká, a gyerekek közül választott tanárok pedig vessék jól az agyukba, hogy megszüntetjük az intőt, nem kaphat senki egyest! Aki valakit megbánt, csak udvariassággal, jószívűséggel teheti jóvá vétkét.

– Ne délelőtt legyen a tanítás, hogy tovább aludhassunk – zúgta a tömeg.

– Épüljenek fel minél előbb az új tantermek, mert akkor nem lesz szükség két műszakra. Szabad lesz minden délutánunk – kiabálták a fiúk.

Játék az órán...

...méghozzá a matematikaórán! A negyedikes Nemes Attila – a községben sok a Nemes nevű lakos – azt mondta:

– Aki elárulja, hogy hányas cipőt hord, megmondom, hány éves!

– Az enyém harmincnyolcas – vágta rá Lengyel Anikó tanárnő.

– Ezt meg kell szorozni kettővel.

– Megvan.

– Hozzá kell adni harminckilencet.

– Hozzáadtam.

– Meg kell szorozni ötvennel.

– Megszoroztam.

– Ehhez adunk még harminchármat és kivonjuk belőle a születési évszámunkat.

– Kivontam.

– Anikó néni huszonnégy éves.

– Igen.

A kémiaórán sem lehetett kordában tartani a nevetőizmokat. Zagyva László tanár úr ugyanis a pad alól eszegetett. Éles Julika, az osztályfőnök előbb a narancsát, aztán a poharas tejét kobozta el, de Zagyva tanár úr egy óvatlan pillanatban minden ennivalót visszacsent.

A tanárnő kívánsága

Azt majdnem elfelejtettem elmondani, hogy Gyügyei Katalin igazgatóhelyettest tanulást zavaró magatartása miatt sarokba állították. De ő egy csöppet sem „kenődött el".

– Semmi mást nem csináltam, csak azt, amivel máskor a tanítványaim borzolják fel az idegeimet. Ha olyan figyelmesek lennének velem szemben, amilyen figyelmességet ők követelnek tőlem, akkor nem lenne különösebb baj az órákon. Akkor megérte, hogy néhány percig a sarokban ácsorogtam.

– Én görbe tükörnek nevezném ezt a napot, hiszen azt mutatta be, hogy miként viselkedünk, ha a katedra túlsó vagy innenső oldalán állunk – magyarázta Czamba György, a 978-as számú II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat vezetője, aki egyik kezdeményezője volt a fordított napnak.

Az egynapos „királyság" nem áprilisi tréfa, hanem hagyomány Biharnagybajomban. A tanulók az önkormányzat lehetőségeivel élnek, a tanárok pedig azt tanulmányozzák, hogy mire ügyeljenek a szürke hétköznapokon.

Jó játék, tanulságos mulatság!

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

NEMES TOMI, ÁTMENETILEG AZ ISKOLA IGAZGATÓJA, DERŰS MOSOLLYAL INTÉZI AZ ÜGYEKET. HJA, EGY NAPIG KÖNNYŰ...!

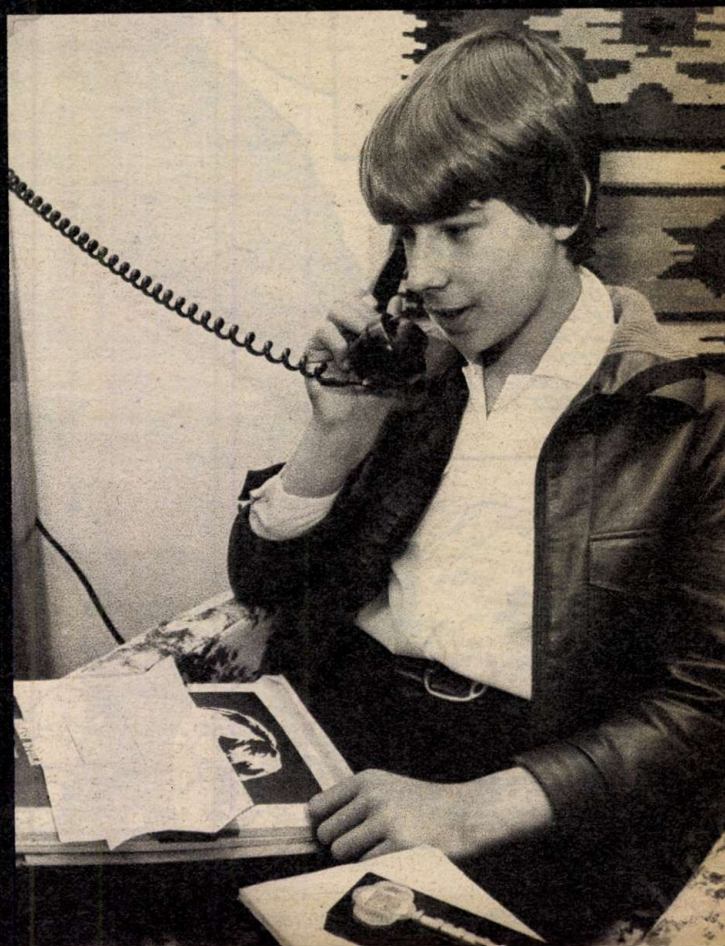

ALASZKAI ARANYRÖGÖK 15

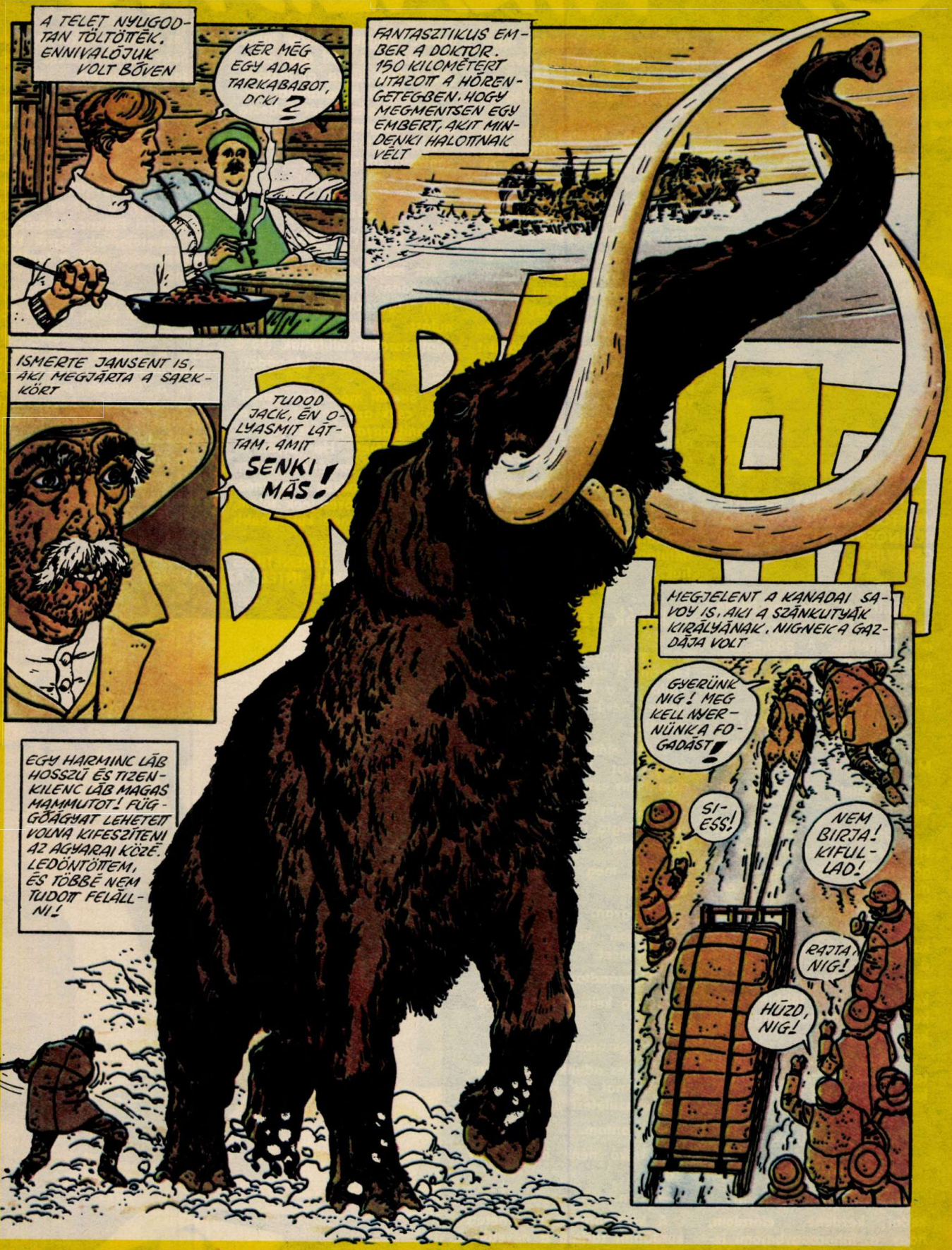

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

FOLYTATJUK

83/16
XXXVIII. ÉVF. • 1983. MÁJUS 5. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

KÖVETKEZŐ, SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

HA A GÉPNEK LELKE LENNE.
JÁTÉK VAGY TANTÁRGY?
DOLGOZATHOZ SÚGÓGÉP
SZÁMÍTÓGÉP AZ ISKOLÁBAN.

IDŐTÖLTÉS AZ ALULJÁRÓBAN.
HÁROMMILLIÓS EGYEDÜLLÉT.
LÁNYOK SZÖKÉSBEN.
ÉJSZAKAI UTAZÁS.

TAVASZI FÁRADTSÁG ELLEN.
KI LÁT A JÖVŐBE?
HELYBEN JÁRÓ TURISTÁK.
HÓBORTOS HÍRADÓ.

margó

GYŐZELMEINK

Nem ismerem a háborút. Elképzelni tudom csak: milyen lehet.

Képzeletemet mozgatják filmkockák, képek: itt a pusztítás borzalma, amott a technika legújabb vívmányai: ilyen meg olyan jelű és hatósugarú rakéták. Olyan megszokottsággal sorakoznak a magazinok oldalain, hogy már-már természetesnek tűnik jelenlétük, egy új autómárka és a fogpasztareklám között. Szerencsére, időnként képzeletemet felrázzák az emlékek.

Apró dolgok ezek, békeidőben megmosolygásra késztető ügyek. Anyám mozdulata, ahogy eltolja maga elől a tálat, benne kedvenc ételem: a puliszka. Ő azt mondja, ne is lássa, rossz emlékű a kifőzött kukoricaliszt. Merthogy a háborúban naponta ezt ették.

Azért is rossz dolog a háború, képzelem el, mert megkeseríti szánkban az ételt.

Nem ismerem a háborút.

Elképzelni tudom csak a félelmet.

— Mitől félsz? — kérdeztem egy hatodikostól.

— A háborútól.

— Tudod milyen a háború?

— Nem tudom.

Azt gondolom: a háború azért is rossz, mert elülteti bennünk a félelmet.

Nem ismerem a háborút.

Elképzelni tudom csak: milyen lehet háborúviseltnek lenni.

Az én nemzedékemet, s az utánam jövőket valaki, találóan békeviseltnek nevezte. Pedig viselni, a grammatika magyar szabályai szerint legföljebb ha hadat lehet. A békét megéljük.

A háborúban az is a rossz, hogy átalakítja fogalmainkat.

Nem ismerem a háborút.

El sem tudom képzelni, hogy valaki ma, harmincnyolc évvel a háború végét jelentő győzelem napja után, józan, értelmes fejjel háborút akarna. Mert a háborúnak nincs romantikája. A háború halott hősöket is szül. A háborúban még a győzelmek is csak keserű áldozatok árán születhetnek.

Az igazi hősöket a béke teremti meg.

A mi győzelmes napjaink pedig azok, amelyeket sikerrel vívunk meg a háború ellen — az értelmes, szép életért.

Ez jut eszünkbe május 9-én, a győzelem napján.

Major Árvácska

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

83.1201 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-19583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza

CSUPAVIRÁG

Egy népi legenda úgy tartja, hogy valamikor réges-régen a földön májusig tartott a tél. A hónap első napján megérkezett a nagy virágkertész, aki egy szempillantás alatt tavaszt varázsolt a kietlen, kopasz vidékekre. Virágerdő vette körül, virágszőnyegre lépett, virágeső hullott rá, miközben jókedvében virágénekeket énekelt. Akivel csak találkozott, elmondta, hogy ettől fogva ilyen szép lesz a világ, ilyen gyönyörű, ilyen csupa virág. Az ősz, a tél azonban – amikor eljött az ő idejük – mindent letaroltak. Mindent? Nem! A nagy virágkertész a legszebb, legvirulóbb virágait összegyűjtötte és a lányok ruháira, párnáira tette.

Engels és Marx fiatalkori képe — A párizsi Palais Royal (királyi palota) elleni roham 1848. február 24-én. — A párizsi kommün kikiáltása 1871. március 28-án.

„A filozófusok eddig csak különböző-képpen **értelmezték** a világot; a feladat az, hogy megváltoztassuk."

Ez a nyelvtanilag ugyan összetett, ám mondanivalóját tekintve mégis egyszerű és világos mondat Marx és Engels egyik munkájában található. És hogy a sok-sok kötetes életmű számtalan felismerése közül éppen erre a megállapításra esett a választásunk, annak az az oka, hogy talán ez a tézis fejezi ki legtömörebben és legvilágosabban ennek a mindmáig eleven életműnek a lényegét.

A Marx előtti filozófia ha látta is a termelőeszközök magántulajdonán alapuló kizsákmányolás tényét, azt úgy **értelmezte,** mint a világ természetes rendjét. A társadalmat vagy általános törvényszerűségek nélküli küzdőtérnek tekintette, ahol az erősebb felfalja a gyengébbet vagy olyan természeti törvényekből vezette le, amelyek öröktől fogva adottak, eleve **megváltoztathatatlanok.**

Hogy a társadalomban léteznek általános törvényszerűségek, azt természetesen Marx is felismerte sőt, működésüket, hatásukat senki sem írta le nála pontosabban. Korszakalkotó tétele éppen az, hogy ezek éppúgy megismerhetők, mint a természet törvényei. És ahogyan a megismert természeti törvényeket — elektromosság, gravitáció, fénytan, mechanika stb. — az ember évszázadok óta **felhasználja** a természet átalakítására és megváltoztatására, hasonlóképpen a társadalmat irányító törvényszerűségeket is megismerheti és felhasználhatja a társadalom **tudatos** átalakítására és **megváltoztatására.**

Ezek a törvények ugyanis nem kívülről, a gondviselés szeszélyéből kerülnek be a társadalomba, hanem a társadalmat alkotó emberek **cselekedeteiből** fakadnak.

Ahhoz tehát, hogy az ember cselekedetei és gondolatai ne forduljanak — pl. a fegyverkezés, a környezetszennyezés az anyagi javak bősége és a nyomor vagy a kizsákmányolás ellentmondásainak formájában **— az ember ellen,** elsősorban nem az emberi értelemre ható prédikációkra, nevelésre, meggyőzésre van szükség. Hanem azoknak a társadalmi feltételeknek a **tudatos megváltoztatására,** amelyek között az ilyen cselekedetek és gondolatok megszületnek.

Tehát a tőkés társadalom megváltoztatására, amely csak egyféleképpen képzelhető el és valósítható meg. A tőke uralmát biztosító magántulajdon — gyárak, földek, bankok — társadalmi tulajdonba vételével.

És ez a **folyamat** a marxizmus szellemében megvalósuló cselekvés, a szocialista átalakulás, a szocializmus építésének folyamata.

A mai polgári társadalmak filozófusainak és közgazdászainak egy része természetesen mindent megtesz azért, hogy ezt a tanítást — éppen Marx Károly születésének 165. évfordulója alkalmából — elavultnak, múlt századi jelenségnek bélyegezze. Ám éppen Marx szülővárosában, az NSZK-beli Trier-ben összehívott nemzetközi konferencián hangzott el több nyugati teoretikus szájából a megállapítás, miszerint „korunk egyetlen filozófusa, közgazdásza, történésze sőt, politikusa sem kerülheti meg, hagyhatja figyelmen kívül a marxizmus megállapításait, összefüggő gondolatrendszerét, ma is és a jövőben is ható tanítását . . ."

Cs. G.

AZ ÖRÖKÖSÖK MI VAGYUNK

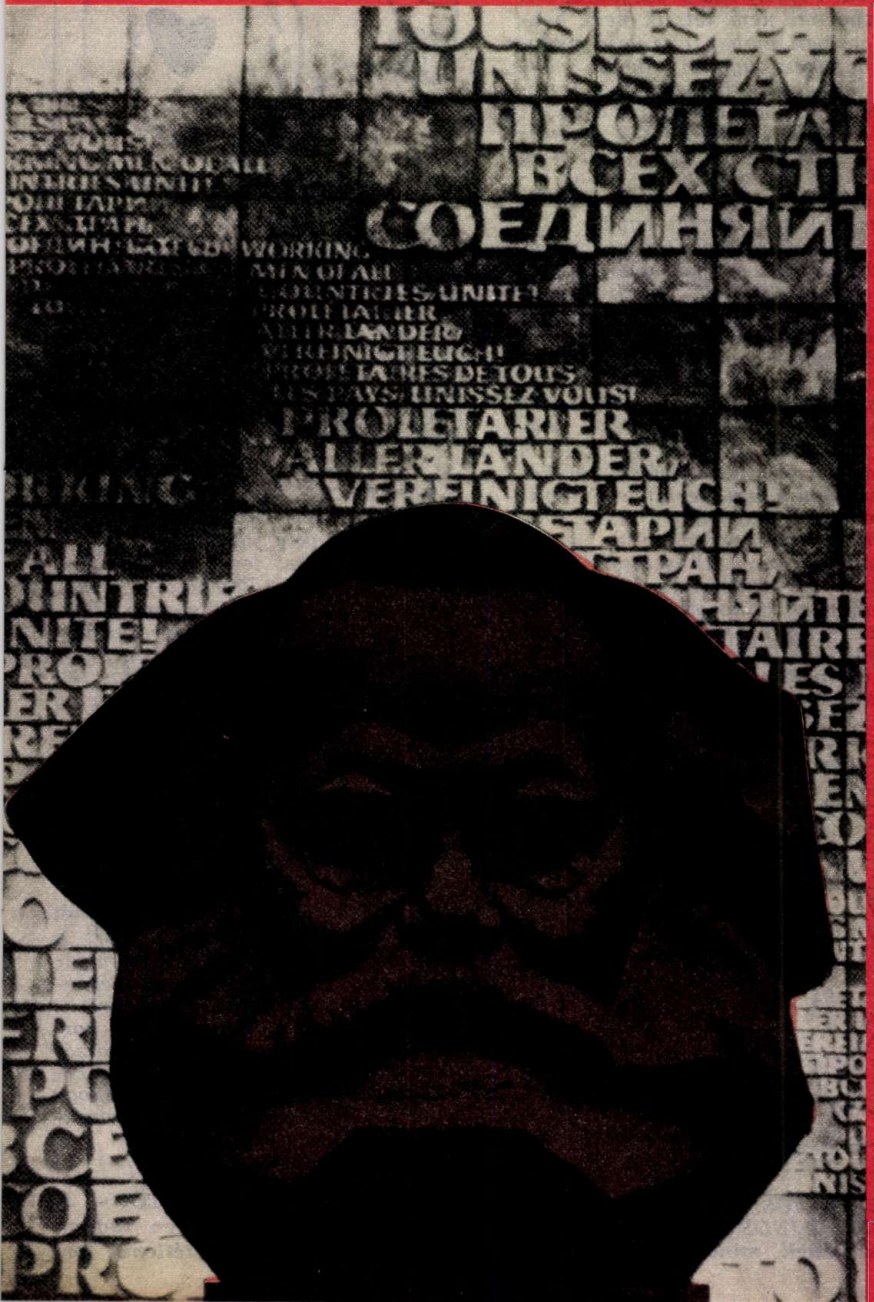

„Aki olyan foglalkozást választ, amelyet nagyra becsül, az vissza fog riadni attól, hogy méltatlanná válják rá, az már csak azért is nemesen fog cselekedni, mert nemes helyet foglal el a társadalomban.

A fő irányító azonban, amelynek a pályaválasztásban vezetnie kell bennünket, az emberiség java, önmagunk tökéletesítése. Ne vélje senki, hogy ez a két érdek ellenségként hadakozik egymás ellen, hogy az egyiknek meg kell semmisítenie a másikat; olyan az ember természete, hogy csak akkor érheti el tökéletesedését, ha embertársai tökéletesedéséért, javáért tevékenykedik.

Ha csak önmaga számára munkálkodik, lehet ugyan híres tudós, nagy bölcs, kitűnő költő, de tökéletes, igazán nagy ember soha.

Ha azt a pályát választottuk, amelyben a leginkább munkálkodhatunk az emberiségért, a terhek nem törhetnek meg bennünket, mert ez csupán mindenkiért hozott áldozat; akkor nem szegényes, korlátolt, egoista örömöket élvezünk majd, hanem boldogságunk milliók boldogsága lesz, tetteink csendesen, de örökké hatva tovább élnek, s hamvainkat nemes szívű emberek forró könnyei öntözik . . .”

(Részlet Marx német érettségi dolgozatából. 1835. augusztus 12.)

„Marx mindenekelőtt forradalmár volt. Igazi élethivatása az volt, hogy valamilyen módon közreműködjék a tőkés társadalom és az általa alkotott állami berendezések megdöntésében, hogy közreműködjék a modern proletariátus felszabadításában, amelyet először ő ébresztett helyzete és szükségletei tudatára, felszabadulása feltételeinek tudatára. A harc volt az életeleme. S harcolt oly szenvedéllyel, kitartással, sikerrel, mint kevesen . . .”

(Engels)

„Marx tanítása mindenható erejű, mert igaz. Teljes és következetes tanítás ez, mert az embereknek olyan egységes világnézetet ad, amely nem fér össze semmiféle babonával, semmiféle reakcióval, a burzsoá elnyomás semmiféle védelmezésével. Jogos örököse a legnagyobb értékeknek, amelyeket az emberiség a XIX. században a német filozófia, az angol politikai gazdaságtan, a francia szocializmus formájában létrehozott.”

(Lenin)

Kedves lányok és fiúk! Kössünk egyezséget. Aki megírja a nevét, címét, az előbb-utóbb biztosan számíthat válaszra. Írjatok akármilyen címet: barátotokét, iskolátokét. Csak végső esetben kérjétek, hogy a Pajtásban szeretnétek választ kapni. A rovat havonta kétszer jelenik meg, ha nagyon szűkszavú vagyok, legfeljebb húsz levélre tudok válaszolni. Segítsetek nekem (és főként egymásnak), hogy minél gyorsabban kaphassatok választ. Akik elküldték a címüket, azoktól pedig türelmet kérek...

EGY SZOMORÚ LÁNY — Azért vagy szomorú, mert kettes-hármas tanuló létedre kitűnő rendű gimnazistával jársz. Nem szomorkodnod kellene, hanem rákapcsolni a tanulásra. A szerelem erőt ad hozzá, próbáld csak ki!

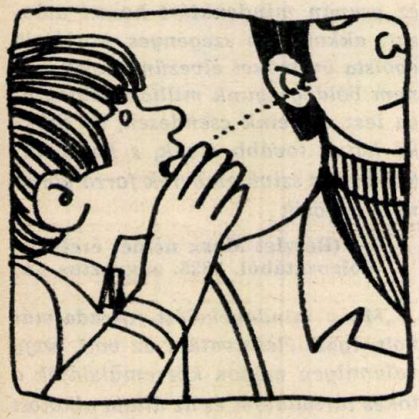

KÖPCÖS — Jeligéd nem alacsonyt, vaskosat jelent, hanem olyan fiúra vonatkozik, aki mindent „beköp" a tanároknak. Nagyon bosszantó dolog lehet, ha valakit nem köt a betyárbecsület sőt, a tanárok se szeretik az árulkodókat; viszont, ha már egy gyerek tudomásukra hozta a többiek helytelen viselkedését, nem is hunyhatnak szemet felette. Az árulkodós gyerekek általában magányosak, nincs barátjuk, társuk a gyerekközösségben és ezért az „ellenfél" kegyeit keresik. A kiközösítés sem jó módszer, mert ezzel csak romlik a helyzetük, fokozódik a kapcsolatteremtő vágyuk. Meg kell próbálnotok segíteni rajta, saját érdeketekben is. Valaki szánja rá magát, hogy összebarátkozik vele, avassa be titkaiba és meglátjátok, ha lesz barátja, ha már nem érzi magát kirekesztettnek, egyre kevesebb panaszotok lesz rá!

EGY SZŐKE LÁNY — Arról panaszkodsz, hogy a szüleid állandóan csak dolgoznak, amit tulajdonképpen meg is értesz, mert apukád egyéni gazda és bizony neki állandóan meg kell küzdenie a földjével. Nem érti, hogy te miért vágyódsz el közülük: olvasni szeretsz, moziba, színházba mennél, de egyiket sem engedik neked. Lassan nagy leszel és könnyebben elengednek majd. Az olvasás pedig biztosan megoldható otthon is, ha máskor nem, hát amikor nincs otthon az apukád. Javaslom, hogy küldd be a címed a szerkesztőség levelezési rovatába, hátha találsz megértő levelezőtársakat, akikkel elbeszélgethetsz (ha másként nem, papíron) mindarról, ami foglalkoztat téged, amit a családod tagjaival nem tudsz megosztani.

ÉVICA — Sokgyerekes családban élsz, és arról panaszkodsz, hogy legkisebb bátyáddal nagyon rossz a viszonyod. Figyelj oda a bátyádra, mit szeretne, mi nem tetszik neki benned, milyen ember is tulajdonképpen; igyekezz úgy viselkedni vele, hogy minél inkább elkerüld a feszültségeket. Sok türelemmel, szeretettel biztosan javíthatsz a helyzeten! Azt írod, néha úgy érzed, hogy téged nem szeret senki — ez az érzés majdnem minden kamasznál előtör és a kamaszkorral együtt el is tűnik majd. Gondolod, hogy a szüleid vállalták volna a nyolc gyereket, ha nem szeretnék őket? Másik problémád, hogy ősszel meghalt osztályfőnököd és azóta nem találod a helyed. Csodálkozol, hogy miért viselt meg jobban az ő halála, mint a dédnagymamádé. Egy jó tanár nagyon fontos lehet az ember életében, sokszor fontosabb, mint a legközelebbi rokon. Hiszen, ha jól végzi munkáját, nagyon közel kerülhet a tanítványaihoz. Akit nagyon szeretünk, annak a halála mélységesen lesújt, igazságtalannak, elviselhetetlennek érezzük. Ez természetes és kamaszkorban még fokozottabban megviseli az embert. Őrizd meg szeretett tanárnőd emlékét és igyekezz az ő elvárásainak megfelelően élni. Akkor egy kicsit veled marad!

NEFELEJCS; VIDÉKI LÁNY VAGYOK, SAJNOS — Huszonéves férfit szerettek mindketten, egyiktek csak messziről; másiktok pedig arról panaszkodik, hogy huszonhárom éves fiúdat mindig csúfolják a barátai miattad. Már többször is elmondtam, hogy ebben a korban tíz év korkülönbség egy egész világ. Ha a felnőtt férfi együtt jár egy kis csitrivel és „nagyon rendesen" viselkedik, akkor lehet, hogy nem véletlenül csúfolják ki a barátai.

SZÍVKIRÁLY — A ti esetetekben pedig épp fordított a helyzet: azon aggódsz, baj-e, hogy szerelmed három évvel fiatalabb nálad. Ez elvileg nem baj, de tekintve, hogy te tizenhárom éves vagy, ő meg ezek szerint tíz, nem egészen értem a választásodat, hiszen ráadásul még azt is tudjuk, hogy a lányok mindig érettebbek a fiúknál.

SANDOKAN — Két kislány is írt ezzel a jeligével; mindketten szerelmesek vagytok a filmhősbe. Erről is beszéltünk már: természetes jelenség, hogy egy-egy kamaszlány sztárba szerelmes. Egész nyugodtan írhatja hozzá a verseket, leveleket, ábrándozhat, amennyit csak tud, mert mikor megjelenik majd egy kamaszfiú, akiről egyszer csak kiderül, hogy nem is olyan pattanásos, nem is annyira idétlen, mint ahogy eddig hitte, és főleg teljesen más, mint az összes többi kamaszfiú, és kicsit mintha hasonlítana is Sandokánhoz — akkor ez az irreális szerelem átadja helyét a valóságnak.

SÚLYOS PROBLÉMA — Tizenhét éves levélírónk sokallja a szőrt a lábszárán. A kozmetikus legyantázza, semmi házi kezelést nem érdemes végezni, mert minden csak erősíti a szőrszálakat! Ennél fiatalabb korban pedig különösen vétek hozzányúlni a szőrökhöz, a kamaszkor végéig ajánlatos eltűrni őket, nehogy nagyobb bajt csináljatok magatoknak!

EZ VALAMI BORZASZTÓ! — A kancsalságon sok esetben tudnak operációval segíteni, feltétlenül for-

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

dulj szemorvoshoz, ő felvilágosít, mit tehetnek az esetedben. Intézd el minél előbb, hátha nem is kell már sokáig eltűrni a társaid csúfolódását!

PATTANÁSOK — Sokan szenvednek ettől a kamaszkori tünettől. Levélírónkon a kozmetikus sem tudott segíteni; jó lenne, ha bőrgyógyászhoz fordulnál! A kamaszkor után ugyan rendszerint eltűnnek a pattanások, de az elfertőződött pattanások helye sokszor megmarad. Feltétlenül érdemes szakemberhez, mégpedig orvoshoz fordulnod!

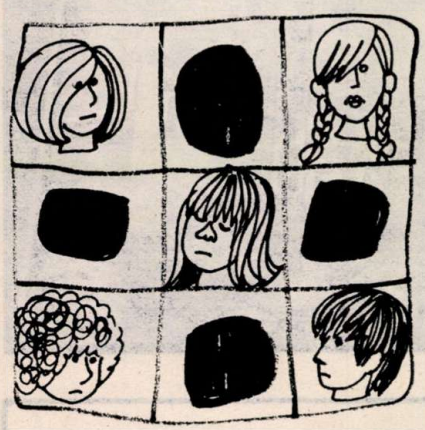

MÉG REMÉNYKEDEM; MIT TEGYEK MOST? — és még sok jeligés olvasónk figyelmébe: tizenhárom, tizennégy éves korban még nem maradtatok le semmiről, ha nem jártok még fiúval. Akkor sem, ha a barátnőiteknek már van fiújuk, ha az osztályban mindenki henceg a randevú valódi vagy kitalált történetével Nagyon szomorú dolog, hogy egymást heccelik a lányok a fiúzásba, a csókolózás, a szexuális viszony mielőbbi kipróbálásába. Jó lenne, ha belátnátok: nem az együtt járás, hanem a szerelem a fontos. Moziba, sétálni, strandra, klubba a barátnőtökkel is elmehettek és nagyszerűen érezhetitek magatokat. De lesz majd olyan fiú (nem is kell már olyan sokáig várnotok, hisz lassanként mindenképp elérkeztek a szerelem idejéhez), akivel együtt lenni mindennél jobb, akivel nem lesz majd gátlásotok, ha arra gondoltok, hogy nem tudtok még csókolózni, mert nem a dolog technikája lesz az érdekes, hanem a szeretett lény maga.

MEGVÁLTOZTAM — „Az utóbbi időben nagyon megváltoztam. Talán ezért írom ezt a levelet. Azelőtt mindig szerettem, ha sok ember van körülöttem, de mostanában egyedül a legjobb. Ha leülök az íróasztalom mellé tanulni, figyelmem nem sokáig marad a feladaton, sokszor azon veszem észre magam, hogy egész más dolgon gondolkodom. Ha hazaérek az iskolából, első dolgom, hogy bekapcsolom a rádiót és leülök a fotelba. Legtöbbször észre sem veszem, hogy elröppent a délután. Van, amikor csak bámulok magam elé, sokszor félórákat is elábrándozok. Egyszóval: tengek-lengek. Tessék mondani, ez tényleg a kamaszkor?" Bizony, úgy tűnik, nyakig benne vagy! És úgy látom, nem is érzed benne rosszul magad.

MIT MONDJAK?; MIT CSINÁLJAK?; MIT TEGYEK?; LAKODALOM — „Szeretek egy fiút, ő is szeret. Nem tudom, hogyan, milyen alkalommal mondjam el szüleimnek." „Egyik este anyunak azt hazudtam, hogy matematika korrepetálásra megyek. Amikor a fiúm hazavitt az MZ-jével, apu adott egy pofont, mert keresett a suliban, ami már rég bezárt, és én nem voltam sehol." „Anyuéknak nem mondtam el, hogy levelet írt, de anyu februárban megtalálta a levelet a ruhásszekrényemben és azóta nem enged el a 7 órás moziba." „A srácomtól kaptam egy levelet, és az édesanyám eldugta. Egyik nap kerestem valamit a szekrényben, és megtaláltam."

Bizony a kamaszodó lányokat nagyon féltik a szülők. A serdülő korral újfajta kapcsolat alakul ki a szülők és a gyerekek közt. Eddig nem voltak titkai a lánynak és mindegy volt, elmond-e mindent otthon. De most már lehetnek titkai, a mamák pedig reszketve gondolnak rá, hogy miféle titkok ezek. Ha kellemes, meghitt a családi légkör, akkor a kamaszodás nem okoz különösebb megrázkódtatást. A mama megbízhat a lányában, mert tudja, hogy a lánya tájékoztatja őt a fontos dolgairól, hogy betartja a megállapodásokat, a lány pedig tudja: számíthat a szülők megértésére, együttérzésére. A szerelem megjelenése természetes dolog a családban. Apa és anya is átérezték ugyanezt a szorongást, csak éppen eltelt néhány év azóta. A legegyszerűbb és mindenki számára a legjobb megoldás, ha maga a szerelmes kamasz teremti meg a bizalmas beszélgetéshez az alkalmat. Ha képtelen rá, írjon egy szép levelet a szüleinek, amiben pontosan leírhatja az érzelmeit, problémáit. Könnyebb levelet írni, mint izgatott vallomást tenni! Ha a szülő nagyon kétségbeesik, nagyon tiltakozik, akkor kicsit vissza kell vonulni és egy idő után újra visszatérni a témához. Lassan minden szülő hozzászokik a gondolathoz, hogy fiúk is vannak a kislány körül. Egy mama se szeretné ha vénkisasszony maradna a lánya. Így aztán előbb-utóbb elengedi a randevúra. Hazudni tilos és a megbeszéléseket kötelező betartani! Aki „lebukik", az aztán mesélhet otthon! A szabályok betartásával lassan el lehet érni ezt-azt otthon, a megszegésükkel csak újabb korlátokat. Legyen az az alapállás, hogy: 1. anyának közben egyfolytában a saját első randevúján jár az esze, így hát végül is szerelempárti; 2. elsősorban a te érdekeidet veszi figyelembe, mert szeret téged, de; 3. neki több a tapasztalata. Mindenkinek sok sikert a szülők meghódításához!

PÉTER — és még sok-sok lánynak üzenem újra: ne fessétek érzelmeiteket az arcotokra. Nem lehet úgy meghódítani egy fiút, hogy „üldözöd" a szerelmeddel. Ha mindig írsz neki, bámulod, mosolyogsz rá, üzengetsz neki, akkor elveszítheted érdekességedet, titokzatosságodat. A fiúk szeretnek hódítani. A cél érdekében tessék egy kis önfegyelmet gyakorolni!

ZSIBONGÓ

AZ ÉN PORTRÉM

A császári általános iskola hetedikese vagyok, Kovács Bélának hívnak. Szeretek iskolába járni, már csak azért is, mert kedvenc hobbimnak, a modellezésnek is hódolhatok. A szakkör tagjai az MHSZ-től kapják az anyagot, Nyírő Imrétől, a honvédelmi klub titkárától a jó tanácsokat. A repülőmodellezés hasznos hobbi: nem csak kézügyesség, az anyagok ismerete, a fizikai törvények tudása is kell ehhez! A másik szórakozásom: a lövészet, barátaimmal a búcsúban kaptunk kedvet a kispuskához. Első lettem a légpisztolyos háziversenyen, még néhány felnőttet is megelőztem! Nyertem egy szép bicskát. Az MHSZ klubban még azt is megtanultuk: hogyan kell használni az iránytűt, így most már nem csak a levegőben — az erdőben sem tévedek el.

TÜSKE

Ünneprontás? Ám legyen.

Olvasom egy bizonyos (a váci) kulturális seregszemle (a vonós) egyébként kiváló találkozójának tájékoztatóját. Nevek és időpontok, feladatok és beosztások annak rendje és módja szerint. Aztán egy riasztó, felkiáltójeles szó a stencil végén: TILOS! Vagyishogy tilos: hangoskodni, szemetelni, naprafor-gót enni, ablakon kihajolni, takarodó után a folyosón tartózkodni és adott időpontban hangszeren gyakorolni.

A 17 résztvevő zenekar szerencséjére játszani – legalábbis a szemle hangversenyén – nem volt tilos.

(Major)

TÁBLA TŰZZOMÁNCBÓL

Néhány védett, fővárosi utca sajátosan szép táblát kapott. Az I. kerületi Pálya utca tábláját Túri Mária készítette tűzzománcból.

POPSAROK

A múlt heti számunk helyes megfejtése John Travolta, a Szombat esti láz és a Grease I. férfi főszereplője. A diszkó csúcsán a legnépszerűbb énekes és filmszínész. Sajnos, szalmaláng életet futott be pályáján. Még néhány filmmel kísérletezett, még néhány dalt elénekelt a lemezstúdiókban, de 1979-es népszerűségét nem tudta felülmúlni. Jelenleg a tengerentúlon forgat, hiszen a gázsilistán még mindig a legelismertebbek közé tartozik.

Sok érdekes vélemény érkezett a Hungária együttesről is. Összefogó vitánkat hamarosan közöljük, megszólaltatva az érdekelteket, közönséget, zenekart egyaránt. Pop-klubunk nyári szünetre készül, de remélem, hogy az ősszel sem maradunk kérdések nélkül, hiszen a popzene állandóan változó világa mindig tartogat érdekességet mindenki számára.

Dévényi Tibor

NYOMJUK A SZÖVEGET...

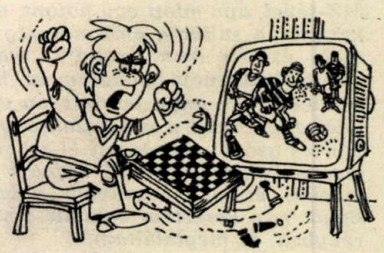

— Magasságos ég! ... Olyan vagy, mint egy elcsigázott aggastyán. Mi történt veled?

— Ne is kérdezd. Kikapott a Rúgkapa FC...!

— Na ne röhögtess. És ezért bolyongsz a világban, mint önmagad szelleme? Hát te ezt még komolyan veszed? Istenem, de nagy gyerek vagy... látod, engem egyáltalán nem érdekel a foci. Vannak sokkal fontosabb dolgok is az életben.

— Igazad van. Na gyere, játsszunk le egy parti sakkot.

— Izé... azt nem lehet. Tegnap valahogy összetörtem a figurákat.

— Összetörted? De hát miért...?

— Miért, miért!... Mert én is néztem a meccset, amelyiken kikapott a Rúgkapa FC...!